

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Škola plná pohybu

**Základní škola Mladá Boleslav,
Dukelská 1112,
příspěvková organizace**

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Motto: „Hrst elementárních znalostí a rozumná životní etika, podávaná slovem i příkladem, to je vše, čeho lze žádat na škole; a přidá-li se k tomu ještě zdraví a radost, je toho dost pro největší pýchu vychovatelů.“

Karel Čapek

Název školy	Základní škola Mladá Boleslav, Dukelská 1112, příspěvková organizace
Adresa školy	Dukelská 1112/III, 293 01 Mladá Boleslav
Ředitelka	Mgr. Marcela Pavlíková
Telefon	326 211 170
E-mail	5zsmb@5zsmb.cz
ID DS	kzgj7up
Web	www.5zsmb.cz
Zařazení do sítě škol	2. 4. 1996
IZO	113 600 801
REDIZO	613 600 797
IČO	750 340 26
Zřizovatel	Statutární město Mladá Boleslav, Komenského náměstí 61, 293 49 Mladá Boleslav
Primátor města	MUDr. Raduan Nwelati
Telefon	326 715 160
E-mail	nwelati@mb-net.cz
Vedoucí odboru školství, kultury, tělovýchovy	Mgr. Petr Dostál
Telefon	326 716 236
E-mail	dostal@mb-net.cz

Platnost dokumentu od 1. 9. 2022
Tento dokument nahrazuje ŠVP platný od 1. 9. 2021.

Podpis ředitelky školy: Mgr. Marcela Pavlíková

Razítko školy

OBSAH

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	2
1 Charakteristika školy	6
1. 1 Historie a současnost	6
1. 2 Úplnost a velikost školy, umístění a podmínky školy	7
1. 3 Charakteristika žáků	8
1. 4 Charakteristika pedagogického sboru.....	8
1. 5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty, dlouhodobé projekty	9
2 Charakteristika školního vzdělávacího programu.....	11
2. 1 Zaměření školy	11
2. 2 Výchovné a vzdělávací strategie	12
3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.....	16
3. 1 Podpůrná opatření.....	16
3. 2 Asistent pedagoga, školní asistent	16
3. 3 Obecné zásady práce se žáky se SVP	17
3. 4 Vzdělávání žáků nadaných	17
3. 5 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných.....	18
3. 6 Vzdělávání žáků z odlišného kulturního prostředí, žáků cizinců	19
3. 7 Školní poradenské pracoviště	19
4 Průřezová témata.....	21
5 Učební plán	22
5. 1 Učební plán – 1. stupeň	22
5. 2 Učební plán – 2. stupeň	23
6 Učební osnovy – 1. stupeň.....	25
6. 1 Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace.....	25
6. 1. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	25
6. 1. 2 Charakteristika vyučovacího předmětu ANGLICKÝ JAZYK.....	36
6. 2 Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace	44
6. 2. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu MATEMATIKA.....	44
6. 3 Vzdělávací oblast Informatika.....	53
6. 3. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu INFORMATIKA.....	53
6. 4 Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět.....	58

6. 4. 1	Charakteristika vyučovacího předmětu PRVOUKA	58
6. 4. 2	Charakteristika vyučovacího předmětu PŘÍRODOVĚDA	66
6. 4. 3	Charakteristika vyučovacího předmětu VLASTIVĚDA	70
6. 5	Vzdělávací oblast Umění a kultura.....	76
6. 5. 1	Charakteristika vyučovacího předmětu HUDEBNÍ VÝCHOVA	76
6. 5. 2	Charakteristika vyučovacího předmětu VÝTVARNÁ VÝCHOVA.....	81
6. 6	Vzdělávací oblast ČLOVĚK A ZDRAVÍ	87
6. 6. 1	Charakteristika vyučovacího předmětu TĚLESNÁ VÝCHOVA.....	87
6. 7	Vzdělávací oblast Člověk a svět práce	96
6. 7. 1	Charakteristika vyučovacího předmětu PRACOVNÍ ČINNOSTI.....	96
7	Učební osnovy – 2. stupeň.....	101
7. 1	Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace	101
7. 1. 1	Charakteristika vyučovacího předmětu ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	101
7. 1. 2	Charakteristika vyučovacího předmětu ANGLICKÝ JAZYK	129
7. 1. 3	Charakteristika vyučovacího předmětu RUSKÝ JAZYK.....	135
7. 1. 4	Charakteristika vyučovacího předmětu NĚMECKÝ JAZYK	143
7. 1. 5	Charakteristika vyučovacího předmětu ŠPANĚLSKÝ JAZYK	148
7. 2	Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace	155
7. 2. 1	Charakteristika vyučovacího předmětu MATEMATIKA	155
7. 3	Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie.....	168
7. 3. 1	Charakteristika vyučovacího předmětu INFORMATIKA.....	168
7. 4	Vzdělávací oblast Člověk a společnost	180
7. 4. 1	Charakteristika vyučovacího předmětu DĚJEPIS	180
7. 4. 2	Charakteristika vyučovacího předmětu VÝCHOVA K OBČANSTVÍ.....	190
7. 5	Vzdělávací oblast Člověk a příroda.....	204
7. 5. 1	Charakteristika vyučovacího předmětu DNEŠNÍ SVĚT	204
7. 5. 2	Charakteristika vyučovacího předmětu FYZIKA	208
7. 5. 3	Charakteristika vyučovacího předmětu CHEMIE	217
7. 5. 4	Charakteristika vyučovacího předmětu PŘÍRODOPIS	223
7. 5. 5	Charakteristika vyučovacího předmětu ZEMĚPIS	235
7. 6	Vzdělávací oblast Umění a kultura.....	243
7. 6. 1	Charakteristika vyučovacího předmětu HUDEBNÍ VÝCHOVA	243
7. 6. 2	Charakteristika vyučovacího předmětu VÝTVARNÁ VÝCHOVA	247

7. 7	Vzdělávací oblast Člověk a zdraví	251
7. 7. 1	Charakteristika vyučovacího předmětu VÝCHOVA KE ZDRAVÍ.....	251
7. 7. 2	Charakteristika vyučovacího předmětu TĚLESNÁ VÝCHOVA	259
7. 8	Vzdělávací oblast Člověk a svět práce	263
7. 8. 1	Charakteristika vyučovacího předmětu PRACOVNÍ ČINNOSTI.....	263
7. 9	Vzdělávací oblast Volitelné předměty	270
7. 9. 1	Charakteristika vyučovacího předmětu SEMINÁŘ Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY	270
7. 9. 2	Charakteristika vyučovacího předmětu KONVERZACE Z ANGLICKÉHO JAZYKA	274
7. 9. 3	Charakteristika vyučovacího předmětu CVIČENÍ Z MATEMATIKY.....	279
7. 9. 4	Charakteristika vyučovacího předmětu FYZIKÁLNÍ PRAKTIKA	283
7. 9. 5	Charakteristika vyučovacího předmětu FYZIKÁLNĚ CHEMICKÁ PRAKTIKA	286
7. 9. 6	Charakteristika vyučovacího předmětu PŘÍRODOVĚDNÁ PRAKTIKA	289
7. 9. 7	Charakteristika vyučovacího předmětu SPORTOVNÍ HRY	293
8	Hodnocení žáků	297
8. 1	Zásady hodnocení a získávání podkladů ke klasifikaci.....	297
8. 2	Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	298
8. 3	Hodnocení výsledků vzdělávání	298
8. 4	Slovní hodnocení	298
8. 5	Hodnocení chování žáků ve škole a na akcích pořádaných školou.....	300
8. 6	Celkové hodnocení	301
8. 7	Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků	301
8. 8	Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR.....	301
8. 9	Komisionální přezkoušení, opravné zkoušky, přezkoušení.....	302
8. 9. 1	Komisionální přezkoušení	302
8. 9. 2	Opravná zkouška.....	302
8. 9. 3	Zkouška v náhradním termínu	303
8. 9. 4	Postup do dalšího ročníku	303

Příloha:

Pravidla pro hodnocení žáků, kritéria hodnocení – Příloha Školního řádu ZŠ Mladá Boleslav, Dukelská 1112, p. o.

1 Charakteristika školy

1.1 Historie a současnost

V roce 1869 byla v Čechách jako součásti Rakouska-Uherska prodloužena povinná školní docházka na osm let, od šesti do čtrnácti let věku dítěte. Prvních pět let se žáci učili v obecné škole, zbývající tři roky mohli absolvovat buď rovněž na obecné škole, nebo ve škole měšťanské, jež musela být v každém školním okrese, a postupovali na ni nadanější žáci. Ti nejlepší studovali na různých typech gymnázií nebo na státních reálkách.

V roce 1900 byla v Palackého ulici č. p. 191 dokončena výstavba nové školní budovy v novorenesančním stylu a otevřena občanská chlapecká škola. Tato měšťanská škola, v jejíž budově byla v prvních letech umístěna i státní reálka, se rychle rozrůstala a byla několikrát dělena. Státní reálka se odstěhovala do nově postavené honosné budovy sousední a zde v roce 1920, protože dochází k obrovskému nárůstu žáků, vzniká I. a II. měšťanská škola chlapecká. Oproti původní občanské měšťanské škole, která měla pouze tři třídy, zde bylo nyní zapsáno téměř 1000 žáků v 21 třídách. Povinně se vyučovalo jazyku německému, francouzskému a náboženství. V budově působila i škola obecná. Tzv. malý školský zákon z roku 1922 zlepšil materiální podmínky pro výuku stanovením maximálního počtu žáků ve třídě na 80, postupně pak na 60 a 50 žáků. Náboženství přestalo být povinným předmětem, byla však zavedena povinná občanská nauka. Obě občanské školy zaznamenaly při zápisu v roce 1922 takový nápor žactva, že venkovští žáci museli být odmítnuti.

Během nacistické okupace byly měšťanské školy přejmenovány na hlavní. Po válce ze škol měšťanských vznikají tzv. školy střední a v uvedené budově zůstávají obě: 1. střední škola chlapecká a 2. střední škola chlapecká, od školního roku 1949/50 smíšené.

Zákonem z roku 1953 byly dosavadní typy škol zrušeny a zřízeny školy národní, střední osmileté a střední jedenáctileté, zakončené maturitou. V Mladé Boleslavi působí čtyři osmileté školy a jedna jedenáctiletá (později dvanáctiletá) střední škola se sídlem v ulici Palackého č. p. 191. Povinná školní docházka byla zkrácena na osm let, ale zákon z roku 1960 ji opět prodloužil na devět let a dosavadní jedenáctiletá střední škola zanikla rozdělením na 5. základní devítiletou školu a střední všeobecně vzdělávací školu. Základní školy se začaly členit na 1. a 2. stupeň, ale délka stupňů se v průběhu doby měnila (tj. 5 ročníků + 4 ročníky v době devítileté povinné školní docházky nebo 4 + 4 v letech 1979–1989 v době osmileté docházky).

V roce 1990 byla znovuobnovena devítiletá školní docházka a zároveň ustavena osmiletá gymnázia. Po odsunu sovětských vojsk z území tehdejší Československé republiky Okresní školní úřad v Mladé Boleslavi rozhodl, že 5. základní škola bude přesunuta do bývalé sovětské školy a školní budova v Palackého ulici bude sloužit nově vzniknuvšímu osmiletému gymnáziu.

Školy, za socialismu zcela jednotné, se začínají diferencovat, 5. základní škola byla znovuotevřena jako specializovaná škola s uměleckým zaměřením na hudební výchovu.

V současné době má škola již více než 400 žáků. Po nástupu nového vedení v roce 2008 proběhla rekonstrukce a celková reforma školy byla završena v druhé polovině roku 2014 výměnou oken, obvodového pláště a zateplením budovy. Při škole byl zřízen klub žáků, některé učebny a kabinety byly vybaveny novým nábytkem, zahájili jsme aktivní přestávkový provoz na chodbách a v dalších prostorách školy. V srpnu 2009 podala naše škola předběžnou přihlášku do sítě škol podporujících zdraví. Naším cílem je neformálně naplnit tři pilíře, o které se projekt Zdravá škola opírá: pohodové prostředí, zdravé učení a otevřené partnerství. Projekt se netýká jen výuky, ale všech činností a celé organizace školy. Chceme dětem nejen

poskytovat základní vzdělání, ale také nenásilně ovlivňovat jejich životní hodnoty a postoje, které jsou tím nejpodstatnějším, co si do života odnesou. Tato vize a její realizace, včetně změny personálních podmínek školy, vedla ke změně zaměření školy a názvu jejího programu. Od školního roku 2012/13 nese název Škola plná pohybu, který odráží nejen vlastní fyzický pohyb, ale také stálou snahu o celkový rozvoj školy. Hudební a taneční aktivity zůstávají zastoupeny v široké nabídce volnočasových aktivit.

1. 2 Úplnost a velikost školy, umístění a podmínky školy

Základní škola Mladá Boleslav, Dukelská 1112, příspěvková organizace, je škola plně organizovaná s devíti postupnými ročníky. V ideálním případě je v každém ročníku po dvou paralelních třídách. Maximální kapacita školy je 520 žáků, čímž se řadíme mezi velké školy. Budova školy se nachází v okrajové části Mladé Boleslavi nedaleko lesoparku Štěpánka. Ve spolupráci se zřizovatelem pracujeme na zlepšení technického stavu budovy i na zlepšení prostředí školy.

Škola má k dispozici školní družinu a školní klub. V přízemí budovy mají žáci i zaměstnanci k dispozici zařízení školního stravování. Ve venkovním areálu se nachází sportovní hřiště, přírodní učebna a dvě atria. Od školního roku 2015/16 můžeme pro potřeby výuky tělesné výchovy využívat moderní sportovní halu nově postavenou na části pozemku školního hřiště. Pro trávení volného času jsou k dispozici prostory školního klubu včetně klubkavárny, studovny a knihovny, dále hřiště a atria. Žákům jsou k dispozici šatny.

Na škole je celkem dvacet tři učeben. Vzhledem k velkému navýšení počtu žáků v posledních letech začaly být využívány i některé odborné učebny také jako kmenové třídy. Škola disponuje následujícími odbornými učebnami: fyzika a chemie, chemická laboratoř, cvičná kuchyně, multifunkční dílna, tělocvična, zrcadlový sál a dvě informatické učebny, kde je k dispozici 30 pracovních stanic. Jeden z bývalých kabinetů byl upraven na zázemí pro školního psychologa a sociálního pedagoga. Učitelé mají k dispozici následující odborné kabinety: biologie a cizí jazyky, český jazyk, fyzika a chemie, tělesná výchova a kabinety učitelů 1. stupně.

Velké změny doznaly prostory školního klubu, který je postupně rekonstruován, modernizován a rozšiřován pro další aktivity. V současné době zde mají žáci k dispozici hernu s hracími a pingpongovými stoly, knihovnu, odpočinkovou místnost, keramickou dílnu, lezeckou stěnu a klubkavárnu vybudovanou v rámci dalšího projektu z prostředků ESF „Klíče pro život“. Sídlí zde také jedno oddělení družiny. K dispozici je vlastní sociální zázemí včetně šaten a sprchových koutů.

Škola je moderně vybavena, samozřejmostí je digitální technika a připojení k internetu. Ve třídách jsou PC, interaktivní tabule, dataprojektory, vyučující jsou vybaveni notebooky. Všechny počítače na škole jsou propojeny přes interní počítačovou síť. Z projektů financovaných z ESF škola pořídila iPady pro učitele i pro potřeby výuky. Dále škola poskytuje žákům možnost bezdrátového připojení k internetu v celé budově.

Zaměřili jsme se také na zlepšení prostředí školy. V budově máme odpočinkové zóny ve vestibulu i v jednotlivých patrech vybavené sedacími soupravami nebo lavičkami, na chodby jsme umístili basketbalové koše a boxovací pytle, ve vestibulu je volně dostupná knihovna. V případě pěkného počasí mohou žáci využívat o velkých přestávkách obě atria. Zlepšujeme i zázemí pro zaměstnance.

Bezbariérový přístup není zajištěn.

1. 3 Charakteristika žáků

Žáci naší školy jsou z blízkého i vzdálenějšího okolí, neboť díky neustálému vzdělávání pedagogického sboru v oblasti didakticko-metodické a psychologické, zájmu o alternativní a nové formy a metody výuky a snaze o naplňování základních principů zdravé školy nás oslovují také zájemci z širšího regionu.

Část žáků dochází do školy pěšky, část dojíždí. V současné době většina žáků bydlí v okolí školy, část dojíždí ze sídliště Severní město, část žáků bydlí v okolních obcích a musí tedy také dojíždět. Výhodou je dobrá dostupnost městské hromadné dopravy. V blízkém okolí školy má zastávku několik linek MHD a také meziměstské spoje, případné změny v jízdním řádu jsou s vedením dopravního podniku konzultovány. Žákům 1. stupně slouží k dopravě do školy a ze školy školní autobus. Cyklisté a koloběžkáři mají v atriu školy k dispozici stojany. I přes tyto možnosti řada žáků do školy nejčastěji cestuje automobily rodičů. Dojíždění je přizpůsoben i začátek vyučování, který je posunut na 8.10 hod.

Školu navštěvují také žáci jiných národností, jejichž rodiče našli v Mladé Boleslavi práci. Průměrně máme 6–10 % žáků-cizinců.

Škola se nezabývá integrací žáků s tělesným handicapem. Žákům se zdravotním nebo sociálním znevýhodněním jsou poskytována vyrovnávací a podpůrná opatření. Škola tato opatření poskytuje na základě pedagogického posouzení vzdělávacích potřeb žáka, průběhu a výsledků jeho vzdělávání, popř. ve spolupráci se školským poradenským zařízením. Prioritně je zajištěna individuální podpora žáků se slabým prospěchem v rámci výuky a přípravy na výuku, samozřejmostí jsou konzultace pro žáky. Rozpisy konzultačních hodin jsou umístěny na dveřích kabinetů a webových stránkách školy, v případě individuální potřeby lze osobně dohodnout i jiný termín.

1. 4 Charakteristika pedagogického sboru

Na škole působí okolo 50 pedagogů, včetně ředitelky školy a jejích zástupkyň. Počet členů pedagogického sboru se průběžně zvyšuje. S přibývajícím počtem žáků vzrůstá také počet oddělení družiny, která otevíráme, s čímž souvisí také nárůst počtu vychovatelek, které pracují ve školní družině a školním klubu. Většina učitelů je plně kvalifikovaná, případně si učitelé potřebnou kvalifikaci doplňují. Kvalifikovanost učitelského sboru se pohybuje v oblasti 90–100 %. Na škole pracuje metodička ICT, koordinátorka ŠVP, metodička environmentální výchovy, metodička prevence rizikového chování a výchovná poradkyně. Každý rok také vzrůstá počet asistentů pedagoga, které zaměstnáváme pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Pracovní kolektiv doplňuje sedm správních zaměstnanců, vedoucí ŠJ a sedm kuchařek.

Velký důraz klade škola na vzdělávání svých pracovníků. Ředitelka školy a také její zástupkyně absolvovaly studium pro ředitele škol a mnoho dalších kurzů a seminářů zaměřených na management. Vyučující procházejí pravidelným vzděláváním zaměřeným mj. také na práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, kterým se poté odborně věnují i mimo vyučování. Vzdělávání pracovníků probíhá podle schváleného plánu DVPP. V jeho rámci většina vyučujících absolvovala řadu seminářů určených celému sboru: Respektovat a být respektován (efektivní metody komunikace), Strategie, metody a formy výuky, Prevence šikany a práce se skupinou, kurzy kritického myšlení, Metody práce s interaktivní tabulí, Školní systemické konstelace, Aplikace klíčových kompetencí, Bezpečný internet, Zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků, kooperativní vyučování, Slovní a kriteriální

hodnocení a mnohé další. Vyučující prvního stupně se také školily pro výuku matematiky tzv. „Hejného metodou“. V posledních letech se celý sbor věnuje formativnímu hodnocení a jeho zavádění do výuky. Všichni vyučující se pak samostatně vzdělávají ve své odbornosti nebo pedagogických kompetencích podle nabídky vzdělávacích institucí, některé akce jsou hrazeny z evropských projektů. Mnoho nových dovedností se pedagogové naučili také při distanční výuce. Učitelé dále hojně využívají školní pedagogickou knihovnu. Za jeden z hlavních úkolů považujeme realizaci a také sdílení poznatků ze seminářů a jejich zavádění do každodenní praxe školy.

Naše úsilí o reformu školy bylo ve školním roce 2013/14 významně ovlivněno zapojením školy do projektu „Školy v pohybu“. Zásadním momentem pro další rozvoj školy byl vstupní workshop na zámku Loučeň v říjnu 2013, kde na základě autoevaluace školy provedené v závěru školního roku 2012/13 byla stanovena společná vize školy a akční plán rozvoje školy. Součástí tohoto plánu rozvoje byla také společná dohoda na zacílení DVPP nejenom v rámci tohoto projektu (především semináře, stáž i další aktivity zaměřené na kooperativní vyučování).

Velkým přínosem pro chod školy a řešení výchovných i osobních problémů žáků je spolupráce s psychologem, která byla zahájena ve školním roce 2009/10 a která se neustále rozšiřuje a zdokonaluje. Tyto služby jsou vyhledávány nejen žáky, ale také rodiči a učiteli a pomáhají nám při řešení problematických situací na škole. Ve školních letech 2015/2016 – 2017/2018 jsme spolupracovali se speciální pedagožkou. Od roku 2019/2020 díky projektu Šablony na škole působí sociální pedagožka.

1. 5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty, dlouhodobé projekty

Kvalitní spolupráce s rodiči a ostatními partnery je jedním z prioritních témat školy. Posílení vzájemné komunikace a vytvoření funkčního systému přenosu informací – to byl jeden z cílů vedení školy. V jeho naplňování nám pomáhá činnost Unie rodičů coby občanského sdružení se svojí samosprávou a poradenskou rolí ve vztahu k vedení školy. Podařilo se podchytit rodiče, kteří se snaží se školou intenzivně spolupracovat, přicházet s vlastními podněty a školu podporovat také ekonomicky (vlastní účet Unie). Spolu se školou Unie rodičů také organizuje některé akce pro děti, učitele i rodiče.

V běžné komunikaci a kontaktu s rodiči žáků se většinou projevuje zájem rodičů a ochota ke spolupráci při řešení případných problémů ve vzdělávání či v chování žáků. Na třídních schůzkách mají rodiče možnost vznést připomínky ke všem oblastem fungování školy. Další informace získávají rodiče prostřednictvím žákovských knížek (včetně elektronické verze) nebo diářů, webových stránek školy či individuálním kontaktem s vyučujícími nebo vedením školy (telefony, pracovní mailové adresy všech zaměstnanců školy, osobní schůzky). Aktuální problémy či složité situace se řeší mimořádnými třídními schůzkami v případě celé třídy nebo prostřednictvím výchovné komise v případě jednotlivců. Výraznou pomocí je v tomto směru spolupráce s psychologem.

Od školního roku 2011/12 jsou dvě klasické třídní schůzky v průběhu roku nahrazeny tripartitními schůzkami za přítomnosti učitele, rodičů a žáka. Tento typ setkání se nám osvědčil a stále v něm pokračujeme. V tomtéž roce jsme se i zapojili do projektu Rodiče vítáni. Tento certifikát mohou získat školy, které splní sadu kritérií školy vstřícné rodičům. V roce 2015 jsme také zahájili projekt „Rodičovská kavárna“, odpolední neformální setkání rodičů a učitelů školy probíhající formou seminářů a pracovních dílen.

Na dobré úrovni je spolupráce se zřizovatelem. Projevila se všestrannou podporou aktivit směřujících k rozvoji školy, včetně finanční. Pozitivním jevem je možnost prezentace školy na webových stránkách města.

Škola se snaží v rámci svého projektu podpory zdraví (pilíř „Otevřené partnerství“) o co nejširší spolupráci s mnoha subjekty. Mezi ně patří: pedagogicko-psychologická poradna, speciálně pedagogické centrum, úřad práce, Magistrát města Mladá Boleslav, Dopravní podnik Mladá Boleslav, společnost Kultura města Mladá Boleslav a. s., Dům dětí a mládeže Na Výstavišti Mladá Boleslav, Odbor sociálních věcí Magistrátu města Mladá Boleslav, Knihovna města Mladá Boleslav, Městské divadlo Mladá Boleslav, Policie ČR, Asociace školních sportovních klubů, ŠKO-ENERGO, s.r.o., ŠKODA AUTO a.s., ostatní ZŠ a MŠ v Mladé Boleslavi, Semiramis z. ú., VISK a další. Prostory tělocvičny, zrcadlového sálu a částečně školního klubu jsou v odpoledních hodinách a o víkendech pronajímány mnoha organizacím. Školní hřiště je otevřené pro veřejnost. Pro mateřské školy v Mladé Boleslavi pořádáme Školu na nečisto.

Škola je také partnerskou školou nakladatelství Fraus. Od roku 2014 jsme jednou z mála Fairtradeových škol v České republice.

Mnoho našich aktivit směřuje k podpoře technického a přírodovědného vzdělávání, k čemuž se snažíme využívat dotační programy.

Při škole se neustále rozvíjí a své služby zlepšuje volnočasové centrum zahrnující školní družinu, školní klub a volnočasové kroužky. Všechny aktivity jsou stále lépe koordinovány, aby škola umožnila aktivní a atraktivní nabídku činností a aktivit od ranních hodin do pozdního odpoledne, vše „pod jednou střechou“.

Do běžné výuky začleňujeme také řadu akcí a projektů. Cílem je snaha o dosažení větší smysluplnosti a názornosti učení, větší propojení výuky s reálným životem. Prostřednictvím těchto akcí můžeme také velmi dobře rozvíjet klíčové kompetence, realizovat některá průřezová témata a vést žáky i učitele ke vzájemné spolupráci.

Mezi akce pořádané pravidelně patří adaptační dny či pobyty na začátku školního roku, branně bezpečnostní den, Den Země, pro žáky 1. stupně výuka plavání, dopravní výchova na dopravním hřišti a návštěva knihovny, pro žáky 2. stupně lyžařský výcvikový kurz v 7. ročníku a sportovní kurz v 8. ročníku. Fakultativními akcemi pak jsou programy v DDM včetně ekocentra Zahrada, projekt Kočičí zahrada, návštěva planetária či hvězdárny, botanické zahrady, ZOO, IQ Landie v Liberci, úpravný odpadních vod, dále exkurze v regionu i mimo region – např. do Prahy, v 6. ročníku HistoryPark Ledčice či ArcheoPark Všestary, v 7. ročníku Kutná Hora aj., také návštěvy divadelních představení ať jednotlivými třídami, nebo v rámci Klubu mladých diváků, návštěvy filmových představení (i v rámci Festivalu Jeden svět), v jarních měsících pořádáme ozdravné pobyty, zájemci z řad žáků vydávají školní časopis, někteří žáci se při příležitosti Dne bez tabáku účastní Výstupu na Sněžku pořádaného Zdravým městem Mladá Boleslav. Dalšími akcemi jsou i besedy, např. zeměpisně cestovatelské besedy, sportovní turnaje, akce školního parlamentu, programy primární prevence, celoškolní projekty, zahraniční zájezdy atd.

Pro zjišťování úrovně výsledků své činnosti škola využívá možnosti externích hodnocení (např. klima školy, autoevaluace programem Portfolionet© firmy Heureka Zlín, testování prostřednictvím InspisSet, Kalibro, výsledky JPZ aj.) nebo provádí vlastní hodnocení (např. dotazníky pro učitele, zákonné zástupce i žáky, testování dosažené úrovně výstupů v Čj, Aj apod.)

2 Charakteristika školního vzdělávacího programu

2.1 Zaměření školy

Filozofie naší školy, ze které vychází také její ŠVP, našla inspiraci v citátu Karla Čapka: „*Hrst elementárních znalostí a rozumná životní etika, podávaná slovem i příkladem, to je vše, čeho lze žádat na škole; a přidá-li se k tomu ještě zdraví a radost, je toho dost pro největší pýchu vychovatelů.*“

Tento citát se stal i mottem našeho ŠVP.

V praxi školy tato slova znamenají:

Budujeme školu podporující zdraví. Realizace těchto plánů v sobě zahrnuje tři oblasti:

- **pohoda prostředí** (věcného, sociálního a organizačního)
- **zdravé učení** (smysluplnost výuky, možnost výběru a přiměřenost výuky, spoluúčast a spolupráce při výuce, motivující hodnocení žáka)
- **otevřené partnerství** (škola jako demokratické společenství, škola jako vzdělávací středisko)

Hlavními principy těchto přístupů jsou respekt k přirozeným potřebám jednotlivce a rozvíjení komunikace a spolupráce.

Chceme být zdravou školou.

Nabízíme široký výběr mimoškolních aktivit (kroužky), vedle školní družiny také školní klub. Snažíme se tak umožnit dětem trávit čas ve škole zajímavými aktivitami od rána až do pozdních odpoledních hodin.

Škola je pro nás službou.

Naše školní jídelna nabízí denně výběr ze dvou jídel vařených podle principů zdravého stravování, nadstandardní je pravidelná nabídka několika druhů salátů. Školní jídelna nabízí od školního roku 2015/2016 také svačiny pro zájemce. Nabídku školní jídelny doplňuje automat na mléko, mléčné výrobky a ovoce a automat na zdravé nápoje.

Naší snahou je jídelna „bez éček“.

Součástí školního programu jsou celoročně zařazované další akce a aktivity (divadlo, výlety, exkurze, sportovní kurzy, adaptační pobyty a dny, projektové dny, zahraniční zájezdy aj.). Žáci vydávají vlastní časopis.

Chceme být aktivní školou.

Do výuky pravidelně zařazujeme ekologické projekty, třídíme odpad.

Podporujeme princip udržitelného života.

Vyučujeme anglický jazyk od prvního ročníku. Od šestého ročníku nabízíme hodiny anglické konverzace a od sedmého ročníku další cizí jazyk.

Podporujeme rozvoj jazykových kompetencí.

Velký důraz klademe na účast žáků na řízení školy a snahu řešit jejich problémy (žakovský parlament, schránka důvěry, spolupráce se školním psychologem a sociální pedagožkou).

Učíme žáky principům zastupitelské demokracie.

Pedagogický sbor se intenzivně vzdělává. Samozřejmostí je systematické vzdělávání celého sboru. Při samostudiu nám pomáhá bohatá knihovna pedagogické literatury.

Snažíme se o skutečnou reformu naší školy, nikoliv jen „na papíře“.

Všechny problémy se snažíme řešit, nezametáme je pod koberec.

Čínské přísloví: Je lepší zapálit svíčku, než si stěžovat na tmu.

Při práci na projektu školy podporující zdraví jsme si stanovili následující cíle:

- upevňovat v žácích humanistické postoje
- vytvářet pocit bezpečí
- zlepšit věcné prostředí školy
- rozvíjet komunikační schopnosti žáků
- přemýšlet o smysluplnosti výuky, snažit se ji zvýšit
- přizpůsobit výuku učebním stylům a individualitám dětí
- zaměřit se na rozvoj spolupráce
- zajišťovat adekvátní zpětnou vazbu a uznání všem dětem
- zvyšovat podíl žáků a rodičů na organizování činností školy
- posílit spolupráci s MŠ v regionu

Na plnění těchto úkolů systematicky pracujeme.

2. 2 Výchovné a vzdělávací strategie

Učení nemůže být pouze předáváním vědomostí, znalostí a informací. Učitelé na naší škole se snaží uplatňovat metody a formy práce, postupy a aktivity, které vedou k rozvoji klíčových kompetencí („životních dovedností“) žáků. Smyslem tohoto přístupu je rozvíjení dovedností, schopností a postojů žáků, které je povedou k lepší orientaci v běžném životě a také k celoživotnímu učení.

KOMPETENCE K UČENÍ – umožňujeme žákům osvojit si strategie efektivního učení a motivovat je k celoživotnímu vzdělávání

Seznamujeme žáky s různými metodami efektivního učení a vhodnými postupy pro plánování, organizaci a řízení jejich vlastního učení. Podporujeme žáky v samostatnosti a tvořivosti. Nabízíme žákům různé zdroje informací (odborné publikace, populárně naučnou literaturu, ověřené zdroje na internetu, slovníky, encyklopedie, mapy apod.), aby dokázali vyhledávat, třdit a zpracovávat potřebné informace a posuzovat jejich kvalitu a důvěryhodnost. Vhodným výběrem témat a učebního obsahu umožňujeme žákům propojit poznatky z různých předmětů a uvádět je do vzájemných souvislostí. Učíme žáky používat získané vědomosti a dovednosti v praktickém životě.

Individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch. Ve vhodných případech umožňuje žákům realizovat jejich vlastní nápady. Žáci se zúčastňují různých soutěží a olympiád. Vytváříme takové situace, v nichž mají žáci radost z učení pro ně samotné a uvědomují si přínos učení. Ukazujeme žákům možné způsoby sebehodnocení a sledování vlastního pokroku. Také se učíme hodnotit práci žáků tak, abychom se zaměřovali na jejich výkon, nikoli na jejich osobu. Klademe důraz na pozitivní motivaci.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ – podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

Do výuky zařazujeme praktické problémové úlohy a situace, při kterých se žáci učí rozpoznat a pochopit problém, přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslet a naplánovat způsob řešení s využitím vlastního úsudku a zkušeností. Podporujeme žáky, aby hledali různé varianty řešení problému, nenechali se odradit případným nezdarem a dovedli si své konečné řešení problému obhájit. Učíme žáky prakticky ověřovat správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikovat při řešení obdobných nebo nových problémových situací. Vedeme žáky k sebereflexi při řešení problémových úloh. Ve vhodných oblastech vzdělávání používáme netradiční úlohy (Kalibro, Scio, matematický Klokán, dopisová soutěž ap.).

Za pomoci vhodných metod (např. brainstorming, metody volného psaní, myšlenkového mapování aj.) podněcujeme žáky k logickému uvažování, využívání dosavadních zkušeností a propojování znalostí z různých předmětů. Vedeme žáky k tomu, aby při řešení problémů uměli vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat informace z různých zdrojů. Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. Na škole v přírodě a při projektových dnech využíváme k systematickému řešení problémů miniprojekty. Žáci se na základě svých schopností a dovedností žáci zapojují do soutěží. Starší žáci připravují různé aktivity pro mladší spolužáky (divadlo, soutěže, akce ve ŠK, branný den, dopravní výchova). Žáky vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na jejím plánování, přípravě, realizaci i hodnocení.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ – vedeme žáky k všestranné a účinné komunikaci

Vedeme žáky k vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu. Prostřednictvím referátů, dialogů, debat a diskusí, prezentací vlastních prací i práce skupiny učíme žáky formulovat jejich myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se kultivovaně a výstižně v písemném i ústním projevu. Dbáme na to, aby žáci naslouchali promluvám druhých lidí, porozuměli jim a vhodně na ně reagovali, účinně se zapojovali do diskuse, obhajovali svůj názor a vhodně argumentovali. Využíváme různé typy textů a záznamů, obrazové materiály, běžně užívaná gesta, zvuky a jiné informační a komunikační prostředky k tomu, aby o nich žáci přemýšleli, reagovali na ně a sami je používali k účinné komunikaci s okolním světem. Využíváme metody kooperativního učení k rozvíjení komunikačních dovedností a k posilování vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi. Podporujeme komunikaci s jinými školami.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ – rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat, respektovat a hodnotit vlastní práci i práci druhých

Prostřednictvím metod kooperativního učení vedeme žáky ke spolupráci, toleranci, respektování názoru druhých a vzájemné pomoci. V této souvislosti podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů. Při skupinové práci dbáme na to, aby žáci dodržovali společně dohodnutá pravidla, zastávali v týmu různé role, pozitivně ovlivňovali kvalitu společné práce a podíleli se na vytváření příjemné atmosféry v týmu. Učíme žáky, aby v případě potřeby poskytli pomoc nebo o ni požádali. Vytváříme prostor pro diskusi v malých skupinách i v rámci celé třídy, aby žáci pochopili potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení zadaného úkolu, ocenili zkušenosti druhých lidí, respektovali různá hlediska a čerpali poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají. Vyžadujeme, aby žáci dodržovali společně dohodnutá pravidla chování, na jejichž formulaci se sami podílejí. Zároveň je vedeme k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky navzájem a mezi žáky a učiteli. Učíme žáky kriticky hodnotit nejen práci

týmu jako celku, ale také práci jeho členů, včetně sebe sama. Navozujeme situace, při nichž posilujeme sebedůvěru žáků a zvyšujeme jejich zdravé sebevědomí.

KOMPETENCE OBČANSKÉ – vychováváme žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

Žáci v třídních kolektivech společně stanovují pravidla chování, jejichž dodržování důsledně vyžadujeme. Školní řád navazuje na pravidla chování vytvořená ve třídách. Práci s pravidly zařazujeme i do výuky. Na modelových situacích poukazujeme na důležitost stanovení a dodržování zákonů a právních norem a vedeme žáky k vědomí, že mají vedle svých práv také své povinnosti. Při skupinové práci, debatách a diskusích vedeme žáky k tomu, aby respektovali přesvědčení druhých lidí a vážili si jejich vnitřních hodnot. Vedeme žáky k tomu, aby rozpoznali různé projevy lidské nesnášenlivosti a zaujali aktivní postoj vůči těmto projevům.

Do výuky zařazujeme poskytování první pomoci a nácvik chování v krizových situacích. Snažíme se žáky aktivně zapojit do kulturního dění a sportovních aktivit s ohledem na jejich zájmové činnosti. V rámci běžné výuky, v třídnických hodinách i při mimoškolních akcích upevňujeme vztahy v třídním kolektivu, posilujeme žádoucí formy chování a vedeme žáky k zodpovědnému jednání v závislosti na situaci. V jednotlivých předmětech poukazujeme na ekologické souvislosti a environmentální problémy, aby je žáci pochopili a uvědomili si potřebu kvalitního životního prostředí, podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti. Žáci se podílejí na třídění odpadů. Prostřednictvím běžné i projektové výuky, exkurzí a výletů vedeme žáky k respektování a ochraně našich tradic a kulturního i přírodního dědictví. Pořádáme pro žáky zahraniční poznávací zájezdy a zapojujeme je do mezinárodních projektů (např. Fairtrade), neboť se tímto způsobem seznamují s kulturou jiných národů.

KOMPETENCE PRACOVNÍ – pomáháme žákům poznávat a rozvíjet jejich schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

Žáky motivujeme k aktivnímu zapojení do oblasti Svět práce. Vedeme je k objektivnímu sebehodnocení a posouzení reálných možností při profesní orientaci. Prostřednictvím exkurzí, besed, filmů apod. seznamujeme žáky s různými profesemi. Nabídkou volitelných předmětů pomáháme žákům konkretizovat jejich představu o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia. Na škole je vypracován celoškolní plán k volbě povolání.

Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Vedeme žáky k tomu, aby bezpečně a účinně používali různé materiály, nástroje a vybavení jednotlivých učeben, dodržovali vymezená pravidla a plnili si své povinnosti a závazky. Učíme žáky přistupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, životního prostředí, kulturních a společenských hodnot. Do náplně hodin pracovních činností (ale i jiných) zařazujeme aktivity, pomocí nichž se žáci podílejí na zlepšování prostředí školy.

KOMPERENCE DIGITÁLNÍ – vedeme žáky k ovládní běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb a k jejich využívání nejen při učení, ale také při zapojení se do života školy a do společnosti

Necháváme žáky samostatně rozhodovat o tom, které technologie použijí pro určitou činnost či řešený problém. Dbáme na to, aby žáci získávali, vyhledávali, kriticky posuzovali, spravovali a sdíleli data, informace a digitální obsah a volili k tomu vhodné postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty a vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků. Umožňujeme žákům využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali

rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce. Poukazujeme na význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme žáky s novými technologiemi, vedeme je ke kritickému hodnocení nejen přínosů, ale i rizik využívání digitálních technologií. Předcházíme situacím ohrožujícím bezpečnost digitálních zařízení i dat a také situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáků i zdraví ostatních. V neposlední řadě vedeme žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí.

3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání žáků nadaných se uskutečňuje na základě vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění.

Na základě novely vyhlášky č. 27/2016 Sb. došlo od 1. 1. 2020 k upřesnění pravidel pro využívání podpůrných opatření vedoucích ke zvýšení kvality vzdělávání poskytovaného žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“) a žákům nadaným.

Podle daných pravidel nastavuje škola podmínky společného vzdělávání pomocí systému podpůrných opatření, která povedou k vyrovnání vzdělávacích příležitostí všech žáků.

3.1 Podpůrná opatření

Podpůrná opatření jsou poskytována podle speciálních vzdělávacích potřeb žáka a jsou žákovi a zákonnému zástupci žáka sdělována srozumitelným způsobem. Podpůrnými opatřeními se rozumí úprava metod, organizace a hodnocení vzdělávání nebo využití speciálních metod, postupů, forem a prostředků vzdělávání, pomůcek, speciálních učebnic a didaktických materiálů.

Speciální vzdělávání žáků se zdravotním postižením je zajišťováno formou individuální integrace v běžných třídách. Žáci jsou vzděláváni na základě odborného posudku z pedagogicko-psychologické poradny (dále jen PPP) nebo speciálně pedagogického centra (dále jen SPC) na základě odborných doporučení. Pokud jsou doporučení specifická, doporučuje PPP vypracování individuálního vzdělávacího plánu (dále jen IVP), který je nutno vnímat jako podpůrné opatření upřesňující způsob práce s žákem a zdůrazňuje jeho individuální potřeby. IVP je „živý“ dokument, který se minimálně 1x za pololetí vyhodnocuje a v případě potřeby upravuje.

U žáků s poruchami chování úzce spolupracuje celé školní poradenské pracoviště (dále jen ŠPP), případně konzultujeme problémy s dětskými psychiatry, kurátory. Pokud si to situace žádá, spolupracujeme s OSPOD na umístění žáků ve středisku výchovné péče.

Nejvyšší míra podpůrných opatření je věnována žákům s těžkým zdravotním postižením, kterým je možno na základě odborných doporučení a vyšetření přidělit asistenta pedagoga.

Na základě doporučení PPP či SPC je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku.

3.2 Asistent pedagoga, školní asistent

Asistent pedagoga poskytuje podporu jinému pedagogickému pracovníkovi při vzdělávání žáka či žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v rozsahu podpůrného opatření, pomáhá pedagogickým pracovníkům školy při výchovné a vzdělávací činnosti, při komunikaci se žáky i jejich zákonnými zástupci, podporuje žáka při přizpůsobení se školnímu prostředí, při výuce a při sebeobsluze.

Školní asistent poskytuje podporu pedagogickým pracovníkům při administrativní a organizační činnosti ve vyučování i mimo vyučování, doprovází společně s učiteli žáky na mimoškolní akce, zajišťuje „odlehčovací službu“ učitelům pro žáky s afektivním chováním,

příp. jinými individuálními projevy ve výuce, které narušují práci ve třídě, individuálně pomáhá žákům, kteří nejsou ve výjimečných případech schopni se soustředit na výuku ve skupině vrstevníků.

3. 3 Obecné zásady práce se žáky se SVP

Vzdělávání žáků vyžaduje kromě základního prostoru vymezeného legislativními předpisy empatii, porozumění a profesionální zaujetí učitelů.

Vysvětlení, v čem tkví potíže. Možná, že si je žák svých problémů vědom, ale vysvětlení mu pomůže je lépe pochopit a také pochopit sebe sama.

Podpora sebedůvěry.

Kontakt se žákem při vyučování.

Operativní reakce na žákovy specifické potřeby. Rozlišovat, kdy má žák tendenci ze svého problému těžít nepřiměřené úlevy a vyhnout se plnění úkolu, případně kdy hodlá zakrýt faktickou neznalost.

Nevystavovat žáka zbytečně časovému tlaku zadáním úkolů v daném časovém limitu.

Netrvat vždy na splnění úkolu v danou chvíli.

Neopakovat stereotypně žákovi jeho nezdary, volit konstruktivní kritiku – lépe je poukázat na příčiny nezdaru a na cesty ke zlepšení situace než pouze poskytovat negativní zpětnou vazbu.

Umožnit žákovi používat kompenzační pomůcky (kalkulátor, počítač, magnetofon, diktafon ...).

Umožnit žákovi psát do sešitu s alternativním řádkováním (zejména u žáků s dysgrafií).

Ujistit se, že žák rozumí zadání úkolu.

Vytvářet konstruktivní spolupráci s rodiči.

Při známkování se soustředit na výkony, které žák zvládl. Známkování by nemělo být pro žáka demotivující nebo naopak nereálně nadhodnocené. Vhodnější je rozbor chyb než jejich křiklavé zatržení.

Nalézt oblast, ve které je žák zdatný, a poukazovat na jeho dobré výsledky.

Umožnit žákovi zažívat ve škole úspěch.

3. 4 Vzdelávání žáků nadaných

Podpurným opatřením při vzdělávání žáků nadaných je využití speciálních metod, postupů, forem a prostředků vzdělávání a didaktických materiálů. Pedagog ve výuce vytipuje potenciálně nadaného žáka, informuje o svém poznatku jeho zákonné zástupce a doporučí vyšetření v PPP. Pokud je nadání potvrzeno, škola vypracuje IVP podle doporučení PPP (stejně postupy jako u žáků se SVP). V případě mimořádného nadání může ředitelka školy přeradit žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě zkoušky před komisí. Na základě doporučení PPP či SPC je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku.

3. 5 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Ve vyučování

Učitelé volí takové učební strategie, které umožňují individuální rozvoj a přístup žáka, např. diferencované zadávání úkolů, vhodně zvolené role ve skupinové práci apod.

Volitelná nabídka ve vyučování

Učební plán umožňuje, aby si žák, zejména druhého stupně, vybíral z nabídky volitelných a nepovinných předmětů.

Školní a mimoškolní soutěže

Každý žák má možnost se přihlásit do školních kol soutěží a v případě svého úspěchu reprezentovat školu ve vyšších kolech soutěží.

Akce a aktivity školy

V rámci rozvoje dětské samosprávné demokracie má každý žák možnost podílet se na činnosti třídní nebo školní samosprávy – školního parlamentu. Svým zapojením ovlivňuje dění ve škole a průběh školních akcí.

Komunitní programy školy

Volný čas může žák trávit ve školní družině, školním klubu nebo v široké nabídce kroužků. Na škole funguje i školní knihovna, která umožňuje žákovi rozvíjet jeho zájmy, nadání i talent.

V rámci vyučování **matematiky** projevují tito žáci kvalitní koncentraci, dobrou paměť, zálibu v řešení problémových úloh a svými znalostmi přesahují stanovené požadavky. Umožňujeme jim pracovat na počítači (vzdělávací programy), individuálně pracovat s naučnou literaturou (hlavolamy, kvízy, záhady, problémové úlohy) i navštívit vyučovací hodiny ve vyšších ročnících.

V dalších **naukových předmětech** jsou jim zadávány náročnější samostatné úkoly (referáty k probíranému učivu, zajímavosti ze světa techniky atd.), jsou pověřováni vedením a řízením skupin. Na žáky s hudebním nadáním klade učitel vyšší nároky odpovídající jejich dovednostem a schopnostem. Vhodným způsobem je zapojuje do činností v hodině – mohou doprovázet na hudební nástroj, předzpívat píseň apod. Žákům výtvarně nadaným jsou zadávány náročnější práce – volí různé techniky, jsou podporováni v mimoškolních aktivitách, navštěvují výtvarné obory při základních uměleckých školách.

Žáci nadaní spíše technicky, manuálně zruční, jsou směřováni k zapojení do zájmových aktivit organizovaných jinými institucemi (DDM, ZUŠ). Při samotné výuce bývají pověřováni náročnějšími částmi při plnění zadaných úkolů a jsou pověřováni vedením skupiny. Z nabídky volitelných předmětů si mohou vybrat ty, které jsou technicky či přírodovědně zaměřené.

Pohybově nadaní žáci jsou podporováni v rozvíjení všech pohybových aktivit, především těch, o něž má žák zájem a v nichž se projevuje žákův talent. Žáci jsou zapojováni do sportovních soutěží, ať už v rámci školy, nebo mimo ni. Reprezentují školu.

Velmi často se stává, že tito žáci mají výkyvy v chování. Je nutné toto chování usměrňovat s pedagogickým optimismem a taktně, avšak důsledně. Usměrnujeme žáky v osobnostní výchově, vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším. Není výjimkou, že vyniká-li žák v jedné oblasti, v jiné je průměrný.

Na základě doporučení PPP či SPC je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku.

3. 6 Vzdělávání žáků z odlišného kulturního prostředí, žáků cizinců

Vzdělávání žáků-cizinců probíhá na základě Metodického doporučení pro poskytování služeb školských poradenských zařízení žákům s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka (a z odlišného kulturního prostředí). Podpůrná opatření se liší podle dosažené znalosti českého jazyka a na základě doporučení ŠPZ jsou poskytována skupinově nebo individuálně.

3. 7 Školní poradenské pracoviště

Specifikace školního poradenského pracoviště (ŠPP)

Od školního roku 2008/2009 na škole funguje úplné školní poradenské pracoviště (dále i ŠPP), složené z výchovného poradce, školního psychologa a metodika prevence. Jako takové se podílí na péči o psycho-sociální potřeby žáků, jejich zákonných zástupců, třídních kolektivů i pedagogického sboru. Součástí ŠPP jsou i asistenti pedagoga a od roku 2017 také školní asistenti, od školního roku 2019/2020 zde působí i sociální pedagog (školní asistenti a sociální pedagog jsou dotováni z operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, některé školní asistenty dotuje město Mladá Boleslav). Školní poradenské pracoviště řídí výchovná poradkyně.

Cíle školního poradenského pracoviště

Činnost školního poradenského pracoviště má zásadní vliv na klima školy. Vytváření bezpečného klimatu je jedním z hlavních zastřešujících cílů ŠPP a zároveň podmínkou pro realizaci dalších cílů ŠPP i ŠVP, resp. školy jako takové – efektivní vzdělávání s respektem k individualitě žáka, vzdělávání žáků se SVP, jak je definuje vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Další cíle ŠPP:

- Ve spolupráci s ostatními pedagogickými pracovníky včas odhalovat výchovné a vzdělávací problémy žáků a poskytovat rychlou a účinnou pomoc.
- V rámci školní preventivní strategie usilovat o minimalizování výskytu a dopadu sociálně patologických jevů a podporovat u žáků zdravý životní styl.
- Při řešení výskytu sociálně patologických jevů pracovat ve výchovné komisi (členové: ředitelka školy, třídní učitel, školní psycholog, školní metodik prevence, výchovný poradce, sociální pedagog).
- V rámci minimálního preventivního programu realizovat programy primární prevence.
- Tvořit individuální vzdělávací programy a pomáhat žákům se SVP (ve spolupráci s PPP a SPC, třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů)
- Poskytovat metodickou podporu pedagogickým pracovníkům při řešení krizových situací.
- Poskytovat třídním učitelům metodickou pomoc a podporu při řešení konfliktů ve třídě a výchovně-výukových problémů žáků.
- Provádět vztahový screening, sociometrii a efektivně řešit problémy třídních kolektivů, a to především ve spolupráci s třídními učiteli.
- Nabízet pedagogickým pracovníkům pomoc v osobně náročných životních situacích.
- Nabízet žákům i jejich rodičům pomoc v osobních krizích.
- Poskytovat kvalitní pomoc při volbě dalšího studia a profesní orientace žáka.

- Podporovat a realizovat aktivity zaměřené na pozitivní mezilidské vztahy:
  - adaptační pobyty na začátku školního roku s cílem optimalizovat sociální klima třídy i školy, rozvíjet vzájemnou úctu, důvěru, snášenlivost a spolupráci
  - školní výlety a mimoškolní třídní akce
  - programy primární prevence, besedy, přednášky s cílem:
    1. Posilovat u žáků komunikační dovednosti – zvyšování schopnosti řešit problémy a konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch a kritiku.
    2. Učit žáky toleranci, respektování jiných názorů, schopnosti spolupracovat při řešení problémů a snažit se hledat při případných neshodách vzájemný kompromis.
    3. Učit žáky respektovat i jiné způsoby chování a kulturní tradice národnostních menšin.
    4. Zvyšovat u žáků rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání.
    5. Učit žáky být plně zodpovědní za své jednání.
- Spolupracovat se specializovanými poradenskými zařízeními (PPP, SPC, OSPOD, IPS úřadu práce).

4 Průřezová témata

Průřezová témata jsou realizována především formou integrace do běžné výuky. Blíže jsou rozpracována v učebních osnovách jednotlivých předmětů (viz kapitoly 6 a 7).

Zkratky odpovídající tematickým okruhům v rámci jednotlivých průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova = OSV	
OSV1	Rozvoj schopností poznávání
OSV2	Sebezpoznání a sebepojetí
OSV3	Seberegulace a sebeorganizace
OSV4	Psychohygienu
OSV5	Kreativita
OSV6	Poznávání lidí
OSV7	Mezilidské vztahy
OSV8	Komunikace
OSV9	Kooperace a kompetice
OSV10	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
OSV11	Hodnoty, postoje, praktická etika
Výchova demokratického občana = VDO	
VDO1	Občanská společnost a škola
VDO2	Občan, občanská společnost a stát
VDO3	Formy participace občanů v politickém životě
VDO4	Principy demokracie jako formy a způsobu rozhodování
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech = VMEGS	
VMEGS1	Evropa a svět nás zajímá
VMEGS2	Objevujeme Evropu a svět
VMEGS3	Jsme Evropané
Multikulturní výchova = MKV	
MKV1	Kulturní diference
MKV2	Lidské vztahy
MKV3	Etnický původ
MKV4	Multikulturalita
MKV5	Princip sociálního smíru a solidarity
Environmentální výchova = EV	
EV1	Ekosystémy
EV2	Základní podmínky života
EV3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí
EV4	Vztah člověka k prostředí
Mediální výchova = MDV	
MDV1	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
MDV2	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
MDV3	Stavba mediálních sdělení
MDV4	Vnímání autora mediálních sdělení
MDV5	Fungování a vliv médií ve společnosti
MDV6	Tvorba mediálního sdělení
MDV7	Práce v realizačním týmu

5 Učební plán

5.1 Učební plán – 1. stupeň

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předmět	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	Minim. časová dotace	Realizace	Z toho DČP
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	8	8	8	7	6	33	37	4
	Anglický jazyk	1	1	3	3	3	9	11	2
Matematika a její aplikace	Matematika	5	5	5	5	5	20	25	5
Informatika	Informatika	0	0	0	1	1	2	2	0
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	0	0	11	13	2
	Přírodověda	0	0	0	1	2			
	Vlastivěda	0	0	0	2	2			
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	12	0
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2			
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	3	3	2	3	10	13	3
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	5	0
Celkem za povinný blok		21	22	24	25	26	102	118	16

DČP – disponibilní časová dotace

5. 2 Učební plán – 2. stupeň

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předmět	Ročník				Minimální časová dotace	Realizace	Z toho DČP
		6.	7.	8.	9.			
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	5	4	4	4	15	17	2
	Cizí jazyk (anglický)	3	3	3	3	12	12	
	Další cizí jazyk (rus/něm/špa)	0	2/2	2/2	2/2	6	6	
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	5	15	17	2
Informatika	Informatika	1	1	1	1	4	4	0
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	1	2	10	10	0
	Výchova k občanství	1	1	0	1			
Člověk a příroda	Dnešní svět	0	0	0	1	20	26	6
	Fyzika	1	2	2	2			
	Chemie	0	0	2	2			
	Přírodopis	2	2	2	1			
	Zeměpis	2	2	2	1			
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	0	9	9	0
	Výtvarná výchova	2	2	1	1			
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	1	0	1	0	10	10	0
	Tělesná výchova	2	2	2	2			
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	0	1	1	3	3	0
Celkem za povinný blok		28	28	29	29	104	114	10
<i>Povinně volitelné předměty</i>								
Seminář z českého jazyka a literatury		0	0	0	1		1	1
Konverzace z anglického jazyka		1	1	1	1		4	4
Cvičení z matematiky		0	0	1	0		1	1
Fyzikální praktika		1	1	0	0		2	2
Fyzikálně chemická praktika		0	0	1	1		2	2
Přírodovědná praktika		1	1	0	0		2	2
Sportovní hry		0	1	1	1		3	3
Celkem za volitelný blok		2	2	2	2		8	8
Celkový týdenní počet hodin		30	30	31	31		122	25

Poznámky k učebnímu plánu 2. stupně:

Další cizí jazyk je vyučován v rozsahu 2 hodin v ročníku, a to dle výběru žáků – německý jazyk, nebo ruský jazyk, nebo španělský jazyk.

Všichni žáci absolvují předměty zařazené do povinného bloku. V každém ročníku jsou dále dvě hodiny volitelných předmětů.

Platnost učebních plánů:

Od školního roku 2022/2023 jsou tyto učební plány platné pro 1. – 6. ročníky. Sedmé ročníky se učí podle 4. verze ŠVP platné od 1. 9. 2021. Ročníky 8.–9. pokračují ve výuce podle učebního plánu 3. verze ŠVP, tedy revidované verze z r. 2015 včetně dodatků, a toto platí i pro následující roky do konce školní docházky těchto ročníků.

6 Učební osnovy – 1. stupeň

6.1 Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace

6.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Vzdělávací obor Český jazyk a literatura zaujímá nejdůležitější postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Je úzce spjat s ostatními oblastmi vzdělávání, nejvíce s vlastivědou a informačními a komunikačními technologiemi.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět je vyučován v 1. až 3. ročníku v rozsahu 8 hodin, ve 4. ročníku v rozsahu 7 hodin a v 5. ročníku v rozsahu 6 hodin. V 1. ročníku se k výuce psaní používá metoda vázaného i nevázaného písma. Pokud se žáci učí nevázané písmo, je nutné, aby si nejpozději ve 3. ročníku osvojili čtení vázaného písma. Nevázané písmo může vyučovat k tomuto účelu pouze vyškolený pedagog. Při výuce čtení se využívá analyticko-syntetická metoda a metoda genetická.

Předmět je rozdělen do tří složek:

- komunikační a slohová výchova s možností zapojit prvky dramatické výchovy
- jazyková výchova
- literární výchova

Vyučovací předmět se zaměřuje na:

- rozvoj kultivovaného ústního a písemného projevu
- získávání vědomostí a dovedností žáků potřebných k osvojení spisovného jazyka
- vnímání literatury jako zdroje poznání a prožitku
- využití různých informací (internet, slovníky, encyklopedie)
- rozvoj kreativity, empatie, hravosti a kultivovaného verbálního a nonverbálního projevu žáků pomocí zařazování prvků dramatické výchovy

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- dbáme na individuální rozvoj všech žáků
- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací a k používání správné terminologie
- pomocí motivačního rozhovoru, textu, obrázku, encyklopedie aj. aktivně zapojujeme žáky do vyučovacího procesu

Kompetence k řešení problémů

- využíváme konkrétní situace k tomu, aby žáci uměli vhodným způsobem řešit problémy

Kompetence komunikativní

- povzbudíme žáky k diskuzi, dialogu a argumentaci
- kultivujeme ústní i písemný projev žáků
- vedeme žáky k vzájemnému naslouchání

Kompetence sociální a personální

- prostřednictvím skupinové práce vedeme žáky ke spolupráci, toleranci, respektování názoru druhých a vzájemné pomoci

Kompetence občanské

- motivujeme žáky ke správnému postoji k přírodě, životnímu prostředí a kulturnímu dědictví

Kompetence pracovní

- umožňujeme žákům využívat své znalosti a dovednosti v praxi
- vyžadujeme od žáků dodržování pravidel hygieny práce

Kompetence digitální

- vedeme žáky k ovládní běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb, využíváme je při učení i při zapojení do života školy
- směřujeme žáky k samostatnému vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu
- učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- předcházíme situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáků i zdraví ostatních
- vedeme žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Ročník: 1.
Časová dotace: 8 hodin

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	Jazyková výchova - sluchové rozlišení hlásek, samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, hláskování, tvoření slabik, slov a jednoduchých vět - rozvoj slovní zásoby - modulace souvislé řeči	M – číslo a početní operace do 20 Prv – místo, kde žijeme (jsem školák; pracovní návyky) Hv – vokální činnosti
- rozumí jednoduchým mluveným pokynům týkajících se denního života ve třídě a škole - neskáče druhým do řeči - dovede souvisle ve větách sdělit svoje pocity a přání - správně vyslovuje jednotlivé hlásky - při četbě slabik a slov správně dýchá - sedí správně u psaní a drží správně psací nástroj - píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky - rozpozná s pomocí vzoru chybný zápis písmene	Komunikační a slohová výchova - naslouchání - základy mluveného projevu (správné dýchání, výslovnost) - komunikační pravidla a návyky (např. oslovení, pozdrav, poděkování, omluva, role mluvčího a posluchače) - písemný projev (základní hygienické návyky – správné sezení, držení psacího náčiní)	Aj – pozdravy, seznámení Prv – lidé kolem nás Hv – dechová cvičení; rytmická cvičení OSV2, OSV4
- čte plynule a s porozuměním slova a jednoduché věty	Literární výchova - poslech a četba přiměřených literárních textů s možností využití dramatické výchovy	Prv – rozmanitost přírody OSV5

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Ročník: 2.
Časová dotace: 8 hodin

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák porovná významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená - porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves - rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky - odůvodňuje a píše správně: <i>i/y</i> po tvrdých a měkkých souhláskách; <i>dě, tě, ně, ú/ů</i>; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Jazyková výchova - zvuková stránka jazyka (tempo, intonace, přízvuk) - slovní zásoba a tvoření slovo (věta, slovo, slabika hláska/písmeno, tvary slov) - slovní význam (nadřazená a podřazená slova) - abeceda (řazení písmen, slov) - tvarosloví (podstatná jména a slovesa) - skladba (spojování a oddělování vět, druhy vět podle postoje mluvčího) - pravopis – psaní <i>i/y</i> po tvrdých a měkkých souhláskách, psaní samohlásek <i>ú/ů</i>, psaní souhlásek uprostřed a na konci slov, psaní slov se skupinami <i>dě, tě, ně</i>, psaní velkých písmen	OSV8
- rozumí pokynům přiměřené složitosti - navazuje na promluvy druhých, drží se tématu - v krátkých mluvených projevech dodržuje správné dýchání - správně vyslovuje slova a věty - při psaní má správný sklon papíru - volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích - po přípravě dovede reprodukovat na základě	Komunikační a slohová výchova - čtení (technika čtení, čtení s porozumění) - naslouchání (vyjadřování závislé na komunikační situaci – vzkaz) - základní komunikační pravidla (střídání rolí posluchače a mluvčího) - vypravování podle obrázkové osnovy, pořádek vět v příběhu - písemný projev (čitelný a tvarově správný)	Aj – popis Pč – práce s drobným materiálem (pracovní postup) OSV2, OSV5

vlastních zážitků krátký mluvený projev	projev, žánry písemného projevu – popis osoby, zvířete, věci)	
- čte plynule a s porozuměním texty složené z krátkých vět - vnímá souvislost ilustrace a děje příběhu, přiřadí k části příběhu správnou ilustraci - pojmenuje hlavní postavy v ději pohádek a dětských příběhů	Literární výchova - poslech a četba literárních textů - tvořivé činnosti s literárním textem - základní literární pojmy (spisovatel, ilustrátor, nakladatelství, hl. postava/y)	Vv – ilustrace v knihách navštěva knihovny OSV4, OSV7

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Ročník: 3.
Časová dotace: 8 hodin

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák vyhledá v textu slova příbuzná - rozlišuje slovní druhy v základním tvaru - spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy - odůvodňuje a píše správně: <i>i/y</i> po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; <i>bě, pě, vě, mě</i> – mimo morfologický šev	Jazyková výchova - zvuková stránka jazyka – intonace - slovní zásoba a tvoření slov (slova souznačná, protikladná, příbuzná) - tvarosloví (přehled slovních druhů, základní tvary) - pravopis – psaní <i>i/y</i> po obojetných souhláskách, řady vyjmenovaných slov a jejich tvary, psaní slov se skupinami <i>bě, pě, vě, mě</i> - skladba – věta jednoduchá, souvětí	Prv – lidé a čas OSV7
- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh - zvládá základní hygienické návyky spojené	Komunikační a slohová výchova - naslouchání (zdvořilé vyjadřování kontaktu s partnerem, pozorné, soustředěné, reagování na druhého) - mluvený projev (základní komunikační pravidla, přiměřená gestikulace, vyjadřování závislé na komunikační situaci) - písemný projev (upevňování základních hygienických návyků, technika psaní – úhlednost, čitelnost, přehlednost, žánry písemného projevu – adresa, blahopřání, pozvánka)	Prv – místo, kde žijeme Pč – práce s drobným materiálem; pěstitelské činnosti; příprava pokrmů OSV2, OSV8, OSV11 VDO1

s psaním - píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení - kontroluje vlastní písemný projev		
- v přiměřeně náročném textu příběhu vyznačí podstatné informace - čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - reprodukuje obsah známých pohádkových a dětských příběhů svými slovy - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	Literární výchova - čtení technicky správné, pozorné a plynulé - zážitkové čtení a naslouchání, čtení s porozuměním - tvořivé činnosti s literárním textem (např. přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce slyšeného textu, práce s grafickými organizéry ...) - základní literární pojmy – báseň, verš, básník, přísloví	OSV2

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Ročník: 4.
Časová dotace: 7 hodin

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová - rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku - určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu - píše správně <i>i/y</i> ve slovech po obojetných souhláskách - ve školní komunikaci používá většinou správnou spisovnou výslovnost	Jazyková výchova - zvuková stránka jazyka (zvuková a psaná podoba slov) - slovní zásoba a tvoření slov (význam slov, slova jednoduchá a mnohoznačná, souznačná a protikladná, citově zabarvená) - stavba slova (kořen, předpona a přípona) - tvarosloví (slovní druhy ohebné a neohebné, podstatná jména a jejich mluvnické kategorie (pád, číslo, rod a vzor), slovesa a jejich mluvnické kategorie (osoba, číslo a čas) - skladba (věta jednoduchá, podmět a přísudek, shoda; souvětí; řeč přímá a nepřímá) - pravopis (vyjmenovaná slova a slova příbuzná, koncovky podstatných jmen)	OSV7
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace - vede správně dialog, telefonický rozhovor - čte potichu s porozuměním přiměřeně náročné kratší texty - formuluje a zaznamenává jednoduchou osnovu příběhu - rozlišuje podstatná fakta ve sděleních přiměřených věku, reprodukuje krátké prozaické texty	Komunikační a slohová výchova - naslouchání (pozorné, soustředěné a aktivní) - mluvený projev (správné techniky mluveného projevu, komunikační žánry – vyprávění, rozhovor, prezentace, sebereflexe; eliminace hrubých výrazů při verbálním projevu) - písemný projev (formálně přehledná úprava textu; žánry písemného projevu – dotazník, inzerát, popis, vypravování podle osnovy)	Pč – práce s drobným materiálem; příprava pokrmů OSV7, OSV8 EV4 MDV1, MDV5

- snaží se formulovat své dojmy z přečtených textů a jednoduše je zaznamenává - podle svých schopností volně převypráví text a vytváří vlastní text na dané téma	Literární výchova - čtení technické pozorné a plynulé, znalost orientačních prvků v textu, vyhledávání klíčových slov - zážitkové čtení a naslouchání literárních textů, čtení s porozuměním - tvořivé činnosti s literárním textem (např. přednes, volná reprodukce přečteného a slyšeného textu, dramatizace, grafické organizéry ...) - základní literární pojmy (literární žánry – bajka; detektivní příběhy, komiks)	OSV10

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Ročník: 5.
Časová dotace: 6 hodin

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary - vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní dvojici označuje základ věty - odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí - užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje - zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	Jazyková výchova - odvozování slov příponami a předponami, změny při odvozování, souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene, zdvojené souhlásky; předpony s-, z-, vz-; předložky s, z - slovní zásoba (slova spisovná a nespisovná) - tvarosloví (skloňování podstatných jmen, druhy přídavných jmen, časování sloves – způsob, zájmena – osobní zájmeno já) - skladba (souvětí) - pravopis (koncovky přídavných jmen (tvrdých, měkkých a přivlastňovacích) - shoda přísudku s holým podmětem	OSV8
- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává - posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - zanechá vzkaz na záznamníku - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru - reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta - rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	Komunikační a slohová výchova - čtení (zdroj zábavy, odpočinku a informací, čtení s porozuměním) - aktivní naslouchání se zaznamenáváním slyšeného, reagování otázkami - souvislý, uvolněný mluvený projev - písemný projev (správná technika psaní, dodržování správných hygienických návyků, žánry písemného projevu – pozvánka, inzerát, vypravování, dopis, reklama)	Pří – lidské tělo Inf – sběr a záznam dat OSV7, OSV8 MDV1

- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry - sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti		
- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je - rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů - při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy - volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	LITERÁRNÍ VÝCHOVA - vlastní tvorba - jednoduchý rozbor díla	VI – osobnosti českých dějin OSV7 VMEGS1 EV3

6. 1. 2 Charakteristika vyučovacího předmětu ANGLICKÝ JAZYK

Anglický jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklad pro komunikaci žáků v rámci integrace Evropy a světa.

Osvojování cizího jazyka pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá ke zvýšení mobility jedinců v budoucím pracovním uplatnění, dalším studiu a samozřejmě i k růstu kulturních i osobních vztahů v životě. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné zvyklosti a tradice.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Anglický jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Snažíme se, aby první kontakt s cizím jazykem byl přátelský a zábavný, aby byli žáci motivováni k další práci a předmět je bavil.

Anglický jazyk je na prvním stupni vyučován v prvním a druhém ročníku v rozsahu jedna hodina týdně. Ve třetím, čtvrtém a pátém ročníku má hodinovou dotaci tři hodiny týdně.

V prvním a druhém ročníku je probírané učivo procvičováno zábavnou poslechovou formou. Ve škole je kladen důraz na komunikaci žák-učitel, žák-žák. Pomocí obrázků učíme žáky slovní zásobu a vytváříme první rozhovory. Důležité je nacvičování správné výslovnosti. Využívány jsou písničky, říkanky, nacvičování dialogů a převyprávění příběhů podle obrázků. Výuka je propojena s hudební, pohybovou, výtvarnou a dramatickou výchovou. Metody a formy práce jsou v prvním a druhém ročníku založeny pouze na poslechu, pozorování, imitaci a hře. Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života na dané úrovni.

Od třetího ročníku začínáme postupně nacvičovat fonetický přepis angličtiny, od pasivní znalosti přecházíme k aktivní. Žáci v hodinách pracují s učebnicemi, pracovními sešity, pracovními listy, slovníkem, počítačem, tablety a dalšími materiály k zábavnému procvičování jazyka.

Na prvním stupni nám jde především o povzbuzení zájmu žáků o studium anglického jazyka a o vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu. Během prvního stupně by si měl žák osvojit zvukovou podobu jazyka a zvládnout vztahy mezi jeho zvukovou a grafickou stránkou. Vyučující se snaží, aby hodiny byly zábavné a přátelské, neustále žáky povzbuzuje k další práci a připravuje je na další stupeň vzdělávání.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- aktivně zapojujeme žáky do výuky
- používáme zábavné formy učení – písničky, říkanky, dramatizaci atd.
- do výuky zařazujeme hry
- individuálně přistupujeme ke všem žákům

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme u žáků slovní zásobu a jazykové struktury
- učíme žáky komunikovat ve dvojicích a skupinách
- klademe důraz na komunikaci žák-učitel, žák-žák
- vedeme žáky ke komunikaci v každodenních situacích
- dbáme u žáků na správnou anglickou výslovnost

Kompetence k řešení problémů

- v hodinách využíváme počítače, CD, slovníky, pracovní listy atd.
- respektujeme názor žáků a vyjádření jejich pocitů
- využíváme situací z každodenního života

Kompetence občanské

- dbáme na to, aby se žáci seznámili žáky s kulturou a životem v cizích zemích
- učíme je chápat základní kulturní rozdíly mezi naší zemí a anglicky mluvícími zeměmi

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům práci ve dvojici nebo skupině, a tím rozvíjíme spolupráci a toleranci mezi žáky
- vedeme žáky k sebehodnocení nebo hodnocení ve skupině
- dáváme žákům možnost zažít radost ze svého úspěchu

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel a plnění povinností
- individuálním přístupem směřujeme žáky k pečlivé a systematické práci
- dodržujeme pravidla hygieny práce ve výuce

Kompetence digitální

- seznamujeme žáky s různými aplikacemi na procvičování slovní zásoby
- umožňujeme žákům práci s online slovníkem
- vedeme žáky k tomu, aby využívali internet k vyhledávání různých informací

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**Vyučovací předmět:** ANGLICKÝ JAZYK**Ročník:** 1.**Časová dotace:** 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák rozumí základním pokynům učitele a dokáže na ně reagovat - zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	TEMATICKÉ OKRUHY: - Pozdravy - Seznámení - Škola - Barvy - Vánoce - Rodina - Ovoce - Čísla - Narozeniny - Oblečení - Velikonoce - Hračky MLUVNICE - pokyny - přivlastňovací zájmeno <i>my</i> - neurčitý člen <i>a (an)</i> - sloveso <i>to have</i> a <i>to be</i> - ukazovací zájmeno <i>this</i> - základní konverzační otázky	- Čj – pozdravy, oslovení - M – čísla a početní operace - Prv – místo, kde žijeme (škola), lidé kolem nás (rodina), lidé a čas (advent), - Hv – vokální činnosti - Vv – základní barvy OSV6, OSV7, OSV8, OSV11 <u>poznámka:</u> upevňování učiva anglickými písněmi

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Ročník: 2.

Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

Časová dotace: 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně - rozpozná v mluveném textu známá slova a spojí je s vizuální podporou	TEMATICKÉ OKRUHY: Volný čas Ovoce a zelenina Jídlo Čísla Části těla Zvířata (doma, na farmě, v zoo) Svátky MLUVNICE - popis osob a věcí - pokyny - přídavná jména - konverzační otázky - krátké odpovědi na otázky - sloveso <i>can</i> - sloveso <i>to have got</i> a <i>to be</i> - sloveso <i>like</i> - zájmena <i>his/her</i>	Čj – popis Prv – lidé kolem nás Hv – vokální činnosti, poslech OSV6, OSV7, OSV8 EV2 <u>poznámka:</u> upevňování učiva anglickými písněmi

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**Vyučovací předmět:** ANGLICKÝ JAZYK**Ročník:** 3.**Časová dotace:** 3 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	TEMATICKÉ OKRUHY: Pozdravy - představení se Škola - barvy Angličtina ve světě Halloween Dům - hračky Recyklace Vánoce Nákupy - jídlo, peníze Park - sportovní vybavení Domov - nábytek, pokoje Velikonoce Hřiště MLUVNICE - otázky - sloveso <i>to be</i> – otázky a krátké odpovědi - pokyny - sloveso <i>can a like</i> - sloveso <i>to have got</i> - vazba <i>there is/are</i>	Prv – škola; lidé a čas (zvyky a tradice); Hv – vokální činnosti, poslech Vv – teorie barvy Pě – jednoduchý nákup OSV6, OSV7, OSV8 VMEGS1, EV4 <u>poznámka:</u> upevňování učiva anglickými písněmi

	- předložky - přídavná jména, popis	
	SLOVNÍ ZÁSoba - základní slovní zásoba	

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

Ročník: 4.
Časová dotace: 3 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - vyplní osobní údaje do formuláře	TEMATICKÉ OKRUHY: Abeceda Rodina Nákupy Jídlo Hodiny Zvířata Bydliště Doprava Počasí Oblékání Čísla Dny v týdnu MLUVNICE - sloveso <i>have got</i>, sloveso <i>to be</i> - přítomný čas prostý - přídavná jména, stupňování přídavných jmen - předložky - vazba <i>there is/are</i> - přítomný čas průběhový	M – čísla do 1 000 000 Pří – živá příroda, roční období VI – obec (dopravní výchova) Hv – vokální činnosti, poslech Pč – příprava pokrmů OSV7, OSV8 VMEGS2 EV1 <u>poznámka:</u> upevňování učiva anglickými písněmi

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**Vyučovací předmět:** ANGLICKÝ JAZYK**Ročník:** 5.**Časová dotace:** 3 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	TEMATICKÉ OKRUHY: Představení se Rodina Můj svět Zvířata Škola Můj den; Volný čas Číslovky; Hodiny	Pří – péče o zdraví Hv – vokální činnosti, poslech OSV7, OSV8 VMEGS2 <u>poznámka:</u> upevňování učiva anglickými písněmi
	MLUVNICE - základní gramatické struktury a typy vět - přítomné časy	
	ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA SLOVA - fonetické znaky (pasivně) - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - práce se slovníkem	

6. 2 Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace

6. 2. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu MATEMATIKA

Předmět Matematika poskytuje žákům matematické vědomosti a dovednosti k řešení základních problémů a úkolů, se kterými se budou setkávat v praktickém životě. Posiluje schopnost logického myšlení a prostorové orientace, rozvíjí u žáků poznatky ve vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Matematika se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících 1. stupně. V 1. až 5. ročníku činí časová dotace 5 hodin týdně.

Žáci ve výuce pracují s učebnicemi, pracovními sešity a listy, tabulkami, rýsovacími potřebami a kalkulátorem. Využívají také výpočetní techniku, kvízy a rébusy.

Výuka probíhá v běžné učebně nebo v učebně výpočetní techniky, popř. v terénu (měření, odhad). Žáci se učí pracovat samostatně, ve dvojicích a skupinách. Výuku realizujeme formou frontální výuky, individuální a skupinové práce.

Součástí předmětu Matematika je osvojování rýsovacích technik, které je zčásti začleněno i do předmětu Pracovní činnosti.

Cíle výuky:

- rozvoj paměti a logického myšlení
- používání matematických symbolů
- schopnost aplikace základních matematických operací
- uplatnění matematických znalostí a dovedností v běžném životě
- zdokonalování grafického projevu a základních rýsovacích technik

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- plánujeme pracovní postupy a seznamujeme s nimi žáky
- podporujeme vlastní projev žáků
- vedeme žáky k práci s chybou
- podněcujeme žáky k sebehodnocení
- vhodně motivujeme žáky k práci
- při práci uplatňujeme důslednost, názornost, posloupnost
- teoretické postupy přenášíme do praktického života
- při práci se žáky volíme individuální přístup

Kompetence k řešení problémů

- motivujeme žáky úlohami z praktického života
- úměrně věku žáků jim umožňujeme používání internetu a kalkulátoru
- nácvikem učíme žáky rozpoznat problém a najít řešení
- seznamujeme žáky s hodnotícím a klasifikačním měřítkem, a tím je vedeme k přijímání výsledků své práce
- učíme žáky trpělivosti a podněcujeme je k opakovanému výkonu

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme slovní zásobu žáků s důrazem na porozumění a správné používání matematické terminologie
- podněcujeme žáky k vyjadřování vlastních názorů

- vedeme žáky k naslouchání a respektování názoru druhých
- respektujeme individuální projev žáků
- učíme žáky využívat tištěné informace k rozvoji vědomostí a řešení problémů

Kompetence sociální a personální

- při výuce zařazujeme skupinovou práci, při níž jsou žáci nuceni spolupracovat
- vedeme žáky k respektování dohodnutých pravidel
- poskytujeme žákům prostor pro sebehodnocení
- zdůvodňujeme kladná i záporná rozhodnutí žáků
- vedeme žáky k utváření pocitu zodpovědnosti za svá rozhodnutí a jednání
- posilujeme sebeúctu žáků kladným hodnocením a otevřeností
- podněcujeme žáky k ochotě pomoci a také pomoc vyhledat a přijmout

Kompetence občanské

- praktickou zkušeností učíme žáky zvládat běžné činnosti z praxe
- vedeme žáky k respektování národnostních menšin a poukazujeme na nebezpečí rasismu

Kompetence pracovní

- při práci volíme přiměřené pracovní postupy
- vedeme žáky od jednoduchého ke složitějšímu
- vhodnou motivací podněcujeme žáky k řešení a dokončení i časově náročnějších úkolů
- vedeme žáky k uplatňování matematických poznatků v různých oblastech praktického života

Kompetence digitální

- seznamujeme žáky s běžně používanými digitálními zařízeními
- učíme žáky, jak si mohou za pomoci digitálních technologií usnadnit svou práci
- vedeme žáky k využívání digitálních technologií za účelem zautomatizování rutinních činností, zefektivnění vlastních pracovních postupů a zkvalitnění výsledků vlastní práce

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE**Vyučovací předmět:** MATEMATIKA**Ročník:** 1.**Časová dotace:** 5 hodin

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák používá přirozená čísla do 20 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - čte, zapisuje a porovnává čísla do 20 - užívá a píše vztah rovnosti a nerovnosti v oboru do 20 - užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo z oboru do 20 na číselné ose - provádí z paměti jednoduché početní operace do 20 - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace do 20	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE DO 20	Aj – čísla Čj – slovo, slabika, hláska, písmeno Hv – vokální činnosti OSV8, OSV9, OSV10 VDO1 EV1 MDV2 Finanční gramotnost – práce s penězi
- orientuje se v čase – celé hodiny	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY	MKV2
- rozezná a pojmenuje základní rovinné útvary; nachází v realitě jejich reprezentaci	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU	Vv – prostorová tvorba Pč – konstrukční činnosti

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE**Vyučovací předmět:** MATEMATIKA**Ročník:** 2.**Časová dotace:** 5 hodin

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák používá přirozená čísla do 100 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - čte, zapisuje a porovnává čísla do 100 - užívá a píše vztah rovnosti a nerovnosti v oboru do 100 - užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo z oboru do 100 na číselné ose - provádí z paměti jednoduché početní operace do 100 - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace do 100	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE DO 100	Čj – jazyková komunikace, rozvoj slovní zásoby Prv – lidé kolem nás (rodina a domácnost) Hv – vokální činnosti Vv – kresba a malba VMEGS1 Finanční gramotnost – práce s penězi
- orientuje se v čase – čtvrt, půl, tři čtvrtě, celé hodiny – v souvislosti s praktickým životem	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY	MKV2
- rozezná a pojmenuje základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU	Vv – prostorová tvorba Pč – konstrukční činnosti

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE**Vyučovací předmět:** MATEMATIKA**Ročník:** 3.**Časová dotace:** 5 hodin

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE DO 1 000	OSV8, OSV9, OSV10 VDO1 VMEGS1 EV1 MDV2 Finanční gramotnost – práce s penězi, hospodaření s kapesným
- orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času - popisuje jednoduché závislosti z praktického života - doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY	MKV2
- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci - porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU	Prv – vlastnosti a změny látek Pč – konstrukční činnosti Vv – prostorová tvorba

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE**Vyučovací předmět:** MATEMATIKA**Ročník:** 4.**Časová dotace:** 5 hodin

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák využívá při pamětném i písemném počítání v oboru do 1 000 000 komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel do 1 000 000 - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel do 1 000 000 - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v oboru přirozených čísel do 1 000 000 - modeluje a určí část celku - porozumí významu znaku „,“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE DO 1 000 000	Aj – čísla Pří – vesmír a Země, sluneční soustava VI – mapy a plány OSV8, OSV9, OSV10 VDO1 VMEGS1
- sbírá a třídí data - orientuje se v jednoduchých tabulkách a diagramech	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY	Pří – rozmanitost přírody Tv – základy atletiky OSV3 MKV1, MKV2 EV1
- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary; užívá jednoduché konstrukce - sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry - rozlišuje rovnoběžky, různoběžky a kolmice - určí obsah základních obrazců pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU	Pč – konstrukční činnosti VI – mapy a plány Vv – kresba, prostorová tvorba MKV1, MKV2 Finanční gramotnost – rodinný rozpočet

- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru		
- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY	Tv – základy atletiky OSV8, OSV9, OSV10

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE**Vyučovací předmět:** MATEMATIKA**Ročník:** 5.**Časová dotace:** 5 hodin

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel - modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku - porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel - vyznačí záporné číslo na číselné ose - přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE PŘES 1 000 000	Pří – vesmír a Země, sluneční soustava OSV8, OSV9, OSV10 VDO1
- vyhledává, sbírá a třídí data - čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY	VI – Evropa a svět, člověk a technika MKV1, MKV2 EV1 OSV3 VI – Finanční gramotnost – hospodaření rodiny; cizí měny
- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice); užívá jednoduché konstrukce	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU	Pč – konstrukční činnosti OSV5

- sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran - sestrojí rovnoběžky a kolmice - určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu		

6. 3 Vzdělávací oblast Informatika

6. 3. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu INFORMATIKA

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Informatika je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- Data, informace a modelování
- Algoritmizace a programování
- Informační systémy
- Digitální technologie

Žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Informatika je zařazen jako povinný předmět na 1. stupni ve 4. a 5. ročníku v rozsahu jedna vyučovací hodina týdně. Formou realizace je vyučovací hodina. Výuka probíhá na počítačích či noteboocích s myší buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s notebooky s připojením k internetu. Některá témata jsou realizována bez použití počítače. V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracují individuálním tempem. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- prostřednictvím zadávaných úkolů vedeme žáky k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií (ICT) v praktickém životě, pro toto poznávání využívají žáci zkušenosti s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu u jednotlivých programů apod.
- vedeme žáky k smysluplnému porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložení na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím

- dbáme, aby při zpracovávání získaných informací žáci třídili a rozlišovali podstatné od nepodstatného, navrhovali různé způsoby řešení, vyvozovali konečné závěry, dokázali hovořit o vzniklých problémech
- učíme žáky používat počítače a periferie od samého prvopočátku smysluplně, osvojovat si standardní postupy při zpracovávání informací
- vedeme žáky ke kritickému přístupu při vyhodnocování informací, k využívání většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledávaných informací
- postupně vedeme žáky k přesnému vyjadřování, ovládnutí a užívání jazyka informatiky
- dbáme, aby žáci využívali výpočetní techniku, aplikační i výukový software ke zvýšení efektivity učení a racionálnější organizaci práce
- necháváme žáky vysvětlovat získané informace, klást si navzájem otázky, odpovídat na ně a přemýšlet o praktickém využití získaných informací
- upozorňujeme žáky na využití informací v různých oblastech lidské činnosti, vytváříme návaznosti v probíraném učivu
- učíme žáky tvořivě využívat softwarové a hardwarové prostředky při prezentaci výsledků jejich práce
- vysvětlujeme funkci výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů

Kompetence k řešení problémů

- nabízíme dostatek úloh, vycházejících z reálného života a vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů
- podporujeme u žáků nalézání různých variant řešení zadaných úloh
- dáváme žákům prostor pro vhodné pojmenování problému
- necháváme žáky vysvětlovat získané informace, klást si navzájem otázky, odpovídat na ně a přemýšlet o praktickém využití získaných informací
- vedeme žáky ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci, rozvíjíme algoritmické a logické myšlení, necháváme žáky obhajovat jejich řešení a prezentovat výsledky jejich práce

Kompetence komunikativní

- učíme žáky využívat vhodné technologie a při komunikaci dodržovat vžitá konvence a pravidla
- podporujeme žáky ve vyjadřování jejich názorů
- při práci s hardwarem a softwarovým vybavením učíme žáky popisovat prováděné činnosti, dotazovat se na vzniklé nejasnosti, komunikovat se spolužáky, sledovat jejich závěry
- dbáme na to, aby žáci porovnávali výsledky své práce s výsledky práce spolužáků, argumentovali, obhajovali výsledky své práce, poučili se od druhých, naslouchali upřesnění učitele
- vedeme žáky k používání správného jazyka informatiky, k užívání správných termínů
- při zpracovávání výsledků práce dbáme u žáků na to, aby používali ustálené postupy

Kompetence sociální a personální

- při práci žáky vedeme ke kolegiální radě či pomoci, případně se při projektech učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- vedeme žáky k vzájemnému hodnocení prací a k sebehodnocení

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s legislativou a obecnými morálními zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla atd.)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami
- rozvíjíme u žáků důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při ovládnutí informačních technologií
- vedeme žáky k sebekontrolě, soustavnosti, systematickosti a přesnosti

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s IT
- dbáme na dodržování zásad bezpečné práce s IT a vytváření vhodných pracovních podmínek
- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům, úplné dokončení práce, dodržování vymezených pravidel
- ukazujeme možnosti uplatnění IT v zájmu vlastního rozvoje žáků a jejich přípravy na budoucnost

Kompetence digitální

- vedeme žáky k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb, využíváme je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; necháváme žáky samostatně rozhodnout, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- dbáme na to, aby žáci získávali, vyhledávali, kriticky posuzovali, spravovali a sdíleli data, informace a digitální obsah, k tomu volili vhodné postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- umožňujeme žákům využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- klademe důraz na chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme žáky s novými technologiemi, vedeme je ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizik jejich využívání
- předcházíme situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáků i zdraví ostatních; vedeme žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí

Vzdělávací oblast: INFORMATIKA
Vyučovací předmět: INFORMATIKA

Ročník: 4.
Časová dotace: 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu - propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí - dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE - ovládání digitálního zařízení - hardware a software - práce ve sdíleném prostředí - počítačové sítě, propojení technologií - pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením - uživatelské účty a hesla	OSV1, OSV2, OSV3 OSV6, OSV7, OSV8 OSV10, OSV11 MDV1, MDV2, MDV3
- sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ základy robotiky se stavebnicí LeGO WeDo 2.0 (sestavení programu a oživení robota)	Pč – konstrukční činnosti OSV1, OSV4, OSV5, OSV6, OSV7 OSV8, OSV9, OSV10
- popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ - úvod do kódování a šifrování dat a informací - využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace	V1 – mapy a plány OSV5, OSV8 MDV1, MDV6

Vzdělávací oblast: INFORMATIKA
Vyučovací předmět: INFORMATIKA

Ročník: 5.
Časová dotace: 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi - pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	INFORMAČNÍ SYSTÉMY - úvod do informačních systémů - systémy, struktura, prvky, vztahy - úvod do práce s daty - práce se strukturovanými daty	M – práce s daty OSV1, OSV2 OSV6, OSV7, OSV8, OSV11 MDV1, MDV6
- popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy - ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ - základy programování ve Scratch - příkazy, opakující se vzory, vlastní bloky, náhoda, postavy a události	OSV1, OSV3, OSV4, OSV5 OSV6, OSV7, OSV8, OSV9, OSV10 MDV1
- uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat - vyčte informace z daného modelu	DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ - data, druhy dat - sběr a záznam dat s využitím textu - hodnocení získaných dat a vyvozování závěrů - úvod do modelování pomocí grafů a schémat	M – tabulky, grafy Čj – čtení jako zdroj informací Př – vyhledávání a zpracování informací Vl – vyhledávání a zpracování informací OSV1, OSV3, OSV5, OSV10 MDV1, MDV6

6. 4 Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět

6. 4. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu PRVOUKA

V prvouce si žák utváří prvotní ucelený obraz světa kolem sebe, pozoruje a pojmenovává věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznává sebe a své nejbližší okolí, učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, snaží se porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem a problémům.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Prvouka se vyučuje v prvním až třetím ročníku 2 hodiny týdně.

Součástí předmětu jsou vlastivědně-humanitní část (dějepisné, zeměpisné a etické učivo) a přírodovědná část (fyzikální, astronomické a ekologické zákonitosti a jevy). Při výuce částečně realizujeme obsah českého jazyka, matematiky, výtvarné výchovy, pracovních činností a etické výchovy.

Na prvouku navazuje ve čtvrtém ročníku vlastivěda a přírodověda.

Vzdělávací obsah je členěn do tematických okruhů:

- místo, kde žijeme
- lidé kolem nás
- lidé a čas
- rozmanitost přírody
- člověk a jeho zdraví

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k objevování a poznávání všeho, co je zajímavé, poznávání podstaty zdraví a příčin nemocí
- pomáháme žákům hledat a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- motivujeme žáky pro celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

- zařazujeme metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami
- podporujeme žáky v osvojování slovní zásoby v rámci osvojovaných témat
- při výuce žáky často motivujeme situacemi z praktického života
- úměrně věku vedeme žáky k používání internetu
- nácvikem učíme žáky rozpoznat problém a najít jeho řešení
- učíme žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi a jinými informačními zdroji

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k samostatnému a sebevědomému vystupování, k efektivní, bezproblémové komunikaci
- umožňujeme žákům používat vhodné technologie
- podněcujeme žáky k rozšiřování slovní zásoby, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a jejich zachycování ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- pomáháme žákům vyjadřovat vlastní myšlenky, poznatky a dojmy a současně reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

Kompetence sociální a personální

- zadáváme úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně, zajímat se o náměty, názory a podněty spolužáků a členů skupiny
- zajišťujeme podmínky přispívající k diskusi, vedeme žáky k věcné argumentaci
- poskytujeme žákům prostor pro sebehodnocení, vedeme žáky k utváření pocitu zodpovědnosti za svá rozhodnutí a jednání
- posilujeme sebeúctu žáků kladným hodnocením a otevřeností

Kompetence občanské

- pěstujeme u žáků ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům
- motivujeme žáky k hledání možností aktivního uplatnění ochrany přírody
- vedeme žáky k respektování pravidel

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k aktivní ochraně přírody
- vhodnou motivací podněcujeme žáky k řešení a dokončení i časově náročnějších úkolů
- vedeme žáky k uplatňování nabytých poznatků v různých oblastech praktického života

Kompetence digitální

- podporujeme žáky ve využívání běžných digitálních zařízení při učení
- seznamujeme žáky s novými technologiemi
- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání informací za pomoci digitálních technologií

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT
Vyučovací předmět: PRVOUKA

Ročník: 1.
Časová dotace: 2 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák popíše cestu do školy - zná základní pravidla chování v dopravním provozu	MÍSTO, KDE ŽIJEME - domov - škola - chování lidí (etika) - bezpečnost - cesta do školy	Čj – komunikační návyky, prvky etické výchovy Aj – škola Vv – kresba, malba OSV2 VDO1 MKV1
- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - zná rozvržení svých denních činností	LIDÉ A ČAS - čas, části dne, názvy dnů, měsíce, roční období - zvyky a tradice - současnost a minulost v našem životě - kultura	Aj – Vánoce Hv – vokální činnosti, poslechové činnosti Vv – kresba, malba Pč – práce s drobným materiálem OSV7, OSV9 VMEGS1
- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - rozpozná svá práva a povinnosti spojené se školou	LIDÉ KOLEM NÁS - rodina - soužití lidí - domov - obec a místní krajina - právo a spravedlnost	Čj – komunikační návyky, prvky etické výchovy Aj – rodina Tv – turistika a pobyt v přírodě Vv – malba, kresba OSV2, OSV7 EV4
- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví - rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá	ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ - lidské tělo - osobní bezpečí - péče o zdraví - zdravá výživa	

bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	- přivolání pomoci	
- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - poznává nejběžnější druhy rostliny, domácích a volně žijících zvířat	ROZMANITOST PŘÍRODY ROSTLINY - části rostlin - péče o rostliny ŽIVOČICHOVÉ - základní části těla známých živočichů	Čj – čtení s porozuměním OSV4 EV1

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT
Vyučovací předmět: PRVOUKA

Ročník: 2.
Časová dotace: 2 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí - orientuje se v dopravním značení	MÍSTO, KDE ŽIJEME - orientace v budově školy a v blízkém okolí - školy a svého bydliště - chování lidí - základní pravidla silničního provozu	Pč – konstrukční činnosti, plánek OSV2, OSV3, OSV7, OSV11 VDO1 EV4
- poznává kolik je hodin, orientuje se v čase - rozlišuje minulost, přítomnost, budoucnost	LIDÉ A ČAS - orientace v čase a časový řád - současnost a minulost v našem životě - báje, mýty a legendy	Vv – malba, kresba Pč – práce s drobným materiálem OSV1 VMEGS1
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům - dodržuje základní pravidla společenského chování - pojmenuje nejběžnější povolání	LIDÉ KOLEM NÁS - rodina a domácnost - chování lidí v různých situacích - soužití lidí - vlastnictví - věci v domácnosti - právo a spravedlnost	Aj – volný čas M – číslo a početní operace do 100 Tv – turistika a pobyt v přírodě Vv – malba, kresba OSV7, OSV10 MKV2
- pojmenuje části lidského těla – ví, jak přivolat pomoc - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ - důležitá telefonní čísla, nemoc a úraz - denní režim - péče o lidské tělo - zdraví	Tv – průpravná, kondiční, koordinační a jiná cvičení OSV4, OSV7, OSV8

- roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě - pozná nejběžnější druhy rostlin a živočichů	ROZMANITOST PŘÍRODY - živá a neživá příroda - přírodní společenstva - rovnováha v přírodě - ochrana přírody ŽIVOČICHOVÉ znaky života - význam v přírodě a pro člověka ROSTLINY - znaky života - základní druhy a jednoduché třídění	Hv – poslechové činnosti OSV3, OSV4 EV1

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT**Vyučovací předmět: PRVOUKA****Ročník: 3.****Časová dotace: 2 hodiny**

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) - uvede nejvýznamnější místa svého okolí - orientuje se v plánu a v mapě	MÍSTO, KDE ŽIJEME - škola - cesta do školy, riziková místa a situace - místní a okolní krajina - obec - regionální památky - mapy a plány – obsah, vysvětlivky - světové strany, orientační body - naše vlast - státní znaky a symboly	Čj – prvky etické výchovy, vztahy mezi kamarády, vztahy v rodině, psaní adresy OSV6, OSV7, OSV10 VDO1 MKV2 EV3 Aj – škola
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu - uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině, o činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovná minulost a současnost	LIDÉ A ČAS - současnost a minulost v našem životě - regionální památky - zvyky a tradice - kultura - báje, mýty a legendy	Čj – slovní zásoba Aj – zvyky a obyčeje Pč – práce s drobným materiálem, projekt Velikonoční zvyky a tradice OSV1 VMEGS1 EV2, EV4
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností - umí adekvátně hájit svůj osobní prostor - projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, k jejich přednostem i nedostatkům	LIDÉ KOLEM NÁS - etická výchova – vyjádření soucitu, zájem o druhé, vyjádření citů - vztahy a role v rodině - osobní bezpečí - bezpečné chování v rizikovém prostředí - bezpečné chování v silničním provozu - etická výchova – asertivní chování, odmítnutí - rodina	Tv – turistika a pobyt v přírodě OSV7, OSV8, OSV11 MKV2

	- soužití a chování lidí	
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů - roztřídí přírodniny do jednotlivých kategorií	ROZMANITOST PŘÍRODY - vlastnosti a změny látek - životní podmínky - živá a neživá příroda - rostliny a živočichové - stavba těla některých druhů živočichů - ochrana přírody	EV2, EV3 M – měření, odhad, porovnávání
- zná části lidského těla - uplatňuje vhodné návyky v péči o lidské tělo - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ - lidské tělo části lidského těla lidské smysly - zdraví péče o zdraví, zdravá výživa osobní bezpečí rodina – partnerství základy sex. výchovy etická stránka sexuality - osobní bezpečí	Tv – průpravná cvičení (správné držení těla) OSV4, OSV9

6. 4. 2 Charakteristika vyučovacího předmětu PŘÍRODOVĚDA

Program předmětu Přírodověda staví na elementárních znalostech a dovednostech, které žáci získali v prvouce v 1. až 3. ročníku a dalších předmětech (v matematice, českém jazyku aj.) a současně vybavuje žáky základními vědomostmi a dovednostmi pro předměty přírodopis, fyzika a chemie, které se vyučují na 2. stupni. Každé téma je propojeno se znalostmi a dovednostmi z oblasti výchovy ke zdraví.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Přírodověda se vyučuje ve 4. ročníku v rozsahu jedna hodina týdně a v 5. ročníku v rozsahu dvě hodiny týdně.

K nejčastějším metodám a formám práce patří činnostní učení – skupinové práce, projektová výuka, vycházky a exkurze, a to vše s důrazem na žákovu autoevaluaci, vyhledávání a práci s informacemi.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- umožňujeme žákům používat vhodné pomůcky a jim dostupné informační zdroje
- stanovujeme cíle a objekty pozorování, hodnotíme jeho průběh i výsledky
- plánujeme pracovní postupy a seznamujeme s nimi žáky
- vedeme žáky k práci s chybou
- teoretické postupy přenášíme do praktického života
- vedeme žáky k sebehodnocení
- při práci se žáky volíme individuální přístup

Kompetence k řešení problémů

- zařazujeme metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami
- při výuce žáky často motivujeme úlohami z praktického života
- úměrně věku vedeme žáky k používání internetu
- nácvikem učíme žáky rozpoznat problém a najít jeho řešení
- při práci uplatňujeme důslednost, názornost a posloupnost
- seznamujeme žáky s hodnotícím a klasifikačním měřítkem, a tím je vedeme k přijímání výsledků své práce
- učíme žáky trpělivosti a podněcujeme je k opakovanému výkonu

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme slovní zásobu žáků s důrazem na porozumění a správné používání přírodovědné terminologie
- zadáváme žákům takové úkoly, při kterých mohou navzájem komunikovat
- podněcujeme žáky k vyjadřování vlastních názorů
- vedeme žáky k naslouchání a respektování názoru druhých
- respektujeme individuální projev žáků

Kompetence sociální a personální

- při výuce zařazujeme skupinovou práci, při níž jsou žáci nuceni spolupracovat
- vedeme žáky k respektování dohodnutých pravidel
- podněcujeme žáky k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- vedeme žáky k utváření pocitu zodpovědnosti za svá rozhodnutí a jednání
- posilujeme sebeúctu žáků kladným hodnocením a otevřeností
- podněcujeme žáky k ochotě pomoci a také pomoc vyhledat a přijmout

Kompetence občanské

- budujeme u žáků ohleduplný vztah k přírodě
- vyžadujeme od žáků dodržování pravidel slušného chování
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch
- učíme žáky poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi
- vedeme žáky k tolerantnímu chování a jednání, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, odpovědnému chování v situacích ohrožujících vlastní zdraví i zdraví a bezpečnost druhých

Kompetence pracovní

- při práci volíme přiměřené pracovní postupy
- postupujeme se žáky od jednoduchého ke složitějšímu
- podporujeme vlastní pracovní projev žáků
- vhodnou motivací podněcujeme žáky k řešení a dokončení i časově náročnějších úkolů
- vedeme žáky k uplatňování nabytých poznatků v různých oblastech praktického života

Kompetence digitální

- podporujeme žáky ve využívání běžných digitálních zařízení při učení
- seznamujeme se s novými technologiemi a vedeme žáky k samostatnému vyhledávání informací za pomoci těchto technologií
- učíme žáky, jak si mohou za pomoci digitálních technologií usnadnit práci, zautomatizovat rutinní činnosti, zefektivnit své pracovní postupy a zkvalitnit výsledky své práce

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT
Vyučovací předmět: PŘÍRODOVĚDA

Ročník: 4. – 5.

Časová dotace: 1 hodina (4. ročník)
 2 hodiny (5. ročník)

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka - vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období - zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy - porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat - založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	ROZMANITOST PŘÍRODY ŽIVÁ PŘÍRODA - ekosystémy - živočichové, rostliny, houby - ochrana přírody - podnebné pásy, podnebí a počasí	Aj – zvířata, počasí M – závislosti, vztahy a práce s daty; čísla a početní operace do 1 milionu Inf – zpracování a vyhledávání informací VI – mapy a plány; naše vlast, Evropa Vv – prostorová tvorba Tv – turistika a pobyt v přírodě Pč – práce s drobným materiálem OSV2, OSV7 EV1, EV2, EV3, EV4
	NEŽIVÁ PŘÍRODA - látky a jejich vlastnosti - horniny a nerosty - surovinové zdroje regionu ČR - půda	
	VESMÍR A ZEMĚ, SLUNEČNÍ SOUSTAVA - roční období, den a noc - sluneční soustava, Slunce	
	LIDSKÉ TĚLO - stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby - pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince	
- využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života - rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození - účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na	PÉČE O ZDRAVÍ	Čj – popis osoby, postavy; čtení s porozuměním Aj – rodina, volný čas Inf – zpracování a vyhledávání informací Tv – průpravná cvičení (správné hygienické návyky); turistika

oprávněné nároky jiných osob - uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista - předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou - rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	- zdravý životní styl - přenosné a nepřenositelné nemoci, drobné úrazy a poranění - základy sexuální výchovy - návykové látky a zdraví - osobní bezpečí a krizové situace - mimořádné události a rizika ohrožení	a pobyt v přírodě Pč – péče o zdraví VMEGS2 EV1, EV2, EV3, EV4

6. 4. 3 Charakteristika vyučovacího předmětu VLASTIVĚDA

Náplň předmětu vlastivěda navazuje na elementární znalosti a dovednosti, které žáci získali v prvouce a dalších předmětech (konkrétně v matematice a českém jazyce), a současně vybavuje žáky základními dovednostmi a vědomostmi pro předměty na 2. stupni, jako je zeměpis, dějepis, výchova k občanství a fyzika.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět je realizován ve 4. a 5. ročníku v rozsahu 2 hodiny týdně.

Výuka probíhá v běžné nebo počítačové učebně a jsou při ní využívány různé formy práce a dostupné vyučovací pomůcky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k používání správné terminologie a symboliky
- svými otázkami směřujeme žáky k nalezení nových poznatků a souvislostí
- plánujeme pracovní postupy a seznamuje s nimi žáky
- podporujeme vlastní pracovní projev žáků
- vedeme žáky k práci s chybou a k sebehodnocení
- vhodně motivujeme žáky k práci
- při práci uplatňujeme důslednost, názornost, posloupnost
- teoretické postupy přenášíme do praktického života
- při práci se žáky volíme individuální přístup

Kompetence k řešení problémů

- stanovujeme cíle a objekty pozorování okolní krajiny
- podněcujeme žáky k rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a jejich zachycování ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- pomáháme žákům vyjadřovat vlastní myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných
- přistupujeme ke každému žákovi individuálně a umožňujeme mu zažít úspěch
- umožňujeme žákům pracovat s dostupnými informačními materiály, jako je odborná literatura, encyklopedie aj.
- při výuce žáky často motivujeme úlohami z praktického života
- vedeme žáky úměrně jejich věku k používání internetu a kalkulátoru
- nácvikem učíme žáky rozpoznat problém a najít jeho řešení
- seznamujeme žáky s hodnotícím a klasifikačním měřítkem, a tím je vedeme k přijímání výsledků vlastní práce

Kompetence komunikativní

- svými otázkami vedeme žáky k nalezení nových poznatků a souvislostí s estetickými hodnotami a rozmanitostmi přírody
- učíme žáky využívat časové údaje při řešení různých situací, rozlišovat děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- stanovujeme témata, motivujeme žáky k debatě a dohlížíme na dodržování pravidel pohodové, slušné a bezkonfliktní debaty
- rozvíjíme slovní zásobu žáků s důrazem na porozumění a správné používání slov podněcujeme žáky k vyjadřování vlastních názorů
- vedeme žáky k naslouchání a respektování názorů druhých

- respektujeme individuální projev žáků
- učíme žáky využívat tištěné informace k rozvoji vědomostí a řešení problémů

Kompetence sociální a personální

- vytváříme příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů
- vytváříme pracovní skupiny, ukazujeme na význam různých povolání a pracovních činností
- navozujeme různé situace, ve kterých žáci rozlišují vztahy mezi lidmi a národy
- při vyučování zařazujeme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení
- vedeme žáky k respektování dohodnutých pravidel
- poskytujeme žákům prostor pro sebehodnocení

Kompetence občanské

- podněcujeme žáky, aby vyhledávali v jim dostupných materiálech významné rodáky, kulturní či historické památky, významné události v oblastech ČR (případně ve státech Evropy)
- navozujeme situace, ve kterých žáci projevují svou toleranci k přirozeným odlišnostem lidské společnosti
- umožňujeme žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- podporujeme žáky v hodnocení výsledků vlastní práce
- učíme žáky běžné činnosti za pomoci praktické zkušenosti
- vedeme žáky k respektování národnostních menšin a poukážeme na nebezpečí rasismu

Kompetence pracovní

- nabízíme témata, ve kterých žáci uplatňují elementární poznatky o lidské společnosti, soužití a práci lidí
- vybíráme témata, na kterých žáci porovnávají minulost a současnost
- zajímáme se o náměty, názory a zkušenosti žáků
- vytváříme prostředí pro tvořivou činnost žáků, plánování úkolů a postupů
- vhodnou motivací podněcujeme žáky k řešení a dokončení i časově náročnějších úkolů
- vedeme žáky k uplatňování získaných poznatků v různých oblastech praktického života, při práci volíme přiměřené pracovní postupy
- vedeme žáky k postupu od jednoduchého ke složitějšímu

Kompetence digitální

- podporujeme žáky ve využívání běžných digitálních zařízení při učení
- směřujeme žáky k samostatnému vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu
- učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- vedeme žáky k předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních
- rozvíjíme u žáků etické chování v digitálním prostředí

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT**Vyučovací předmět: VLASTIVĚDA****Ročník: 4.****Časová dotace: 2 hodiny**

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu - vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	OBEC - mapy – orientace na nich - místo, kde žijeme – obec, místní krajina - poloha v krajině - dopravní výchova REGIONY ČR - kraje, krajská města, významná místa - Praha a její památky	Aj – doprava Tv – turistika a pobyt v přírodě vycházka OSV1, OSV6, OSV7 VDO3 EV4 VMEGS1, VMEGS2 EV1, EV4
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	NAŠE VLAST - státní zřízení, politický systém - státní správa a samospráva, státní symboly	Hv – poslechová činnost OSV7, OSV11 – tvorba pravidel třídy VDO1, VDO3, VDO4 MDV5
- rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map	MAPY A PLÁNY - mapy a plány – obsah, grafika, vysvětlivky - světové strany	M – číslo a početní operace do 1 milionu; geometrie v rovině a v prostoru Pří – rozmanitost přírody Inf – využití značek, piktogramů a kódů VMEGS2
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	POVRCH ČR - okolní krajina – zemský povrch - vodstvo na pevnině - podnebí a počasí	EV1, EV2

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	ORIENTACE V ČASE - časový řád, určování času - dějiny jako časový sled událostí	OSV1 MKV3
- srovnává na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	HISTORIE NAŠEHO ÚZEMÍ - báje, mýty, legendy - české země v pravěku - první státní celky na našem území - přemyslovská knížata - české království	VMEGS1 MKV1, MKV3

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT**Vyučovací předmět:** VLASTIVĚDA**Ročník:** 5.**Časová dotace:** 2 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky a Evropy - porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	NAŠE VLAST - místo, kde žijeme – naše vlast, krajina, regiony ČR – vybrané oblasti ČR STÁTNÍ ZŘÍZENÍ - politický systém ČR - Praha EVROPA A SVĚT - mapy obecně zeměpisné a tematické, obsah a vysvětlivky - Evropa a svět – kontinenty, evropské státy - EU, cestování - životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi	Př – rozmanitost přírody Inf – vyhledávání a zpracování informací OSV7, OSV11 VDO1, VDO2 MKV1 EV3
- využívá knihovny, sbírky muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulost - orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	LIDÉ A ČAS - soužití lidí - vlastnictví - principy demokracie	M – finanční gramotnost OSV6, OSV8 VDO4 VMEGS1 MKV2, MKV4

- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat		
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	ČESKÉ ZEMĚ V DOBĚ HABSBUKŮ - stavební slohy - život v novověku - národní obrození - vznik Rakouska-Uherska - světové války - poválečný vývoj	Čj – literární výchova Vv – další výtvarné techniky (výtvarné prvky stavebních prvků) OSV6, OSV8, OSV11 VDO4 VMEGS1, VMEGS3 MKV4

6. 5 Vzdělávací oblast Umění a kultura

6. 5. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu HUDEBNÍ VÝCHOVA

Vzdělávací obor Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. Tento vzdělávací obor také směřuje žáka k poznání, že hudba může mít příznivý vliv na vytváření role jednotlivce ve společnosti, jeho začlenění do kolektivu a zvládání náročných životních situací.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Hudební výchova je povinný vyučovací předmět, který spolu se vzdělávacím oborem Výtvarná výchova spadá do vzdělávací do vzdělávací oblasti Umění a kultura. Kromě toho je předmět Hudební výchova úzce spojen se vzdělávacími obory Český jazyk a literatura, Vlastivěda a Tělesná výchova.

Výuka probíhá ve všech ročnících 1. stupně a časová dotace činí jednu vyučovací hodinu týdně.

Hlavním cílem předmětu Hudební výchova je zprostředkovat žákům zajímavou formou cestu k vokálním, instrumentálním, pohybovým a poslechovým složkám hudby. Žáci se učí hudbu nejen vnímat, ale také ji sami vytvářet.

Výuka probíhá převážně formou tvořivých činností, jako je používání a zdokonalování vlastního hlasu, hra na jednoduché hudební nástroje, tanec, vnímání různých žánrů hudby a rozbor ukázek zajímavých hudebních děl, debaty o životě a díle hudebních skladatelů a interpretů.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- snažíme se o to, aby žáci získali pozitivní vztah k hudební výchově
- podporujeme u žáků zájem o jejich další hudební vzdělávání
- motivujeme žáky k tomu, aby se dle svých možností aktivně zapojovali do školní hudební produkce
- podněcujeme žáky k využívání získaných informací a dovedností v jiných předmětech i v jejich běžném životě

Kompetence k řešení problémů

- posilujeme u žáků radost z hudby
- vedeme žáky k tomu, aby se dle svých schopností zdokonalovali v hudebním projevu

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k hudebnímu vyjadřování – zpěvem, pohybem na hudbu, hrou na jednoduchý hudební nástroj, případně i notovým zápisem
- motivujeme žáky k diskusi, usměrňujeme je ve správném formulování jejich názorů a podporujeme je v naslouchání názorům druhých
- rozhovorem a poslechem obohacujeme slovní zásobu žáků o výrazy z hudební terminologie
- učíme žáky orientovat se v notovém zápisu

Kompetence sociální a personální

- inspirujeme, povzbuzujeme a motivujeme žáky k jejich hudebnímu projevu
- vytváříme podmínky pro hudební projev žáků ve skupině, v páru i samostatně

Kompetence občanské

- učíme žáky aktivnímu naslouchání, pomocí návodných otázek poukazujeme na hudební dědictví české i světové hudby
- vedeme žáky k respektování hudebního vkusu druhých lidí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k vytváření pozitivního vztahu k hudbě
- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- vybíráme a prezentujeme vhodný poslechový materiál s ohledem na věk, znalosti, schopnosti a zájmy žáků
- pomáháme žákům využívat jejich hudební znalosti a dovednosti v zájmu jejich vlastního rozvoje

Kompetence digitální

- podporujeme žáky v ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- vedeme žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu s ohledem na konkrétní situaci a účel
- umožňujeme žákům využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA
Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

Ročník: 1. – 3.
Časová dotace: 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák zpívá v jednohlase - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty - ví, kolik linek a kolik mezer má notová osnova - dovede zakreslit houslový klíč, noty c – g	VOKÁLNÍ ČINNOSTI - hygienické návyky při zpěvu - rozšiřování hlasového rozsahu - hudební rytmus – realizace písni ve $\frac{2}{4}$ a $\frac{3}{4}$ taktu - rytmický dvojhlas, kánon - hudební hry – ozvěna, otázka, odpověď - notová osnova - houslový klíč, noty c – g - hudební nástroje - rytmus a melodie - stoupavá a klesavá melodie	Čj – hláskování; čtení písmen a slabik; tempo řeči, práce s hlasem; hláskosloví a výslovnost Aj – upevňování učiva anglickými písničkami M – číslo a početní operace do 100 Prv – lidé a čas Tv – správné držení těla OSV8, OSV9
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI - Orffův instrumentář a aktivní hra - hudební improvizace	OSV5, OSV9
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI - taktování - vyjádření charakteru a nálady hudební skladby pohybem - taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance - hra na tělo	Tv – turistika a pobyt v přírodě; rytmické a kondiční formy cvičení; pohybové hry a netradiční pohybové činnosti OSV5, OSV8, OSV9 VMEGS1
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	POSLECHOVÉ ČINNOSTI - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj - hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová a ukolébavka	Čj – tempo řeči, práce s hlasem; hláskosloví a výslovnost Aj – upevňování učiva Prv – lidé kolem nás; rozmanitost přírody Vv – uplatňování subjektivity, další výtvarné techniky OSV9, VMEGS1

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA
 Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

Ročník: 4. – 5.
 Časová dotace: 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák zpívá v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not - odliší lidovou píseň od umělé písně - rozpozná ukončenou a neukončenou melodii	VOKÁLNÍ ČINNOSTI - hygienické návyky při zpěvu - rozšiřování hlasového rozsahu - hudební rytmus – realizace písni $\frac{4}{4}$ taktu - rytmický vícehlas, lidový dvojhlas - solmizační slabiky - notopis jednočárkované stupnice - skupiny hudebních nástrojů - lidová a umělá píseň - ukončená a neukončená melodie	Aj – vokální činnosti, poslech Tv – turistika a pobyt v přírodě OSV3, OSV5
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků - rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	POSLECHOVÉ ČINNOSTI - sledování zajímavých a výrazně odlišných melodií, srovnávání - uplatnění různých hudebních nástrojů - poslech částí významných děl českých i světových hudebních skladatelů - hudební styly a žánry – kulturní tradice a zvyky společnosti	VI – naše vlast VMEGS1
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI - pohybový doprovod znějící hudby – taneční kroky, improvizace, pantomima, taktování ve $\frac{2}{4}$ a $\frac{3}{4}$ taktu	Tv – rytmické a kondiční formy cvičení OSV5

- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní - vytváří jednoduché přehry, mezihry, dohry a provádí elementární hudební improvizace	INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI - práce s Orffovým instrumentárem či s klasickými hudebními nástroji - vytváření jednoduchých předvětí a závětí (otázka + odpověď)	OSV5

6. 5. 2 Charakteristika vyučovacího předmětu VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům poznávání světa, ale jiné než pouze racionální.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa. V tvořivých činnostech se rozvíjejí schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atd.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obrazovými zraťovými systémy. Vytváří přístup k práci při tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost a fantazii. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova prostředky tradiční a ověřené, ale i nově vznikající.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výuka probíhá v 1. až 3. ročníku v rozsahu jedna hodina týdně a ve 4. a 5. ročníku v rozsahu dvě hodiny týdně.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

- vnímat umění jako způsob poznávání
- pochopit, že umění a kultura jsou vzájemně provázány
- rozvíjet kultivovanost projevu
- vytvářet vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu
- vypěstovat tolerantní přístup k různým kulturním hodnotám současnosti a minulosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- motivujeme žáky k vlastnímu výtvarnému vyjádření, k využívání jejich zkušeností a poznatků k výtvarně tvořivé činnosti
- podněcujeme žáky k samostatnému pozorování a vnímání reality

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme žákům volbu různých postupů a uplatňování vlastních nápadů při řešení problémů
- vytváříme podmínky pro samostatnou tvořivost žáků

Kompetence komunikativní

- podporujeme žáky v obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti
- motivujeme, usměrňujeme a podněcujeme žáky k diskusi o výtvarném díle
- učíme žáky prezentovat svůj výtvar a přijímat názory druhých

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům tvořivě pracovat ve skupině
- dbáme na to, aby žáci dodržovali pravidla skupiny
- vedeme žáky ke kolegiální pomoci
- poukazujeme na možnost alternativního přístupu k tvorbě

Kompetence občanské

- pomáháme žákům vytvořit si pozitivní postoj k výtvarným dílům
- poukazujeme na estetiku

Kompetence pracovní

- společně prezentujeme výsledky tvorby
- koordinujeme tvořivou činnost žáků
- motivujeme a povzbuzujeme žáky k užívání dostupných výtvarných technik
- dbáme na dodržování hygieny práce a dodržování pravidel bezpečnosti práce

Kompetence digitální

- vedeme žáky k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení
- umožňujeme žákům využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA**Vyučovací předmět:** VÝTVARNÁ VÝCHOVA**Ročník:** 1. – 3.**Časová dotace:** 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ - zvládá techniku malby vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, voskovkami - dovede používat různé druhy štětců dle potřeby i jiné náčiní vhodné pro malbu (prsty, houbička apod.) - zvládá rozvržení prostoru - komunikuje o obsahu svého díla	MALBA - světlostní a barevné kvality, textura - uspořádání prvků v ploše	M – čísla a početní operace Prv – lidé kolem nás; místo, kde žijeme, lidé a čas OSV1, OSV4 – výběr vhodných postupů a technik pro vyjádření námětu EV1, EV4 – přírodní náměty
- dovede míchat barvy - rozliší teplé a studené barvy	TEORIE BARVY - barvy základní a doplňkové, teplé a studené - barvy a jejich výrazové vlastnosti - kombinace barev	Aj – barvy OSV1
- rozpoznává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ - zvládne kresbu měkkým materiálem, dřívkem (špejlí) a tuší, měkkou tužkou, rudkou, uhlem	KRESBA - výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše - uspořádání objektů do celku - vnímání velikosti	Čj – literární výchova M – čísla a početní operace do 100 Prv – místo, kde žijeme; lidé kolem nás; lidé a čas OSV1, OSV4 – výběr vhodných postupů a technik pro vyjádření námětu EV1, EV4 – přírodní náměty
- modeluje z plastelíny, hlíny, tvaruje papír - v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	PROSTOROVÁ TVORBA - práce v prostoru - vnímání smysly – hmatové, pohybové podněty	M – geometrie v rovině v prostoru OSV1

- vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje - zvládne koláž a frotáž - umí jednoduchým způsobem zpracovat přírodní materiály (nalepování, otisk atd.)	DALŠÍ VÝTVARNÉ TECHNIKY - rozvoj smyslového vnímání a fantazie	Hv – poslechové činnosti OSV1 EV4 – přírodní náměty
- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností - na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY - realizace vlastního uměleckého díla - interpretace vlastního díla	Hv – poslechové činnosti OSV2, OSV4
- vytváří společnou výtvarnou práci ve skupině, učí se zdůvodnit a vhodně prosadit svůj názor a respektovat názory druhých	PRÁCE VE SKUPINĚ - realizace skupinového uměleckého díla	OSV8, OSV9

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA**Vyučovací předmět:** VÝTVARNÁ VÝCHOVA**Ročník:** 4. – 5.**Časová dotace:** 2 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) - zvládá kombinaci různých technik - umí si rozvrhnout prostor - dovede barevně vyjádřit své pocity a nálady - diskutuje o obsahu svého díla - porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	MALBA - hra s barvou - emocionální malba - míchání barev - osobní postoj v komunikaci - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních děl	OSV1, OSV4 – výběr vhodných postupů a technik pro vyjádření námětu EV1, EV4 – přírodní náměty
- dovede kresbou vystihnout tvar a strukturu materiálu - zvládá obtížnější práci s linií - vědomě se zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností	KRESBA - výrazové vlastnosti linie - kompozice v ploše - kresba různými materiály – pero a tuš, dřívko a tuš, rudka, uhel aj.	M – geometrie v rovině a v prostoru OSV1, OSV4 – výběr vhodných postupů a technik pro vyjádření námětu EV1, EV4 – přírodní náměty
- rozeznává grafické techniky, zobrazuje svoji fantazii a životní zkušenosti	GRAFICKÉ TECHNIKY - tisk z koláže, ze šablon, otisk atd.	OSV2
- získává cit pro prostorové ztvárnění zkušeností získaných pohybem a hmatem	PROSTOROVÁ TVORBA - modelování z papíru, hlíny, textilu, drátů aj.	M – geometrie v rovině a v prostoru Pří – rozmanitost přírody OSV2, OSV4
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je	DALŠÍ VÝTVARNÉ TECHNIKY - rozvoj smyslového vnímání a fantazie	VI – české země v době Habsburků OSV1 EV4 – přírodní náměty

v plošné, objemové i prostorové tvorbě - umí výtvarně zpracovat přírodní materiály		
- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností - osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy	UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY - realizace vlastního uměleckého díla - interpretace vlastního díla i díla ostatních spolužáků	Hv – poslechové činnosti OSV2, OSV11
- nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil - vytváří společnou výtvarnou práci ve skupině - umí zdůvodnit a vhodně prosadit svůj názor a respektovat názory druhých	PRÁCE VE SKUPINĚ - realizace skupinového uměleckého díla	OSV8, OSV9

6. 6 Vzdělávací oblast ČLOVĚK A ZDRAVÍ

6. 6. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu TĚLESNÁ VÝCHOVA

Tělesná výchova představuje nejdůležitější formu pohybového učení a pohybové kultivace žáků a je hlavním zdrojem poznatků a námětů pro zdravotní, rekreační i sportovní využití pohybu v režimu školy i mimo ni.

Obor vzdělávací oblasti Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu.

Žáci poznávají vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní a pohybová omezení, učí se jim rozumět, respektovat je u sebe i jiných a aktivně je využívat nebo cíleně ovlivňovat. Tělesná výchova vede žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti a zpět k vlastní pravidelné seberealizaci v oblíbeném sportu nebo jiné pohybové aktivitě.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Tělesná výchova je vyučována jako povinný vyučovací předmět ve všech ročnících 1. stupni. Jeho časová dotace činí v 1. a 4. ročníku 2 hodiny týdně a ve 2., 3. a 5. ročníku 3 hodiny týdně.

Z hlediska vývoje žáků, jejich motorického rozvoje, adaptace na pracovní zátěž, zvýšené potřeby zdravotní prevence oslabení hybného systému, jejich konkrétní pohybové úrovně, zájmů atd. je vzdělávací obsah tělesné výchovy na 1. stupni rozděleno do dvou období. První období zahrnuje 1. až 3. ročník, druhé období 4. a 5. ročník.

Součástí výuky tělesné výchovy v 1. až 4. ročníku je plavecká výuka.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- při výuce používáme vhodné náčiní a nářadí
- umožňujeme žákům hodnotit své výkony a pohybové činnosti
- učíme žáky správně používat obecně užívané termíny

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky řešit zadané úkoly a uplatňovat zásady bezpečného chování
- poukážeme na nesportovní chování a vedeme žáky k navrhování způsobů jeho řešení

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k využívání komunikačních dovedností potřebných ke spolupráci při týmových pohybových činnostech
- podněcujeme žáky k vhodnému povzbuzování a sportovnímu chování

Kompetence sociální a personální

- povzbuzujeme žáky v tělocvičené činnosti
- podněcujeme žáky ke sportovnímu chování a dodržování dohodnutých pravidel
- vedeme žáky k respektování pravidel tělocvičných her, a tím zajišťujeme podmínky ke hře
- učíme žáky spolupracovat s druhými

Kompetence občanské

- motivujeme žáky k pravidelnému pohybu
- vedeme žáky k zlepšování jejich tělesné zdatnosti

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k bezpečnému používání jednotlivých tělocvičných náradí a náčiní
- utváříme u žáků pracovní návyky při pohybových činnostech
- vedeme žáky k pravidelné hygieně

Kompetence digitální

- ukazujeme žákům, jak lze používat digitální technologie pro sledování základních kondičních činností
- učíme žáky měřit a zaznamenávat pohybové výkony moderními technologiemi, dále je zaznamenávat do tabulky a porovnávat je
- motivujeme žáky ke sledování informací o akcích zaměřených na pohybové aktivity ve škole i v místě bydliště (na vývěškách a webových stránkách tělovýchovných a sportovních organizací)
- učíme žáky vyhodnocovat data týkající se kondičně zaměřených pohybových aktivit získaných pomocí digitálních technologií

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ
Vyučovací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA

Ročník: 1. – 3.

Časová dotace: 2 hodiny (1. ročník)
 3 hodiny (2. – 3. ročník)

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy - dovede se samostatně připravit pro pohybovou činnost	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ ORGANIZACE, HYGIENA, BEZPEČNOST V TV A SPORTU - význam pohybu pro zdraví, pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu - příprava organismu na pohybovou činnost, uklidnění po zátěži - základní zásady bezpečného pohybu a chování při Tv a sportu - bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek - hygiena při Tv (obutí, oblečení atd.)	OSV3, OSV4, OSV11
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci - jedná v duchu fair play, dodržuje pravidla her a soutěží	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ - komunikace v Tv (základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály) - organizace při Tv (základní organizace prostoru a činností) - zásady jednání a chování (fair play, olympijské ideály) - zjednodušená pravidla osvojovaných pohybových činností (her, závodů, soutěží)	OSV2, OSV3, OSV8, OSV9
- osvojí si zásady správného držení těla a dýchání - seznamuje se s kompenzačními a relaxačními technikami k regeneraci organismu - zajímá se o zlepšení své fyzické zdatnosti	PRŮPRAVNÁ, KONDIČNÍ, KOORDINAČNÍ A JINÁ CVIČENÍ - správné držení těla - základní názvosloví	Prv – člověk a jeho zdraví (správné držení těla) Hv – vokální činnosti OSV3

	- cvičení strečinková, kompenzační a vyrovnávací - cvičení rychlostně silová, vytrvalostní - cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti - cvičení dechová	
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ ZÁKLADY GYMNASTIKY - základní názvosloví - akrobacie (průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vpřed; kotoul vpřed) - přeskok (průpravná cvičení) - kladinka (chůze s dopomocí)	OSV2, OSV3
	RYTMICKÉ A KONDIČNÍ FORMY CVIČENÍ - základní názvosloví - cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem	Hv – hudebně pohybové činnosti OSV5
	ÚPOLY - průpravné přetahy a přetlaky	
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení - reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	ZÁKLADY ATLETIKY - základní názvosloví, pojmy a povely - průpravná cvičení - rychlé starty (ze stoje, sedu, z lehu) - běh (rychlý běh do 50 m, základy nízkého a polovysokého startu) - skok (skok do dálky z místa) - hod (hod míčkem z místa, z chůze)	OSV2, OSV3
- na základě individuálních předpokladů zvládá osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - je schopný využít k pohybové hře i netradiční	POHYBOVÉ HRY A NETRADIČNÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI - základní organizační povely a pravidla, základní pravidla osvojovaných her	Hv – hudebně pohybové činnosti OSV6, OSV7, OSV8, OSV9

materiál	- závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením	
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích - reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci - užívá pojmy označující používané náčiní	ZÁKLADY SPORTOVNÍCH HER - základní pojmy s osvojovanými činnostmi - držení míče jednoruč a obouruč - manipulace s míčem, pálkou - herní činnosti jednotlivce - spolupráce ve hře - průpravné hry - utkání podle zjednodušených pravidel	OSV6, OSV7, OSV8, OSV9
- na základě individuálních předpokladů zvládá osvojované pohybové dovednosti	PLAVÁNÍ - základní plavecká výuka	OSV3
- zvládá základní techniku chůze a běhu - při orientaci v přírodě užívá základní osvojované značky	TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ - přesun do terénu - chování v dopravních prostředcích - chování v přírodě - chůze a běh v terénu po vyznačené trase - základní dopravní a turistické značky - aplikace pohybových her v přírodním prostředí	Hv – hudebně pohybové činnosti Prv – lidé kolem nás EV3, EV4

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ
Vyučovací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA

Ročník: 4. – 5.
Časová dotace: 3 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák se podílí na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti - uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ ORGANIZACE, HYGIENA, BEZPEČNOST V TV A SPORTU - význam pohybu pro zdraví, pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu - příprava organismu na pohybovou činnost, uklidnění po zátěži - základní zásady bezpečného pohybu a chování při Tv a sportu - bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek - hygiena při Tv (obutí, oblečení atd.)	OSV3, OSV4
- reaguje na základní pokyny a povely - jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ - komunikace v Tv (základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály) - organizace při Tv (základní organizace prostoru a činností) - zásady jednání a chování (fair play, olympijské ideály) - zjednodušená pravidla osvojovaných pohybových činností (her, závodů, soutěží)	OSV2, OSV3, OSV8, OSV9
- uplatňuje zásady správného držení těla a dýchání - využívá kompenzační a relaxační techniky k regeneraci organismu	PRŮPRAVNÁ, KONDICNÍ, KOORDINAČNÍ A JINÁ CVIČENÍ - správné držení těla	Prv – člověk a jeho zdraví Pří – člověk a jeho zdraví (péče o zdraví)

- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti	- základní názvosloví - cvičení strečinková, kompenzační a vyrovnávací - rychlostně silová, vytrvalostní - cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti - cvičení dechová	Hv – poslechové činnosti OSV3
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti v rámci gymnastiky - užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ ZÁKLADY GYMNASTIKY - základní názvosloví - akrobacie (průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vpřed, vzad; kotoul vpřed, vzad; modifikace kotoulu) - přeskok (průpravná cvičení přeskok) - hrazda (ručkování ve visu, průpravná cvičení pro přešvihy) - kladinka	OSV2, OSV3
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti v souvislosti s rytmickými a kondičními formami cvičení	RYTMICKÉ A KONDIČNÍ FORMY CVIČENÍ - názvy základních lidových a uměleckých tanců, základní hudebně pohybové vztahy - základní cvičení s náčiním (šátek, míč aj.) - základní taneční krok $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$, základní tance založené na kroku poskočném, přísunném, přeměnném ÚPOLY - průpravné přetahy a přetlaky	Hv – pohybové činnosti OSV4, OSV8, OSV9 VMEGS1
- na základě individuálních předpokladů zvládá osvojované pohybové dovednosti v rámci atletiky - užívá základní osvojované názvosloví, reaguje na základní pokyny a povely	ZÁKLADY ATLETIKY - základní názvosloví - základní techniky běhů, skoků a hodů - startovní povely, základní způsoby měření	M – nestandardní aplikační úlohy a cvičení (měření času); závislosti, vztahy a práce s daty

- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	- a zaznamenávání výkonů - průpravná cvičení pro jednotlivé atletické disciplíny - běh (běžecká abeceda, rychlý běh do 60 m, vytrvalý běh do 1000 m na dráze, nízký start na povel, polovysoký start) - skok (skok do dálky – spojení rozběhu s odrazem a skokem), skok do výšky z krátkého rozběhu - hod (hod míčkem z rozběhu)	
- zvládá v souladu s individuálním předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her - je schopný k pohybové hře využít i netradiční materiál	POHYBOVÉ HRY A NETRADIČNÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI - základní organizační povely a pravidla, základní pravidla osvojovaných her - modifikace her (využití přírodního prostředí pro pohybové hry, využití netradičního náčiní a náměty pro přípravu vlastního náčiní)	OSV6, OSV7, OSV8, OSV9
- na základě individuálních předpokladů zvládá osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - reaguje na základní pokyny a povely, užívá pojmy označující používané náčiní a části hřiště - zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy	ZÁKLADY SPORTOVNÍCH HER - základní spolupráce ve hře - základní organizace utkání (losování, zahájení, počítání, skóre, ukončení) - průpravné hry (házená, basketbal, volejbal, florbal, fotbal aj.) - držení míče pod kontrolou družstva, obrana, útok, zakončení - přihrávka jednoruč, obouruč, vnitřním nártem - herní činnosti jednotlivce (pohyb s míčem a bez míče, zastavení, chytání, vedení míče, střelba atd.) - utkání podle zjednodušených pravidel	OSV6, OSV7, OSV8, OSV9

- adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti - zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	PLAVÁNÍ - základní plavecká výuka	OSV3
- zvládá základní techniku chůze, běhu, stavby a likvidace tábořiště - při orientaci v přírodě užívá základní osvojované značky, mapu - zvládá základy jízdy na kole a chování v silničním provozu	TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ - další pojmy spojené s pěší turistikou, s orientací podle mapy a buzoly - způsob pohybu v náročnějším terénu - chování v dopravních prostředcích - chůze v terénu do 15 km - jízda na kole - osobní lékárnička	Hv – vokální činnosti Pří – rozmanitost přírody; člověk a jeho zdraví VI – obec (dopravní výchova – jízda na kole) EV3, EV4

6. 7 Vzdělávací oblast Člověk a svět práce

6. 7. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu PRACOVNÍ ČINNOSTI

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce postihuje širokou škálu pracovních činností, vede žáky k získávání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a pomáhá žákům při vytváření životní a profesní dráhy.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází ze životních situací, ve kterých žák přichází do kontaktu s lidskou činností a technikou.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se zaměřuje na praktické a pracovní dovednosti a návyky. Je založena na tvůrčí myšlenkové účasti žáků.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výuka probíhá ve všech ročnících 1. stupně v rozsahu jedna vyučovací hodina týdně. Vzdělávací obsah je určen všem žákům. Žáci se učí pracovat s různými materiály. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

- kladný vztah k práci, odpovědnost za kvalitu svých výsledků
- získávání základních pracovních dovedností a návyků a používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek
- vytrvalost a důslednost při plnění zadaných úkolů
- orientace v různých oborech lidské činnosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- pěstujeme u žáků pozitivní vztah k učení
- umožňujeme žákům využívat dostupné nástroje, nářadí a materiály
- plánujeme pracovní postupy a seznamujeme s nimi žáky

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme žákům volbu různých postupů a uplatňování vlastních nápadů při řešení problémů
- rozvíjíme u žáků tvořivost

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k užívání správné terminologie
- napomáháme žákům v rozšiřování slovní zásoby v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek
- učíme žáky popisu postupu práce

Kompetence sociální a personální

- zadáváme žákům úkoly, při kterých mohou spolupracovat
- vedeme žáky k tomu, aby uměli v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat

Kompetence občanské

- posilujeme u žáků pozitivní vztah k práci
- vedeme žáky k odpovědnosti za kvalitu vlastních i společných výsledků práce
- ve vztahu k žákům uplatňujeme individuální přístup a umožňujeme jim zažít úspěch

Kompetence pracovní

- vytváříme prostředí pro tvořivou činnost žáků
- stanovujeme pravidla bezpečnosti práce a trváme na jejich dodržování
- předvádíme žákům používání nástrojů, přístrojů, vzorových výrobků
- organizujeme práci a učíme žáky tvořit podle pracovního postupu
- zohledňujeme rozdíly v pracovním tempu žáků

Kompetence digitální

- vedeme žáky k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení
- umožňujeme žákům využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE**Vyučovací předmět:** PRACOVNÍ ČINNOSTI**Ročník:** 1. – 3.**Časová dotace:** 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - pracuje podle slovního návodu a předlohy	PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM - přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, drát, fólie apod. - jednoduché pracovní postupy a operace - pracovní pomůcky a nástroje	Čj – popis předmětu, popis pracovního postupu Prv – lidé a čas OSV1 VDO2 EV2, EV3
- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI - stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční) - sestavování modelů - práce s návodem a předlohou	M – geometrie v rovině a v prostoru Prv – místo kde žijeme OSV4 MDV2
- provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování - pečuje o nenáročné rostliny	PĚSTITELSKÉ PRÁCE - základní podmínky pro pěstování rostlin - pěstování rostlin ze semen ve třídě (léčivky) - pokojové rostliny	Čj – popis činnosti Prv – živá a neživá příroda EV1, EV2, EV3, EV4
- připraví tabuli pro jednoduché stolování - chová se vhodně při stolování	PŘÍPRAVA POKRMŮ - pravidla správného stolování - jednoduchý nákup	Aj – nákupy Čj – popis pracovního postupu Prv – lidé a čas Finanční gramotnost – představa o cenách potravin OSV3 MKV1

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE**Vyučovací předmět:** PRACOVNÍ ČINNOSTI**Ročník:** 4. – 5.**Časová dotace:** 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu - využívá při tvořivých činnostech s různými materiály prvky lidových tradic - volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM - pracovní postupy a pomůcky, jejich funkce a využití - práce se dřevem, kovem, textilními materiály, plody rostlin - lidové zvyky, tradice, řemesla	Čj – popis Hv – vokální činnosti Př – živá a neživá příroda (přírodniny a jejich využití) OSV11 VDO2 VMEGS1 EV3
- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž - pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtku - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI - práce se stavebnicemi, s kartonem, dřevěnými, kovovými a plastovými součástmi - sestavování modelů - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	M – geometrie v rovině a v prostoru Inf – základy robotiky OSV11 EV3
- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování - podle daných zásad pěstuje a ošetřuje pokojové i jiné rostliny - volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nářadí a náčiní - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	PĚSTITELSKÉ PRÁCE - půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - pěstování pokojových rostlin - rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie - pěstování rostlin ze semen (léčivky, koření, dle možnosti zelenina, okrasné rostliny)	OSV11 MKV4 EV1, EV2
- orientuje se v základním vybavení kuchyně - připraví samostatně jednoduchý pokrm	PŘÍPRAVA POKRMŮ - kuchyňské spotřebiče, zásady bezpečnosti práce	Čj – popis Aj – nákupy a jídlo

- dodržuje pravidla správného stolování - a společenského chování - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; - poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	s nimi - výběr, nákup a skladování potravin - základní vybavení kuchyně - technika v kuchyni – historie a její význam	Př – péče o zdraví (první pomoc) Finanční gramotnost – hotovost na nákup, možnost jiných druhů plateb VMEGS1

7 Učební osnovy – 2. stupeň

7.1 Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace

7.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Hlavním posláním vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura je získání dobré úrovně jazykové kultury a rozvíjení pozitivního vztahu k národnímu jazyku s cílem vybavit žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které umožní správně vnímat různá jazyková sdělení a vhodně na ně reagovat. V rámci tohoto oboru jsou vytvářeny předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svou roli v různých komunikačních situacích. Prostřednictvím stylistiky, literární výchovy a četby žáci získávají různé druhy informací a učí se je posuzovat a subjektivně hodnotit. Vzdělávací obsah se stává nástrojem tvořivé interpretace a produkce vlastních textů.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Český jazyk a literatura je povinným vyučovacím předmětem, který spolu s cizím jazykem spadá do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a kromě něj je úzce spjat s těmito vzdělávacími obory: Dějepis, Výchova k občanství, Hudební výchova a Výtvarná výchova. Hodinová dotace v jednotlivých ročnících 2. stupně odpovídá učebnímu plánu a činí v 6. ročníku pět hodin týdně a v 7. až 9. ročníku čtyři hodiny týdně.

Výuka předmětu Český jazyk a literatura se uskutečňuje převážně v budově školy. Navíc je doplněna o filmová a divadelní představení, projekce, besedy apod., které probíhají buď v budově školy, nebo v příslušných kulturních institucích. Dalším způsobem naplňování vzdělávacích cílů daného předmětu je práce s texty různých funkčních stylů v tištěné podobě či na internetu a četba autentických literárních děl.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- seznamujeme žáky s metodami efektivního učení a vhodnými postupy pro zvládnutí učení
- učíme žáky vyhledávat, třídit, hodnotit, zpracovávat a používat potřebné informace z různých zdrojů včetně odborné literatury
- seznamujeme žáky s gramatickými, stylistickými a literárními pojmy
- vedeme žáky k aplikaci naučených mluvnických pravidel
- rozvíjíme schopnost žáků posoudit vlastní pokrok, určit překážky či problémy bránící učení, naplánovat si způsob zdokonalení svého učení, kriticky zhodnotit výsledky svého učení a diskutovat o nich
- motivujeme žáky k dalšímu studiu a celoživotnímu učení

Kompetence k řešení problémů

- za pomoci praktických problémových úloh a situací učíme žáky vnímat, rozpoznat a pochopit problém a zvolit vhodný způsob jeho řešení
- vedeme žáky k tomu, aby uměli nalézt chyby v textu a odůvodnit správné řešení
- rozvíjíme schopnost žáků samostatně řešit problém, podporujeme i týmovou spolupráci při řešení problémů
- vedeme žáky k sebereflexi při řešení problémových úloh
- podporujeme netradiční způsoby řešení problémů

Kompetence komunikativní

- učíme žáky správně formulovat obsah sdělení v písemném i ústním projevu
- rozšiřujeme slovní zásobu žáků prostřednictvím četby, referátů, prezentací vlastních i skupinových prací, diskuze, rozhovorů atd.
- klademe důraz na spisovnou podobu českého jazyka v projevech žáků
- učíme žáky naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuze, obhajovat vlastní názor a výstižně argumentovat
- zaměřujeme se na rozvíjení komunikačních dovedností žáků v českém jazyce

Kompetence sociální a personální

- vytváříme prostor pro diskusi v malých skupinách i v rámci celé třídy
- vyžadujeme dodržování dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podílejí
- prostřednictvím skupinové práce vedeme žáky ke spolupráci, toleranci, respektování názoru druhých a vzájemné pomoci
- rozvíjíme schopnost žáků kriticky hodnotit práci vlastní i druhých
- vedeme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky navzájem, mezi žáky a učiteli i mezi lidmi obecně

Kompetence občanské

- na konkrétních textech a komunikačních situacích předkládáme žákům příklady pozitivních a negativních projevů chování lidí a vedeme žáky k zaujetí vhodného postoje k těmto projevům
- seznamujeme žáky s naším slovesným dědictvím a podporujeme v nich potřebu literárního projevu a četby
- vedeme žáky k tomu, aby respektovali, chránili a oceňovali národní tradice a kulturní i historické dědictví a projevovali pozitivní vztah k různým druhům umění

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- dbáme na to, aby žáci dodržovali vymezená pravidla a plnili povinnosti a závazky
- prostřednictvím různých výukových metod a forem práce seznamujeme žáky s tématy vztahujícími se ke každodennímu i profesnímu životu
- vedeme žáky k poznávání, rozvíjení a využívání jejich schopností a dovedností v praktickém životě
- dbáme na to, aby žáci při různých aktivitách chránili své zdraví i zdraví druhých, životní prostředí, kulturní a společenské hodnoty
- vedeme žáky k zodpovědnosti za výsledky vlastní práce
- motivujeme žáky, aby získané znalosti a zkušenosti využívali v zájmu vlastního rozvoje i ve svém dalším vzdělávání

Kompetence digitální

- umožňujeme žákům používat digitální zařízení, aplikace a služby a samostatně si volit, kterou technologii s ohledem na konkrétní činnost či problém použijí
- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu
- rozvíjíme u žáků dovednost správné interpretace digitálního obsahu

- podporujeme žáky ve využívání digitálních technologií pro zefektivnění či zjednodušení pracovních postupů a zkvalitnění výsledků práce
- současně upozorňujeme žáky na možná rizika využívání digitálních technologií
- vedeme žáky k tomu, aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – MLUVNICE

Ročník: 6.
Časová dotace: 2 z 5 hodin

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák rozlišuje spisovný jazyk a ostatní útvary národního jazyka - nahrazuje nespisovné výrazy spisovnými - zná obsah jednotlivých složek jazykovědy - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	ÚVOD O JAZYCE - útvary národního jazyka - jazykovědy a její složky - jazykové příručky	Vobč – obec a region; národ, vlast, stát Z – Česká republika; život v našem regionu Vzdr – vztahy mezi lidmi a formy soužití Sčj – jazyk Hv – vokální činnosti OSV3, OSV8, OSV10 VDO2 VMEGS1, VMEGS2 MKV1 EV4 MDV1, MDV5 <u>poznámka:</u> práce s internetovou jazykovou příručkou
- správně vyslovuje hlásky a hláskové skupiny - v ústním projevu správně používá zvukové prostředky řeči	ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA - hláskosloví - zvuková stránka slova a věty	F – zvukové děje Hv – hlasová hygiena Př – člověk, lidské tělo OSV3, OSV8 MDV4
- rozlišuje jednotlivé části slova; uvádí příbuzná slova - píše správně souhláskové skupiny a zdvojené souhlásky - ovládá pravopis <i>i/y</i> po obojetných souhláskách	STAVBA SLOVA - části slova, slova příbuzná - pravopis související se stavbou slova - <i>i/y</i> po obojetných souhláskách	OSV8

- třídí slova do slovních druhů - určuje mluvnické kategorie jmen a sloves - na základě skloňování a časování ohebných slovních druhů tvoří spisovné tvary slov - zdůvodňuje pravopis <i>i/y</i> v koncovkách jmen	TVAROSLOVÍ - ohebné slovní druhy	Sčj – jazyk CviM – výrazy OSV8
- určuje základní větné členy - zdůvodňuje pravopis koncovek v přičestí minulém - odliší větu jednoduchou od souvětí - určuje počet vět v souvětí a doplňuje do něj čárky	SKLADBA - základní větné členy - shoda přísudku s podmětem - shoda přísudku s několikanásobným podmětem - věta jednoduchá a souvětí	Sčj – jazyk OSV8

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**Vyučovací předmět:** ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – SLOH A KOMUNIKACE**Ročník:** 6.**Časová dotace:** 1 z 5 hodin

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák podle sestavené osnovy napíše vypravování; daný text člení do odstavců - volí vhodné jazykové prostředky - rozlišuje přímou a nepřímou řeč - využívá prostředky k oživení děje a stupňování dějového napětí - dovede vytvořit logické vyústění příběhu - podle obrázku vymyslí příběh	VYPRÁVOVÁNÍ - dějová posloupnost - osnova vypravování - jazykové prostředky vypravování - vypravování podle obrázku - dokončení příběhu	OSV5, OSV8, OSV10 VMEGS1 MDV6
- chápe rozdíl mezi popisem a vypravováním - podle osnovy napíše popis - vystihne podstatné rysy věcí a jevů - volí vhodná pojmenování a slovesa - dodržuje logickou návaznost činností v popisu pracovního postupu	POPIS - popis předmětu - popis osoby - popis děje - popis pracovního postupu	Vzdr – mezilidské vztahy, komunikace a kooperace Pč – práce s tech. materiály, příprava pokrmů OSV1, OSV6, OSV8
- dovede správně vyplnit jednoduché typy poštovních tiskopisů - vysvětluje, k jakému účelu tyto tiskopisy slouží	VYPLŇOVÁNÍ POŠTOVNÍCH TISKOPISŮ - podací lístek - poštovní poukázky	Pč – provoz a údržba domácnosti OSV8
- na konkrétních příkladech z tisku objasní rozdíl mezi zprávou a oznámením - stručně a výstižně podá požadovanou informaci ve formě zprávy či oznámení	ZPRÁVA A OZNÁMENÍ	OSV8 MDV3, MDV6
- zvládá jednoduchou grafickou úpravu textu - dovede vhodně vyjadřovat vlastní postoje a pocity - vyjmenovává části, které obsahuje dopis - dovede napsat soukromý dopis - zformuluje blahopřání k různým příležitostem	JEDNODUCHÉ KOMUNIKAČNÍ ÚTVARY - vzkaz - soukromý dopis, blahopřání - SMS zpráva - e-mail	Vobč – rodinný život; mezilidská komunikace Vzdr – bezpečné chování a komunikace; mezilidské vztahy, komunikace a kooperace

- uvědomuje si výhody a nevýhody různých způsobů písemné komunikace - dodržuje zásady elektronické komunikace		OSV7, OSV8 MKV2 MDV1
- orientuje se v textu, vybírá důležité údaje - chápe rozdíl mezi osnovou, výpisky a výtahem - dovede přehledně zachytit stavbu i obsah textu - vhodně využívá citáty a uvádí zdroj, z něhož cituje - vytváří osnovu prostudovaného textu - pořizuje výpisky z uceleného výkladu, vhodně využívá grafické značky - zpracovává výtah z výkladu v učebnici nebo z textu v naučné literatuře	JAK SE UČÍME - hlavní myšlenky textu - osnova - výpisky - výtah	Pč – svět práce OSV1, OSV3, OSV8, OSV10 VMEGS2 MDV1

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – LITERÁRNÍ VÝCHOVA****Ročník: 6.****Časová dotace: 2 z 5 hodin**

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - přiřadí text k příslušnému literárnímu žánru - čte s porozuměním, uceleně reprodukuje přečtený příběh - vnímá uměleckou stránku díla - při rozboru textu používá základní literární pojmy - uvědomuje si význam ústní lidové slovesnosti pro vývoj literatury	LITERÁRNÍ DRUHY A ŽÁNRY - próza a poezie - lyrika, epika, drama a jejich základní žánry - výstavba literárního díla - jazyk literárního díla - ústní lidová slovesnost	Hv – rytmus; lidová tvorba, písně různých druhů a žánrů Vobč – člověk v rytmu času OSV1, OSV5, OSV8, OSV11 VMEGS1 MDV1, MDV2, MDV3, MDV4
- chápe význam náboženství v nejstarších dobách - vyhledává metafory a přirovnání inspirovaná biblickými příběhy - orientuje se v řeckých bájích a pověstech - vysvětluje vznik antického dramatu, jeho znaky a základní žánry	NEJSTARŠÍ LITERÁRNÍ PAMÁTKY SVĚTA - báje, pověsti, biblické příběhy	D – starověk Vobč – člověk a kultura, svět, náboženství Hv – středověk Vv – práce s uměleckým dílem VMEGS1, VMEGS3 MKV2, MKV3 EV2
- využívá literaturu jako zdroj zábavy a poznání - charakterizuje literární hrdiny a hodnotí jejich činy - vyhledává prvky a prostředky, jimiž autor dosahuje dějového napětí	NEVŠEDNÍ PŘÍBĚHY - dobrodružná literatura - příběhová próza pro děti	Vobč – rodinný život; místo, kde žijeme OSV7, OSV10 VMEGS1 MKV2 EV3 MDV2

- chápe smysl kulturních akcí - sděluje své dojmy z četby, z návštěvy divadelního či filmového představení - zvládá dramaturgii jednoduchého textu - výrazně přednese básně - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	LITERÁRNĚ VÝCHOVNÉ AKTIVITY - individuální a doporučená četba - dramaturgie, umělecký přednes - návštěvy kulturních akcí	Vobč – člověk a kultura Vv – přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením; ilustrace textu OSV1, OSV3, OSV5, OSV8, OSV9, OSV10, OSV11 VDO1 VMEGS1 MKV1, MKV2 MDV1, MDV7

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**Ročník:** 7.**Vyučovací předmět:** ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – MLUVNICE**Časová dotace:** 2 ze 4 hodin

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák vysvětluje věcné významy slov - chápe principy přenášení významu slov - vysvětlí význam některých rčení a přísloví - dovede vytvořit synonyma a antonyma; uvádí příklady homonym - vyhledává odborné názvy v textu	NAUKA O VÝZNAMU SLOV - věcné významy slov - slova jednoznačná a mnohoznačná - slovo a sousloví; ustálená spojení slov - synonyma, antonyma, homonyma - odborné názvy	CH – chemické prvky Vobč – svátky a slavnosti v průběhu roku Sčj – jazyk OSV8 <u>poznámka:</u> práce s internetovou jazykovou příručkou
- provede slovotvorný rozbor slova i rozbor stavby slova - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	NAUKA O TVOŘENÍ SLOV - slovní zásoba a její obohacování - způsoby tvoření slov – odvozování, skládání a zkracování	Cizí jazyky – mluvnice OSV2, OSV8 VMEGS1, VMEGS2 MKV2
- vytváří správné tvary zájmena <i>jenž</i> - rozlišuje a užívá tvary slovesného rodu činného a trpného - chápe význam a využití neohebných slovních druhů; vyhledává je v textu - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	TVAROSLOVÍ - skloňování zájmena <i>jenž</i> - slovesný rod - neohebné slovní druhy	Sčj – jazyk OSV8
- ovládá pravopis velkých písmen ve vlastních jménech a názvech	PSANÍ VELKÝCH PÍSMEN	Vobč – svátky a slavnosti v průběhu roku OSV8 VMEGS1

- rozpozná jednotlivé větné členy - rozlišuje holé, rozvité a několikanásobné větné členy - rozlišuje věty dvojčlenné a jednočlenné a větné ekvivalenty - určuje druhy vět podle postoje mluvčího - odliší větu jednoduchou od souvětí, spojí věty do souvětí a doplní jednodušší interpunkci - rozlišuje větu řídicí a závislou, hlavní a vedlejší - určuje druhy vedlejších vět; nahrazuje větné členy vedlejšími větami a naopak - vyhledá v textu přístavek a umí ho použít v písemném projevu	SKLADBA - větné členy - věty dvojčlenné a jednočlenné, větné ekvivalenty - druhy vět podle postoje mluvčího - druhy vedlejších vět v závislosti na větných členech - přístavek	Sčj – jazyk OSV2, OSV8 MDV4

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**Vyučovací předmět:** ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – SLOH A KOMUNIKACE**Ročník:** 7.**Časová dotace:** 1 ze 4 hodin

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák při popisu postupuje podle sestavené osnovy - zaměřuje se na podstatné a nápadné části nebo vlastnosti popisovaných věcí a jevů - dbá na výběr vhodných jazykových prostředků - nahrazuje opakující se nebo nevhodné výrazy výstižnějšími - používá odborné názvy - dodržuje logickou návaznost činností u popisu pracovního postupu	POPIS - popis výrobku - popis uměleckého díla - popis pracovního postupu	Pč – práce s technickými materiály; příprava pokrmů OSV1, OSV8
- vyhledává umělecké prostředky v příkladech subjektivně zabarveného popisu - usiluje o vytvoření vlastního líčení - používá slova citově zabarvená, přirovnání, personifikaci a metaforu	LÍČENÍ	OSV1, OSV5, OSV8 EV1, EV4
- rozlišuje charakteristiku přímou a nepřímou a obě využívá při popisu povahových rysů člověka - umí vystihnout vzhled, povahu, schopnosti a zájmy popisované osoby - uplatňuje přirovnání, rčení či přísloví	CHARAKTERISTIKA	Vobč – člověk jako osobnost Vzdr – mezilidské vztahy, komunikace a kooperace Př – úvod do biologie člověka OSV2, OSV5, OSV6, OSV8 MKV1
- využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	JAK SE UČÍME - výtah - referát	Pč – svět práce OSV1, OSV3, OSV10, OSV11 VMEGS2 MDV1, MDV2, MDV6

- odlišuje dopis úřední od dopisu soukromého - pojmenuje jednotlivé části úředního dopisu podle stanovené normy - dovede zformulovat jednoduchou žádost či stížnost se všemi jejich náležitostmi	ÚŘEDNÍ DOPIS - žádost - stížnost	Vobč – člověk jako subjekt právních vztahů Vzdr – mezilidské vztahy, komunikace a kooperace OSV8, OSV9, OSV10, OSV11 VDO2 MKV2 MDV6

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**Vyučovací předmět:** ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – LITERÁRNÍ VÝCHOVA**Ročník:** 7.**Časová dotace:** 1 ze 4 hodin

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák uvědomuje si dlouhou tradici našeho písemnictví - sleduje jazyk a umělecké prostředky děl této doby - časově zařazuje a charakterizuje významná díla české středověké literatury - volně reprodukuje přečtený nebo slyšený text	NEJSTARŠÍ LITERATURA NA NAŠEM ÚZEMÍ	D – raný a vrcholný středověk VMEGS1, VMEGS3
- vymezuje hlavní znaky renesance a humanismu v literatuře - charakterizuje výrazné typy literárních postav	RENESEANCE A HUMANISMUS V EVROPSKÉ LITERATUŘE	D – objevné plavby a jejich důsledky; reformace; humanismus a renesance Z – evropské regiony Hv – renesance Vv – práce s uměleckým dílem OSV7, OSV11 VMEGS1, VMEGS3 MKV2
- vysvětlí přínos J. A. Komenského jako osobnosti světového významu	ČESKÁ POBĚLOHORSKÁ LITERATURA - J. A. Komenský	Hv – hudební baroko, lidová tvorba D – baroko OSV11 VMEGS3
- charakterizuje jednotlivé umělecké a myšlenkové směry a uvádí jejich významné představitele	KLASICISMUS	D – klasicismus, empír; osvícenství, absolutismus Vobč – rysy osobnosti – charakter

- uvede klasické literární typy na konkrétních literárních postavách - čte s porozuměním, uceleně reprodukuje přečtený příběh - vytvoří si vlastní názor na morální poselství literárního díla	OSVÍCENSTVÍ PREROMANTISMUS - J. W. Goethe – Faustův příběh	a morálka Hv – klasicismus Vv – práce s uměleckým dílem OSV7, OSV11 VDO2, VDO4 VMEGS3 MKV2
- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - vypracuje referát na základě vlastní četby - hodnotí zhlédnuté divadelní hry a filmy	LITERÁRNĚ VÝCHOVNÉ AKTIVITY - interpretace literárních ukázek - individuální a doporučená četba - návštěva divadelních představení	Vobč – člověk a kultura Vv – ilustrace textu OSV1, OSV3, OSV5, OSV8, OSV10, OSV11 MKV2 MDV1, MDV5, MDV7

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – MLUVNICE

Ročník: 8.
Časová dotace: 2 ze 4 hodin

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák třídí evropské jazyky do jazykových skupin - na příkladech v textu určuje podobné a odlišné znaky slovanských jazyků - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	OBECNÉ VÝKLADY O JAZYCE - jazykové supiny - slovanské jazyky - územní a sociální rozvrstvení národního jazyka	D – stěhování národů – Slované Vobč – národ, vlast, stát OSV8 VMEGS1 MKV1 EV4 MDV5
- vyhledává v textu cizí slova a za pomoci slovníku vysvětluje jejich význam - rozumí nejfrekventovanějším cizím slovům a dovede je nahradit českými slovy - ovládá výslovnost a pravopis přejatých slov	SLOVA PŘEJATÁ, JEJICH VÝSLOVNOST A PRAVOPIS	cizí jazyky – slovní zásoba Sčj – jazyk OSV8 VMEGS2 MKV2 MDV5
- zvládá skloňování obecných jmen přejatých a cizích vlastních jmen - odliší slovesa dokonavá od sloves nedokonavých; vytváří vidové dvojice	TVAROSLOVÍ - skloňování obecných jmen přejatých - skloňování cizích vlastních jmen - skloňování zájmen <i>týž/tentýž</i> - slovesný vid	cizí jazyky – slovní zásoba Sčj – jazyk OSV8 VMEGS2 MKV2 MDV5
- zdůvodňuje pravopis v koncovkách podstatných a přídavných jmen a v příčestí minulém - zvládá pravopis předložek <i>s/se, z/ze</i> - zdůvodňuje pravopis související se stavbou slova a s tvořením slov	PRAVOPIS - pravopis <i>i/y</i> v koncovkách jmen a sloves - předložky <i>s/se, z/ze</i> - předpony <i>s-/se-, z-/ze-, vz-/vze-</i> - skupiny <i>bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně</i>	Sčj – jazyk OSV8

- rozpozná vzájemné vztahy slov ve větě a určí větné členy - dovede graficky znázornit stavbu věty jednoduché - rozlišuje významové poměry mezi souřadně spojenými větami a větnými členy - píše správně interpunkci ve větě jednoduché i v souvětí - dovede graficky znázornit souvětí	SKLADBA - věta jednoduchá a souvětí - významové poměry mezi jednotlivými složkami v několikanásobném větném členu - souvětí podřadné – druhy vedlejších vět; souřadně spojené věty vedlejší - souvětí souřadné – významové poměry mezi větami hlavními - spojovací výrazy a interpunkce v souvětí	Sčj – jazyk OSV8

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**Vyučovací předmět:** ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – SLOH A KOMUNIKACE**Ročník:** 8.**Časová dotace:** 1 ze 4 hodin

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák chápe rozdíl mezi projevem mluveným a psaným a uvádí výhody a nevýhody každého z nich - využívá poznatky o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	STYL PROJEVŮ MLUVEVENÝCH A PSANÝCH	Sčj – vybrané slohové útvary; tvůrčí aktivity Vobč – mezilidská komunikace; člověk jako subjekt právních vztahů Vzdr – mezilidské vztahy, komunikace a kooperace OSV5, OSV8 MDV1, MDV4, MDV6
- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	UMĚNÍ KOMUNIKACE - neverbální jazykové prostředky	Sčj – vybrané slohové útvary; tvůrčí aktivity Vobč – mezilidská komunikace; člověk jako subjekt právních vztahů Vzdr – komunikace a asertivita; bezpečné chování a komunikace OSV5, OSV7, OSV8 MDV2, MDV4, MDV6
- vybírá z krásné literatury příklady charakteristiky postavy; sleduje výběr jazykových prostředků - podle navržené osnovy vypracuje charakteristiku literární postavy podle vlastního výběru - používá vhodné jazykové prostředky	CHARAKTERISTIKA LITERÁRNÍCH POSTAV	OSV6, OSV8
- vyhledává, hodnotí a zpracovává informace potřebné pro tvorbu výkladu - podává přehledně, pomocí neutrálních jazykových prostředků poučení o určitém problému nebo jevu	VÝKLAD A VÝTAH	OSV1, OSV8, OSV10 MDV1, MDV2, MDV6

- vypracuje výtah z odborného textu		
- porovnává úvahu s výkladem, uvádí její typické znaky - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - dovede vypracovat úvahu na zadané téma	ÚVAHA	OSV5, OSV8, OSV11 MDV1, MDV4, MDV6

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**Vyučovací předmět:** ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – LITERÁRNÍ VÝCHOVA**Ročník:** 8.**Časová dotace:** 1 ze 4 hodin

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák uvádí základní znaky romantismu a dokládá je na příkladech v textu - charakterizuje romantického hrdinu - popíše vztahy mezi jednajícími osobami	ROMANTISMUS VE SVĚTOVÉ LITERATUŘE	D – revoluce ve 20. a 30. letech 19. století, historismus Hv – romantismus VMEGS2
- charakterizuje dobu a znaky národního obrození - chápe význam osobností národního osvobození pro kulturní obrodu národa - má základní představu o vývoji literatury v historických souvislostech - rozlišuje základní literární žánry a porovná je, chápe jejich funkci	ČESKÉ NÁRODNÍ OBROZENÍ	D – Marie Terezie, Josef II.; utváření novodobého českého národa Vobč – základní práva a svobody OSV11 VDO2 MKV1, MDV5
- na základě četby vymezuje prvky romantismu, analyzuje text, vyhledává básnické prostředky - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	ROMANTISMUS V ČESKÉ LITERATUŘE - K. H. Mácha – Máj	Vobč – člověk a jeho osobnost OSV6, OSV7 EV1
- rozliší realismus od romantismu, uvádí jeho znaky a významné představitele - charakterizuje postavy jako literární typy - uvědomuje si sociálně kritický význam děl	REALISMUS VE SVĚTOVÉ LITERATUŘE	D – nástup kapitalismu OSV1, OSV7 VMEGS2
- má přehled o významných představitelích české literatury 2. poloviny 19. století - rozliší autorskou stylizaci historických faktů - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	ČESKÁ LITERATURA 2. POLOVINY 19. STOLETÍ	D – česká společnost v 2. polovině 19. století OSV11 VDO2

- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	LITERÁRNĚ VÝCHOVNÉ AKTIVITY - interpretace literárních ukázek - individuální a doporučená četba - návštěvy kulturních akcí	Inf – vyhledávání a zpracování informací; tvorba prezentací Vobč – člověk a kultura Vv – ilustrace textu OSV1, OSV3, OSV5, OSV8, OSV10, OSV11 MDV1, MDV5, MDV6

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – MLUVNICE

Ročník: 9.
Časová dotace: 2 ze 4 hodin

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák uvádí hlavní etapy vývoje českého jazyka - vnímá rozdíly jazykové stránky literárních památek v historickém kontextu - rozlišuje slova podle historického příznaku - uvědomuje si důležitost jazykové kultury - dovede vyhledat chybná či nepřesná vyjádření v tisku a v literárních textech - používá kultivovaný písemný a ústní projev - obohacuje svou slovní zásobu - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	OBECNÉ VÝKLADY O JAZYCE - vývoj českého jazyka - jazyková kultura	Vobč – mezilidská komunikace OSV2, OSV3, OSV8 VMEGS1, VMEGS2
- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA - hlavní zásady spisovné výslovnosti	OSV3, OSV8
- třídí slova do slovních druhů - určuje mluvnické kategorie jmen a sloves - přiřazuje slovesa k odpovídajícím třídám a vzorům - ve vlastním jazykovém projevu používá spisovné tvary ohebných slov - využívá jazykové příručky u problematických tvarů podstatných jmen a sloves	TVAROSLOVÍ - opakování učiva z nižších ročníků - slovesné třídy a vzory	Sčj – jazyk OSV10
- uplatňuje pravidla českého pravopisu při tvorbě vlastního jazykového projevu - ovládá práci s chybou	SHRnutí PRAVOPISU	Sčj – vybraná témata z různých oblastí českého jazyka OSV8

- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí		
- orientuje se ve stavbě věty jednoduché i souvětí - rozlišuje příklady řízenosti, přimykání a shody - určuje druhy souvětí - uplatňuje zásady tvorby souvislé výpovědi v ústním i písemném projevu - odstraňuje nedostatky ve stavbě věty jednoduché a souvětí - používá správně interpunkci ve větě jednoduché a souvětí - rozebírá i složitá souvětí - odliší řeč přímou od řeči nepřímé a správně ji graficky zaznamená - zdůvodní významový rozdíl mezi kladnými a zápornými větami - rozezná jednotlivé zvláštnosti a nepravidelnosti větné stavby - zohledňuje jednotlivé činitele (významový, mluvnický a zvukový) ovlivňující pořádek slov ve větě	SKLADBA - tvoření vět a souvětí - skladební dvojice - věta hlavní a vedlejší, řídicí a závislá - souvětí souřadné a podřadné - složité souvětí - řeč přímá a nepřímá - zápor větný a členský - zvláštnosti větného členění; odchylky od pravidelné větné stavby - hlavní zásady českého slovosledu	Sčj – jazyk OSV8 MDV4

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**Vyučovací předmět:** ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – SLOH A KOMUNIKACE**Ročník:** 9.**Časová dotace:** 1 ze 4 hodin

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák dovede rozlišit jednotlivé funkční styly a porovnat je - zařadí text do správného funkčního stylu - vytváří slohové útvary v závislosti na cíli a zaměření jazykového projevu, využívá v nich typické slohové postupy a jazykové prostředky - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	SOUHRNNÉ POUČENÍ O SLOHU - funkční styly - slohové postupy a útvary	Sěj – vybrané slohové útvary; dílna psaní Vobč – mezilidská komunikace OSV8 MDV1, MDV4, MDV6
- dovede zformulovat stylistický i strukturovaný životopis - vystihne základní životopisné údaje o sobě či jiné osobě	ŽIVOTOPIS	Vobč – člověk jako osobnost Vzdr – komunikace a asertivita Pč – svět práce OSV2 MKV1
- rozlišuje fakta od názorů a hodnocení - sleduje výstavbu textu, vyhledává části výkladové a popisné - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	VÝKLAD A ÚVAHA	OSV1, OSV5, OSV8, OSV9, OSV10, OSV11 MDV1, MDV2, MDV4, MDV6

- rozlišuje jednotlivé publicistické útvary a uvědomuje si jejich specifika - zhodnotí předkládané informace a posoudí jejich objektivnost - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - formuluje vlastní názory na aktuální problémy	PUBLICISTICKÉ ÚTVARY	Vobč – hromadné sdělovací prostředky Vzdr – manipulativní reklama a informace OSV8 MDV1 až MDV7
- dovede sestavit a přednést proslov při konkrétní příležitosti - zřetelně vyslovuje, dbá na spisovnou výslovnost, přiměřeně gestikuluje, neopakuje myšlenky, umí zaujmout publikum, vhodně pracuje s hlasem - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	ŘEČNICKÉ ÚTVARY - proslov - diskuse	Vobč – mezilidská komunikace Vzdr – komunikace a asertivita; bezpečné chování a komunikace; mezilidské vztahy, komunikace a kooperace OSV2, OSV3, OSV8, OSV11 MDV1, MDV6, MDV7
- umí vysvětlit význam nejfrekventovanějších slov cizího původu	FREKVENTOVANÁ PŘEJATÁ SLOVA	cizí jazyky – slovní zásoba VMEGS2 MKV2

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**Vyučovací předmět:** ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – LITERÁRNÍ VÝCHOVA**Ročník:** 9.**Časová dotace:** 1 ze 4 hodin

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák uvádí základní znaky nových uměleckých směrů konce 19. století - charakterizuje tvorbu prokletých básníků - na základě četby rozvíjí emocionální a estetické vnímání - posuzuje výběr jazykových prostředků	SVĚTOVÁ LITERATURA NA PŘELOMU 19. A 20. STOLETÍ - francouzští prokletí básníci	D – Evropa a svět v poslední třetině 19. století OSV11 VDO4 VMEGS2
- charakterizuje generaci anarchistických buřičů - při rozboru děl využívá znalosti týkající se výstavby a jazyka literárního díla	ANARCHISTIČTÍ BUŘIČI	Sčj – vybrané kapitoly z české poezie 20. století Hv – vývoj populární hudby ve 20. století OSV11 VDO4
- orientuje se v moderních uměleckých směrech 1. poloviny 20. století a uvádí jejich představitele - přiřadí literární text k příslušnému směru - posuzuje výběr jazykových prostředků v poezii - vnímá hravý či experimentální charakter jednotlivých děl - interpretuje báseň dle vlastního výběru	AVANTGARDNÍ BÁSNICKÉ SMĚRY 1. POLOVINY 20. STOLETÍ ČESKÁ POEZIE OD KONCE 1. SVĚTOVÉ VÁLKY DO KONCE 2. SVĚTOVÉ VÁLKY	Sčj – vybrané kapitoly z české poezie 20. století D – moderní doba Hv – vývoj populární hudby ve 20. století OSV5, OSV11 VDO4 VMEGS2 MKV2, MKV3 MDV1, MDV5

- sleduje souvislou linii příběhu, prostředí i dobu, do které bylo dílo zasazeno - porovnává zpracování téhož tématu u různých autorů - vlastními slovy interpretuje smysl literárního díla - na základě argumentů odsoudí válečné konflikty, nabídne alternativní řešení	SVĚTOVÁ A DRAMA MEZIVÁLEČNÁ PRÓZA	D – poválečný vývoj světa OSV11 VMEGS3 EV3 MDV1, MDV5
- dovede posoudit přínos českých autorů v kontextu evropské literatury - srovnává ztvárnění téhož námětu různými autory - uvědomuje si nebezpečí zneužití lidských vynálezů - uvědomuje si význam Voskovce a Wericha pro vývoj českého divadla - odsuzuje projevy antisemitismu; charakterizuje holocaust - hledá smysl a podstatu literárního díla	ČESKÁ PRÓZA A DRAMA 1. POLOVINY 20. STOLETÍ	Sčj – vybrané kapitoly z české prózy a dramatu 20. století D – 1. světová válka; první republika; okupace Československa hitlerovským Německem, vznik Protektorátu Čechy a Morava; 2. světová válka Vobč – lidská práva a svobody Hv – vývoj populární hudby ve 20. století OSV7, OSV11 VDO4 VMEGS2, VMEGS3 MKV3 EV3 MDV1, MDV5
- orientuje se v tvorbě významných osobností 2. poloviny 20. století - projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI ČESKÉ A SVĚTOVÉ LITERATURY 2. POLOVINY 20. STOLETÍ	Sčj – vybrané kapitoly z české literatury 20. století D – vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989; studená válka Vobč – lidská práva a svobody Hv – vývoj populární hudby ve 20. století

		OSV7 VDO2, VDO4 VMEGS2, VMEGS3 MKV2, MKV4, MKV5 MDV1, MDV5
- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	LITERÁRNĚ VÝCHOVNÉ AKTIVITY - individuální a doporučená četba - sledování kulturního dění - vyhledávání informací a jejich hodnocení - tvůrčí aktivity	Vobč – člověk a kultura Vv – ilustrace textu OSV1, OSV3, OSV5, OSV8, OSV9, OSV10, OSV11 MDV1, MDV2, MDV5, MDV6, MDV7

7. 1. 2 Charakteristika vyučovacího předmětu ANGLICKÝ JAZYK

Anglický jazyk je povinným vyučovacím předmětem, který spolu s Českým jazykem a literaturou spadá do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Hlavním posláním vzdělávacího oboru Anglický jazyk je vybavit žáka takovými jazykovými znalostmi a komunikačními dovednostmi, které by mu umožnily dorozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech. Mezi další cíle, k nimž výuka směřuje, patří porozumění čtenému či slyšenému textu na určité jazykové úrovni. Žáci se také seznamují se zeměmi, kde se hovoří anglicky, jsou vedeni k pochopení jiných cizojazyčných kultur a učí se toleranci k příslušníkům cizojazyčných národů a komunikaci s nimi.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Při výuce se klade důraz především na komunikační schopnosti žáků. Hodinová dotace v jednotlivých ročnících 2. stupně odpovídá učebnímu plánu a činí v 6. až 9. ročníku 3 hodiny týdně.

Rozvržení učiva do ročníků:

6. a 7. ročník → rozvoj řečových dovedností, zdokonalování čtení a písemného vyjadřování, poslech, osvojování různých gramatických jevů, samostatná i skupinová práce žáků

8. a 9. ročník → pokračující rozvoj řečových dovedností, čtení s porozuměním a písemné vyjadřování, práce s informacemi získanými na základě poslechu, používání autentických materiálů různého druhu, náročnější tvořivá práce žáků (projekty, dramatizace apod.)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- předkládáme žákům vhodné způsoby, metody a strategie pro jejich efektivní učení
- umožňujeme žákům, aby při vyučování pracovali s různými zdroji informací (s poslechem, populárně-naučným textem, slovníkem, internetem apod.) tak, aby dokázali vyhledávat a třídit informace a posoudit jejich kvalitu a důvěryhodnost
- vedeme žáky k systematickému ukládání informací
- prostřednictvím práce s chybou učíme žáky kriticky zhodnotit výsledky vlastního učení
- vedeme žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu
- směřujeme žáky k pozitivnímu vztahu k učení
- ukazujeme žákům možné způsoby sebehodnocení a sledování vlastního pokroku

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby uměli nalézt v textu požadované informace
- ukazujeme žákům jak řešit problémové úlohy z každodenního života
- rozvíjíme u žáků používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru a tolerujeme elementární chyby, které nenarušují smysl dění a porozumění
- vedeme žáky k sebereflexi při řešení problémových úloh

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správnému formulování obsahu sdělení
- využíváme informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- dbáme u žáků na srozumitelnou výslovnost
- rozšiřujeme slovní zásobu v ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím

Kompetence sociální a personální

- vytváříme žákům prostor pro diskusi v malých skupinách i v rámci celé třídy
- prostřednictvím skupinové práce vedeme žáky ke spolupráci, toleranci a respektování názoru druhých
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali připravit a předvést dialog k určenému tématu či dramatizaci jednoduchého příběhu
- vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel
- přispíváme k vytváření přátelské atmosféry v procesu výuky, v případě potřeby poskytneme žákům pomoc
- klademe důraz na sebehodnocení, podporujeme sebedůvěru a samostatný rozvoj žáka

Kompetence občanské

- zařazujeme do výuky práci s pravidly
- respektujeme věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáků a současně je vedeme k tomu, aby si uvedené odlišnosti ve svém kolektivu uvědomovali a také je respektovali
- zařazujeme do výuky hraní rolí
- vedeme žáky k zodpovědnému chování, k vědomí jejich práv a povinností ve škole i mimo školu
- dbáme na to, aby žáci respektovali, chránili a cenili si našich i odlišných kulturních a historických tradic
- při výuce zdůrazňujeme environmentální prvky a posilujeme v žácích ekologické myšlení, včetně pocitu trvalé odpovědnosti za udržitelný rozvoj společnosti

Kompetence pracovní

- dáváme žákům možnost, aby využívali znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech k vlastnímu rozvoji i přípravě na budoucnost
- učíme žáky efektivně organizovat svou vlastní práci
- požadujeme dodržování dohodnuté kvality, rozsahu a termínu vypracování zadaných úkolů
- prostřednictvím modelových situací seznamujeme žáky s tématy, která se vztahují ke každodennímu i profesnímu životu

Kompetence digitální

- umožňujeme žákům práci s různými online slovníky
- vedeme žáky k využívání různých digitálních zařízení při tvorbě projektů a jejich prezentaci
- seznamujeme žáky s různými aplikacemi, které jim mohou pomoci s procvičováním probrané látky a rozšiřováním slovní zásoby
- pomáháme žákům orientovat se na cizojazyčných webových stránkách podle probíraných témat

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

Ročník: 6.
Časová dotace: 3 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák rozumí obsahu jednoduchých poslechových textů a autentických materiálů - sestaví krátké věty na probíraná témata - čte foneticky správně texty přiměřeného rozsahu - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	TEMATICKÉ OKRUHY: Domov Nakupování Zvířata Volný čas Řadové číslovky Měsíce Svátky MLUVNICE - základní gramatické struktury a typy vět ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - slovní a větný přízvuk, intonace - pravopis slov osvojené slovní zásoby - práce se slovníkem	Vobč – člověk v rytmu času; rodinný život Vzdr – zdravý způsob života a péče o zdraví OSV3, OSV6, OSV8 VMEGS1 MKV1 EV1

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

Ročník: 7.
Časová dotace: 3 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - napíše gramaticky správně jednoduché věty a krátké texty	TEMATICKÉ OKRUHY: Jídlo, pití Stravovací návyky Reálie Kultura Cestování Město a příroda Volný čas Počasí	Vobč – člověk a kultura; člověk v rytmu času; obec a region Z – regiony světa Vv – prostředky pro vyjádření emocí Vzdr – zdravý způsob života a péče o zdraví OSV2, OSV3, OSV6, OSV7 VMEGS1 MKV1 EV2
	MLUVNICE - základní gramatické struktury a typy vět	
	ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - slovní a větný přízvuk, intonace, - pravopis slov osvojené slovní zásoby - práce se slovníkem	

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

Ročník: 8.
Časová dotace: 3 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák rozumí jednoduchým poslechovým textům týkajícím se probraných témat - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - pracuje s texty týkající se probíraných témat - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	TEMATICKÉ OKRUHY: Rodina Reálie Město Životní prostředí Cestování Kultura MLUVNICE - základní gramatické struktury a typy vět ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - slovní a větný přízvuk, intonace - pravopis slov osvojené slovní zásoby - práce se slovníkem	Vobč – obec a region; člověk a kultura Z – regiony světa Vzdr – zdravý způsob života a péče o zdraví OSV2, OSV3, OSV6, OSV7 VDO2 VMEGS1 MKV1 EV3

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

Ročník: 9.
Časová dotace: 3 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - reaguje na jednoduché písemné sdělení	TEMATICKÉ OKRUHY: Reálie Životní prostředí Lidské tělo Péče o zdraví Pocity a nálady Nákupy a móda Cestování Kultura	Vobč – člověk a kultura; člověk jako osobnost Ch – koloběh prvků v přírodě Př – základy ekologie a životní prostředí; lidské tělo Vv – uplatňování subjektivity při vizuálně obrazových vyjádřeních Vzdr – zdravý způsob života a péče o zdraví D – stěhování národů OSV2, OSV3, OSV6, OSV7 VMEGS1 MKV1, MKV2 EV3, EV4 MDV1, MDV6
	MLUVNICE - základní gramatické struktury a typy vět	
	ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - slovní a větný přízvuk, intonace - pravopis slov osvojené slovní zásoby - práce se slovníkem	

7. 1. 3 Charakteristika vyučovacího předmětu RUSKÝ JAZYK

Ruština je ukázkovým příkladem jazyka, který v poslední době nabývá na významu. Cílem výuky tohoto předmětu je probuzení zájmu žáka o studium ruského jazyka a vytváření pozitivního vztahu k němu. Snahou je naučit žáky jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života, rozšířit jim celkový kulturní obzor, naučit je být vnímavými a otevřenými k jiným kulturám, zvykům a tradicím. Nabízí žákům jazykový základ pro komunikaci v rámci integrované Evropy a světa.

Předmět Ruský jazyk zaujímá v současném vzdělávacím systému důležité postavení, neboť dobré cizojazyčné vzdělání je nezbytné a považuje se za podstatný znak všeobecné kulturnosti.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Ruský jazyk je vyučován spolu s Německým jazykem jako další cizí jazyk v rozsahu 2 hodiny týdně, a to v 7., 8. a 9. ročníku.

Cíle vzdělávací oblasti

- vytvořit u žáků předpoklady pro mezikulturní komunikaci v ruském jazyce
- naučit žáky užívat jazyk k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem
- rozvoj ústní i písemné komunikace, klade se důraz na schopnost komunikovat v elektronické podobě
- snaha o rozšíření celkového kulturního obzoru, pro zpestření výuky využití reálií, orientační seznámení s historií, využití internetu, obrazového materiálu, nahrávek audio, video a CD, získání představy o zvycích a tradicích rusky mluvících zemí, klade se důraz na schopnost orientovat se na ruských internetových stránkách
- samostatná práce s dvojazyčnými slovníky

Charakteristika výuky

Hlavní cíl výuky předmětu Ruský jazyk je spatřován v osvojení komunikativních dovedností, tzn. ve vybavení žáků takovými znalostmi a dovednostmi, které jim umožní správně vnímat různá sdělení v cizím jazyce, porozumět jim a účinně uplatňovat výsledky svého poznávání.

Žáci mají především získat dobré základy ruského jazyka a vytvořit si kvalitní výchozí předpoklady pro další studium a rovněž pro komunikaci v tomto jazyce v rámci integrované Evropy a světa.

Výuka cizího jazyka žákům pomáhá být otevřenějšími k druhým kulturám a názorům.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- předkládáme žákům vhodné způsoby, metody a strategie pro jejich efektivní učení
- sdělujeme žákům cíl učení, posilujeme v nich pozitivní vztah k učení, směřujeme je k určení překážek či problémů bránících splnění stanovených cílů
- rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- motivujeme žáky k jazykovému vzdělávání
- vedeme žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu

Kompetence k řešení problému

- vedeme žáky k orientaci v cizím jazykovém prostředí
- podporujeme žáky v tvořivosti a samostatnosti formou skupinové práce

- rozvíjíme u žáků používání gramatických jevů při realizaci komunikačního záměru a tolerujeme elementární chyby, které nenarušují smysl dění a porozumění

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správnému formulování obsahu sdělení
- umožňujeme žákům využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- dbáme u žáků na srozumitelnou výslovnost
- rozšiřujeme slovní zásobu v ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím

Kompetence sociální a personální

- vytváříme žákům prostor pro diskuzi v malých skupinách i v rámci celé třídy
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali připravit kratší dialog vztahující se k určenému tématu
- utváříme společně se žáky příjemnou atmosféru ve třídě, ve skupinách, přispíváme k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytneme pomoc
- klademe důraz na sebehodnocení, podporujeme sebedůvěru a samostatný rozvoj žáka

Kompetence občanské

- podněcujeme žáky k diskuzi o způsobu života v zemích dané jazykové oblasti
- dbáme na to, aby žáci respektovali, chránili a ocenili naše i odlišné kulturní a historické tradice

Kompetence pracovní

- dáváme žákům možnost, aby využívali znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech k jejich vlastnímu rozvoji i k jejich přípravě na budoucnost

Kompetence digitální

- umožňujeme žákům používat digitální zařízení, aplikace a služby při učení s ohledem na konkrétní situaci a účel
- vedeme žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu
- umožňujeme žákům vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty a vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- podporujeme žáky ve využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

Vzdělávací oblast: DALŠÍ CIZÍ JAZYK
Vyučovací předmět: RUSKÝ JAZYK

Ročník: 7. ročník
Časová dotace: 2 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům, která jsou pronášena pomalu a zřetelně - rozumí slovům a slovním spojením v krátkých poslechových textech	POSLECH S POROZUMĚNÍM - zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky,	Čj – jazykové skupiny; literárně výchovné aktivity, slova přejatá Vobč – život mezi lidmi; člověk a kultura Z – regiony světa (Evropa) Vzdr – zdravý způsob života a péče o zdraví
- reprodukuje osvojenou slovní zásobu - naučí se jednoduché rozhovory - opakuje základní informace týkající se osvojovaných témat - reaguje na jednoduché otázky týkající se osvojovaných témat	TÉMATICKÉ OKRUHY - domov, rodina, škola, volný čas, jídlo, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, počasí, realie rusky mluvících zemí MLUVENÍ - slovní zásoba – používání osvojené slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět	OSV2, OSV6, OSV8 VDO1 VMEGS1, VMEGS2 MKV1, MKV4, MKV5 EV4 MDV1, MDV7
- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - za pomoci obrázků přečte krátký jednoduchý text - rozumí slovům a jednoduchým větám v krátkém jednoduchém textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	

- zvládne napsat jednoduché slovní sdělení - napíše slova a slovní spojení týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - uspořádá slova ve větě	PSANÍ	

Vzdělávací oblast: DALŠÍ CIZÍ JAZYK
Vyučovací předmět: RUSKÝ JAZYK

Ročník: 8. ročník
Časová dotace: 2 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí slovům a jednoduchým větám v krátkých poslechových textech	POSLECH S POROZUMĚNÍM - zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	Čj – jazykové skupiny; literárně výchovné aktivity, slova přejatá Vobč – život mezi lidmi; člověk a kultura Z – regiony světa (Evropa) Vzdr – zdravý způsob života a péče o zdraví
- uplatňuje osvojenou slovní zásobu - doplní chybějící výrazy do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se běžných formálních i neformálních situací	TEMATICKÉ OKRUHY - domov, rodina, škola, volný čas, jídlo, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, počasí, realie ruských mluvčících zemí MLUVENÍ - slovní zásoba – používání osvojené slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět	OSV2, OSV6, OSV8 VDO1 VMEGS1, VMEGS2 MKV1, MKV4, MKV5 EV4 MDV1, MDV7
- rozumí slovům a jednoduchým větám v krátkém jednoduchém textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché věty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - upraví slovosled ve větě	PSANÍ	

Vzdělávací oblast: DALŠÍ CIZÍ JAZYK
Vyučovací předmět: RUSKÝ JAZYK

Ročník: 9. ročník
Časová dotace: 2 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	POSLECH S POROZUMĚNÍM - zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	Čj – jazykové skupiny; literárně výchovné aktivity, slova přejatá Vobč – život mezi lidmi; člověk a kultura Z – regiony světa (Evropa) Vzdr – zdravý způsob života a péče o zdraví
- dovede používat osvojenou slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných	TEMATICKÉ OKRUHY - domov, rodina, škola, volný čas, jídlo, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, počasí, reálie ruský mluvících zemí	OSV2, OSV6, OSV8 VDO1 VMEGS1, VMEGS2 MKV1, MKV4, MKV5 EV4 MDV1, MDV7

témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	MLUVENÍ - slovní zásoba – používání osvojené slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět	
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení - dodržuje slovosled ve větě	PSANÍ	

7. 1. 4 Charakteristika vyučovacího předmětu NĚMECKÝ JAZYK

Cílem výuky tohoto předmětu je probuzení zájmu žáka o studium německého jazyka a vytváření pozitivního vztahu k němu. Snahou je naučit žáky jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života, rozšířit jim celkový kulturní obzor, naučit je být vnímavými a otevřenými k jiným kulturám, zvykům a tradicím. Nabízí žákům jazykový základ pro komunikaci v rámci integrované Evropy a světa.

Předmět Německý jazyk zaujímá v současném vzdělávacím systému důležité postavení, neboť dobré cizojazyčné vzdělání je nezbytné a považuje se za podstatný znak všeobecné kulturnosti.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Německý jazyk je vyučován spolu s Ruským jazykem jako další cizí jazyk v rozsahu 2 hodiny týdně, a to v 7., 8. a 9. ročníku.

Cíle vzdělávací oblasti

- vytvořit u žáků předpoklady pro mezikulturní komunikaci v německém jazyce
- naučit žáky užívat jazyk k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem
- rozvoj ústní i písemné komunikace
- snaha o rozšíření celkového kulturního obzoru, pro zpestření výuky využití reálií, orientační seznámení s historií, využití internetu, obrazového materiálu, nahrávek audio, video a CD, získání představy o zvycích a tradicích německy mluvících zemí
- samostatná práce s dvojjazyčnými slovníky

Charakteristika výuky

Hlavní cíl výuky předmětu Německý jazyk je spatřován v osvojení komunikativních dovedností, tzn. ve vybavení žáků takovými znalostmi a dovednostmi, které jim umožní správně vnímat různá sdělení v cizím jazyce, porozumět jim a účinně uplatňovat výsledky svého poznávání.

Žáci mají především získat dobré základy německého jazyka a vytvořit si kvalitní výchozí předpoklady pro další studium a rovněž pro komunikaci v tomto jazyce v rámci integrované Evropy a světa.

Výuka cizího jazyka žákům pomáhá být otevřenějšími k druhým kulturám a názorům.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- předkládáme žákům vhodné způsoby, metody a strategie pro jejich efektivní učení
- sdělujeme žákům cíl učení, posilujeme v nich pozitivní vztah k učení, směřujeme je k určení překážek či problémů bránících splnění stanovených cílů
- rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- motivujeme žáky k jazykovému vzdělávání
- vedeme žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu

Kompetence k řešení problému

- vedeme žáky k orientaci v cizím jazykovém prostředí
- podporujeme žáky v tvořivosti a samostatnosti formou skupinové práce
- rozvíjíme u žáků používání gramatických jevů při realizaci komunikačního záměru a tolerujeme elementární chyby, které nenarušují smysl dění a porozumění

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správnému formulování obsahu sdělení
- umožňujeme žákům využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- dbáme u žáků na srozumitelnou výslovnost
- rozšiřujeme u žáků slovní zásobu v ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím

Kompetence sociální a personální

- vytváříme žákům prostor pro diskuzi v malých skupinách i v rámci celé třídy
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali připravit kratší dialog vztahující se k určenému tématu
- utváříme společně se žáky příjemnou atmosféru ve třídě, ve skupinách, přispíváme k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytneme pomoc
- klademe důraz na sebehodnocení, podporujeme sebedůvěru a samostatný rozvoj žáka

Kompetence občanské

- podněcujeme žáky k diskuzi o způsobu života v zemích dané jazykové oblasti
- dbáme na to, aby žáci respektovali, chránili a cenili si našich i odlišných kulturních a historických tradic

Kompetence pracovní

- dáváme žákům možnost, aby využili znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech k jejich vlastnímu rozvoji i k jejich přípravě na budoucnost

Kompetence digitální

- umožňujeme žákům využívat různé on-line slovníky
- vedeme žáky k práci s digitálními zařízeními – např. při tvorbě projektů
- umožňujeme žákům používat různé aplikace na procvičení látky a slovní zásoby
- učíme žáky psát e-mail v cizím jazyce
- seznamujeme žáky s internetovými portály zabývajícími se spoluprací mládeže v České republice a v Německu
- vedeme žáky k vyhledávání informací v prostředí cizojazyčných internetových stránek

Vzdělávací oblast: DALŠÍ CIZÍ JAZYK
Vyučovací předmět: NĚMECKÝ JAZYK

Ročník: 7. ročník
Časová dotace: 2 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	POSLECH S POROZUMĚNÍM - zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	Čj – jazykové skupiny; literárně výchovné aktivity, slova přejatá Vobč – život mezi lidmi; člověk a kultura Z – regiony světa (Evropa) Vzdr – zdravý způsob života a péče o zdraví
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	TEMATICKÉ OKRUHY - osobní údaje, volný čas, škola, kalendářní rok (svátky, dny v týdnu), hudba, hudební nástroje, reálie německy mluvících zemí MLUVENÍ - slovní zásoba – používání osvojené slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět	OSV2, OSV6, OSV8 VDO1 VMEGS1, VMEGS2 MKV1, MKV4, MKV5 EV4 MDV1, MDV7 <u>poznámka:</u> u základní gramatické struktury a typů vět jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění
- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a větám, které se vztahují k běžným tématům	ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	
- sestaví krátké věty týkající se osvojovaných témat - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	PSANÍ	

Vzdělávací oblast: DALŠÍ CIZÍ JAZYK
Vyučovací předmět: NĚMECKÝ JAZYK

Ročník: 8. ročník
Časová dotace: 2 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	POSLECH S POROZUMĚNÍM - zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	Čj – jazykové skupiny; literárně výchovné aktivity, slova přejatá Vobč – život mezi lidmi; člověk a kultura
- dovede používat osvojenou slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - umí pracovat se slovníkem - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - dovede jednoduchým způsobem mluvit o sobě, své rodině, kamarádech, škole, volném čase a o dalších osvojovaných tématech	TEMATICKÉ OKRUHY - domov, rodina, škola, volný čas, jídlo, kalendářní rok (svátky, měsíce, dny v týdnu), zvířata, bydlení, povolání, realie německy mluvících zemí MLUVENÍ - slovní zásoba – používání osvojené slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět	Z – regiony světa (Evropa) Vzdr – zdravý způsob života a péče o zdraví OSV2, OSV6, OSV8 VDO1 VMEGS1, VMEGS2 MKV1, MKV4, MKV5 EV4 MDV1, MDV7
- rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	<u>poznámka:</u> u základní gramatické struktury a typů vět jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	PSANÍ	

Vzdělávací oblast: DALŠÍ CIZÍ JAZYK
Vyučovací předmět: NĚMECKÝ JAZYK

Ročník: 9. ročník
Časová dotace: 2 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	POSLECH S POROZUMĚNÍM - zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	Čj – jazykové skupiny; literárně výchovné aktivity, slova přejatá Vobč – život mezi lidmi; člověk a kultura Z – regiony světa (Evropa) Vzdr – zdravý způsob života a péče o zdraví OSV2, OSV6, OSV8 VDO1 VMEGS1, VMEGS2 MKV1, MKV4, MKV5 EV4 MDV1, MDV7 <u>poznámka:</u> u základní gramatické struktury a typů vět jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění
- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá - dokáže se domluvit v běžných životních situacích - umí sestavit krátký dialog na určité téma	TEMATICKÉ OKRUHY - domov, rodina, volný čas, oblékání, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), počasí, dopravní prostředky, popis cesty, orientace ve městě, realie německy mluvících zemí	
	MLUVENÍ - slovní zásoba – používání osvojené slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět	
- dovede pochopit smysl přiměřeně náročného textu	ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	
- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení - dodržuje slovosled ve větě	PSANÍ	

7. 1. 5 Charakteristika vyučovacího předmětu ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Cílem výuky tohoto předmětu je probuzení zájmu žáka o studium španělského jazyka a vytváření pozitivního vztahu k němu. Snahou je naučit žáky jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života, rozšířit jejich celkový kulturní přehled, naučit je být vnímavými a otevřenými k jiným kulturám, zvykům a tradicím. Tento předmět nabízí žákům jazykový základ pro komunikaci v rámci integrované Evropy a světa.

Předmět Španělský jazyk zaujímá v současném vzdělávacím systému důležité postavení, neboť dobré cizojazyčné vzdělání je nezbytné a považuje se za podstatný znak všeobecné kulturnosti.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Španělský jazyk je vyučován spolu s Ruským jazykem a Německým jazykem jako Další cizí jazyk v rozsahu 2 hodiny týdně, a to v 7., 8. a 9. ročníku.

Cíle vzdělávací oblasti

- vytvořit u žáků předpoklady pro mezikulturní komunikaci ve španělském jazyce
- naučit žáky užívat jazyk k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem
- rozvoj ústní i písemné komunikace
- snaha o rozšíření celkového kulturního obzoru, pro zpestření výuky využití reálií, orientační seznámení s historií, využití internetu, obrazového materiálu, nahrávek audio, video a CD, získání představy o zvycích a tradicích španělsky mluvících zemí
- samostatná práce s dvojjazyčnými slovníky

Charakteristika výuky

Hlavní cíl výuky předmětu Španělský jazyk je spatřován v osvojení komunikativních dovedností, tzn. ve vybavení žáků takovými znalostmi a dovednostmi, které jim umožní správně vnímat různá sdělení v cizím jazyce, porozumět jim a účinně uplatňovat výsledky svého poznávání.

Žáci mají především získat dobré základy španělského jazyka a vytvořit si kvalitní výchozí předpoklady pro další studium a rovněž pro komunikaci v tomto jazyce v rámci integrované Evropy a světa.

Výuka cizího jazyka žákům pomáhá být otevřenějšími k druhým kulturám a názorům.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- předkládáme žákům vhodné způsoby, metody a strategie pro jejich efektivní učení
- sdělujeme žákům cíl učení, posilujeme v nich pozitivní vztah k učení, směřujeme je k určení překážek či problémů bránících splnění stanovených cílů
- rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- motivujeme žáky k jazykovému vzdělávání

Kompetence k řešení problému

- vedeme žáky k orientaci v cizím jazykovém prostředí
- podporujeme žáky v tvořivosti a samostatnosti formou skupinové práce
- rozvíjíme u žáků používání gramatických jevů při realizaci komunikačního záměru a tolerujeme elementární chyby, které nenarušují smysl dění a porozumění

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správnému formulování obsahu sdělení
- umožňujeme žákům využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- dbáme u žáků na srozumitelnou výslovnost
- rozšiřujeme u žáků slovní zásobu v ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím

Kompetence sociální a personální

- vytváříme žákům prostor pro diskuzi v malých skupinách i v rámci celé třídy
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali připravit kratší dialog vztahující se k určenému tématu
- utváříme společně se žáky příjemnou atmosféru ve třídě, ve skupinách, přispíváme k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytneme pomoc
- klademe důraz na sebehodnocení, podporujeme sebedůvěru a samostatný rozvoj žáka

Kompetence občanské

- podněcujeme žáky k diskuzi o způsobu života v zemích dané jazykové oblasti
- dbáme na to, aby žáci respektovali, chránili a cenili si našich i odlišných kulturních a historických tradic

Kompetence pracovní

- dáváme žákům možnost, aby využili znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech k jejich vlastnímu rozvoji i k jejich přípravě na budoucnost

Kompetence digitální

- umožňujeme žákům používat digitální zařízení, aplikace a služby při učení s ohledem na konkrétní situaci a účel
- vedeme žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu
- umožňujeme žákům vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty a vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků (př. při vytváření projektů)
- podporujeme žáky ve využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce (seznamujeme žáky s aplikacemi a webovými stránkami vhodnými k procvičování či rozšiřování znalostí atp.)

Vzdělávací oblast: DALŠÍ CIZÍ JAZYK
Vyučovací předmět: ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Ročník: 7.
Časová dotace: 2 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí slovům, která jsou pronášena pomalu a zřetelně - rozumí slovům a slovním spojení v krátkých poslechových textech	POSLECH S POROZUMĚNÍM - zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	Čj – jazykové skupiny; literárně výchovné aktivity, slova přejatá Vobč – život mezi lidmi; člověk a kultura Z – regiony světa (Evropa) Vzdr – zdravý způsob života a péče o zdraví OSV2, OSV6, OSV8 VDO1 VMEGS1, VMEGS2 MKV1, MKV4, MKV5 EV4 MDV1, MDV7 <u>poznámka:</u> u základní gramatické struktury a typů vět jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění
- zapojí se do jednoduchých rozhovorů - odpovídá na jednoduché otázky týkající se vybraných témat a podobné otázky tvoří	TEMATICKÉ OKRUHY - domov, rodina, škola, volný čas, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), realie španělsky mluvících zemí, práce, zvířata MLUVENÍ - slovní zásoba – používání osvojené slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět	
- s vizuální oporou rozumí krátkému jednoduchému textu a vyhledá v něm potřebnou informaci - rozumí slovům a jednoduchým větám v textu - rozumí jednoduchým nápisům a pokynům	ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	
- napíše jednoduché texty týkající se probíraných témat - stručně reaguje na určité písemné sdělení	PSANÍ	

Vzdělávací oblast: DALŠÍ CIZÍ JAZYK
Vyučovací předmět: ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Ročník: 8.
Časová dotace: 2 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí slovům, která jsou pronášena pomalu a zřetelně - rozumí slovům a slovním spojením v krátkých poslechových textech	POSLECH S POROZUMĚNÍM - zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	Čj – jazykové skupiny; literárně výchovné aktivity, slova přejatá Vobč – život mezi lidmi; člověk a kultura Z – regiony světa Vzdr – zdravý způsob života a péče o zdraví
- dovede používat osvojenou slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - zapojí se do rozhovorů - odpovídá na jednoduché otázky týkající se vybraných témat a podobné otázky pokládá	TEMATICKÉ OKRUHY - domov, rodina, škola, volný čas, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), realie španělsky mluvících zemí, povolání, zvířata MLUVENÍ - slovní zásoba – používání osvojené slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět	OSV1, OSV2, OSV3, OSV5, OSV6, OSV8, OSV9 VDO1 VMEGS1, VMEGS2 MKV1, MKV4, MKV5 EV4 MDV1, MDV7
- s vizuální oporou rozumí krátkému jednoduchému textu a vyhledá v něm potřebnou informaci - rozumí slovům a jednoduchým větám v textu - rozumí jednoduchým nápisům a pokynům	ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	<u>poznámka:</u> u základní gramatické struktury a typů vět jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění

- napíše jednoduché texty týkající se osvojovaných témat - stručně reaguje na určité písemné sdělení	PSANÍ	

Vzdělávací oblast: DALŠÍ CIZÍ JAZYK
Vyučovací předmět: ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Ročník: 9.
Časová dotace: 2 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	POSLECH S POROZUMĚNÍM - zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	Čj – jazykové skupiny; literárně výchovné aktivity, slova přejatá Vobč – život mezi lidmi; člověk a kultura Z – regiony světa (Evropa) Vzdr – zdravý způsob života a péče o zdraví OSV1, OSV2, OSV3, OSV5, OSV6, OSV8, OSV9
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - zapojí se do rozhovorů - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	TEMATICKÉ OKRUHY - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí MLUVENÍ - slovní zásoba – používání osvojené slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět	VDO1 VMEGS1, VMEGS2 MKV1, MKV4, MKV5 EV4 MDV1, MDV7 <u>poznámka:</u> u základní gramatické struktury a typů vět jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění

- rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	PSANÍ	

7. 2 Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace

7. 2. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu MATEMATIKA

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu *Číslo a proměnná*, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového softwaru nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu *Geometrie v rovině a v prostoru* žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou *Nestandardní aplikační úlohy a problémy*, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět matematika je zařazen jako povinný předmět v jednotlivých ročnících 2. stupně v rozsahu 4 vyučovací hodiny týdně v 6. až 8. ročníku a v rozsahu 5 vyučovacích hodin týdně v 9. ročníku. V návaznosti na metodu vyučovanou na 1. stupni probíhá vzdělávání v matematice na 2. stupni i metodou Hejného. V tomto případě jsou výstupy naplněny až v 9. ročníku. Výuka probíhá v učebnách vybavených interaktivní tabulí nebo dataprojektorem. Žáci se učí využívat prostředky IKT (především vhodný počítačový software, určité typy výukových programů, IPady, mobilní telefony aj.), což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Úzké mezipředmětové vztahy najdeme k předmětům cvičení z matematiky, informatika, fyzika, zeměpis a chemie.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k tomu, aby si vybírali metody a strategie vhodné pro efektivní učení
- motivujeme žáky k dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- učíme žáky používat získané vědomosti a dovednosti v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky vnímat problémové situace, rozpoznat a pochopit problém, přemýšlet o souvislostech, promyslet a naplánovat způsob řešení
- vedeme žáky ke zvolení správného postupu při řešení slovních úloh a reálných problémů
- učíme žáky ověřovat prakticky správnost řešení, osvědčené postupy aplikovat při řešení obdobných nebo nových problémových situací

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k odůvodňování matematických postupů a vytváření hypotéz
- posilujeme schopnost žáků správně používat matematickou terminologii, znaky a symboly

Kompetence sociální a personální

- dbáme na to, aby se všichni žáci zapojovali do práce ve skupině i do debaty celé třídy, chápali potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu a respektovali názor druhého
- vedeme žáky k sebepoznání a sebehodnocení

Kompetence občanské

- při skupinové práci, debatách a diskusích vedeme žáky k respektu k názoru druhých
- poukazujeme na důležitost a dodržování pravidel třídy a skupiny

Kompetence pracovní

- směřujeme žáky ke zdokonalení jejich grafického projevu
- vedeme žáky ke správnému používání matematických pomůcek a zařízení
- trváme na dodržování dohodnuté kvality práce a termínů odevzdání

Kompetence digitální

- vedeme žáky k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb, využíváme je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; necháváme žáky samostatně rozhodnout které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- dbáme na to, aby žáci získávali, vyhledávali, kriticky posuzovali, spravovali a sdíleli data, informace a digitální obsah, k tomu volili vhodné postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- umožňujeme žákům využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

- klademe důraz na chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme žáky s novými technologiemi, vedeme ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektujeme rizika jejich využívání
- předcházíme situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáků i zdraví ostatních; vedeme žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE**Vyučovací předmět:** MATEMATIKA**Ročník:** 6.**Časová dotace:** 4 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák provádí početní operace v oboru desetinných čísel - zaokrouhluje a provádí odhady desetinných čísel - vyjádří desetinným číslem vztah celek – část - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru racionálních čísel	DESETINNÁ ČÍSLA - desetinná čísla - porovnávání desetinných čísel - zaokrouhlování desetinných čísel - početní operace s desetinnými čísly - převody jednotek - rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě	F – fyzikální veličiny a jejich měření; úpravy vzorců OSV1, OSV2 MDV1
- charakterizuje a třídí úhly - určuje velikost úhlu měřením a výpočtem - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti úhlů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů	ÚHEL - úhel, osa úhlu - velikost úhlu - druhy úhlů - sčítání a odčítání úhlů a jejich velikostí	Z – zeměpisné souřadnice OSV1, OSV2 MDV1
- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	DĚLITELNOST PŘIROZENÝCH ČÍSEL - násobek, dělitel - kritéria dělitelnosti - prvočísla, čísla složená - rozklad čísla na prvočinitele - společný dělitel, největší společný dělitel - společný násobek, nejmenší společný násobek	Čj – číslovky F, Ch – numerické výpočty – směsi a dělení směsí OSV1, OSV2 MDV1
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY - číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie	

- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti; určí osově souměrný útvar	OSOVÁ SOUMĚRNOST - shodnost geometrických útvarů - osová souměrnost - konstrukce obrazu v osové souměrnosti - osově souměrné obrazce	OSV1, OSV2 MDV1 EV1
- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti trojúhelníků při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů - vyjadřuje se pomocí matematické symboliky - načrtne a sestrojí trojúhelník - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	TROJÚHELNÍK - vnitřní a vnější úhly trojúhelníku - rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník - výšky trojúhelníku - těžnice a střední příčky trojúhelníku, těžiště - kružnice trojúhelníku opsaná a vepsaná - trojúhelníková nerovnost - konstrukce trojúhelníku ze tří stran	OSV1, OSV2 MDV1
- určuje a charakterizuje krychle a kvádr, analyzuje jejich vlastnosti - odhaduje a vypočítá objem a povrch krychle a kvádrů - načrtne a sestrojí síť krychle a kvádrů - načrtne a sestrojí obraz krychle a kvádrů v rovině	KRYCHLE A KVÁDR - objem krychle a kvádrů - jednotky objemu, obsahu - síť krychle a kvádrů - povrch krychle a kvádrů - volné rovnoběžné promítání	Př – stavba nerostů Pč – technické výkresy OSV1, OSV2 MDV1

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE**Vyučovací předmět:** MATEMATIKA**Ročník:** 7.**Časová dotace:** 4 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- využívá procenta k vyjádření vztahu celek – část - řeší aplikační úlohy na procenta (i v případě, že procentová část je větší než celek)	PROCENTA - pojmy procento, základ, procentová část, počet procent - výpočet jednoho procenta, procentové části, počtu procent, základu - promile - řešení slovních úloh - nakládání s penězi - jednoduché úrokování	Vobč – volby a volební systémy Ch – roztoky OSV1, OSV2 VDO1 VMEGS2 MKV4 EV4 MDV1
- provádí početní operace v oboru racionálních čísel - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor - využívá zlomek k vyjádření vztahu celek – část	RACIONÁLNÍ ČÍSLA - čtení a zápis zlomku - vztah mezi zlomky a des. čísly - zobrazení na číselné ose - převrácený zlomek - smíšené číslo - početní operace - složený zlomek	Vobč – volby a volební systémy Ch – roztoky OSV1, OSV2 VDO1 VMEGS2 MKV4 EV4 MDV1
- provádí početní operace v oboru celých čísel - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých čísel	CELÁ ČÍSLA - čtení a zápis čísla - zobrazení na číselné ose - opačné číslo - absolutní hodnota - početní operace - číselné a logické řady	Z – mapa – obraz Země OSV1, OSV2 MDV1

- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část - řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů - určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti - popíše funkci tabulkou, grafem, rovnicí	POMĚR - pojem poměr - zvětšení, zmenšení v daném poměru - rozdělení hodnoty v daném poměru - měřítko mapy - trojčlenka - vyjádření vztahu celek – část PŘÍMÁ A NEPŘÍMÁ ÚMĚRNOST - přímá a nepřímá úměrnost - příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy - pravoúhlá soustava souřadnic	F – vztahy mezi veličinami Ch – výpočty pomocí trojčlenky – roztoky Z – měřítko plánu, mapy OSV1, OSV2 VMEGS2 MKV4 MDV1
- odhaduje a vypočítá obsah a obvod trojúhelníku - načrtne a sestrojí trojúhelník - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice trojúhelníku a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh - užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	TROJÚHELNÍK - obvod a obsah trojúhelníku - shodnost trojúhelníků - konstrukce trojúhelníků	OSV1, OSV2 MDV1
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti; určí středově souměrný útvar	STŘEDOVÁ SOUMĚRNOST - útvary středově souměrné - sestrojení obrazu obrazce ve středové souměrnosti	Vv – prvky obrazného vyjádření OSV1, OSV2 EV1 MDV1
- charakterizuje a třídí rovnoběžníky - načrtne a sestrojí rovnoběžník - odhaduje a vypočítá obsah a obvod rovnoběžníků - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice rovnoběžníků a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	ROVNOBĚŽNÍKY - pojem - vlastnosti - rozdělení, konstrukce - obvod a obsah - obsah rovnoběžníku	Př – stavba nerostů Vv – prvky obrazného vyjádření OSV1, OSV2 MDV1

- načrtne a sestrojí lichoběžník	LICHOBĚŽNÍK - vzájemná poloha přímek v rovině - pojem - konstrukce	
- určuje a charakterizuje hranoly, analyzuje jejich vlastnosti - odhaduje a vypočítá objem a povrch hranolu - načrtne a sestrojí síť hranolů - načrtne a sestrojí obraz hranolů v rovině	HRANOLY - pojem hranol - povrch a objem hranolu - síť hranolu	Vv – prvky obrazného vyjádření Př – stavba nerostů OSV1, OSV2 MDV1

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE**Vyučovací předmět:** MATEMATIKA**Ročník:** 8.**Časová dotace:** 4 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	DRUHÁ MOCNINA A ODMOCNINA - pojem - čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin - určení druhé mocniny a odmocniny - řešení úloh s geometrickou tematikou MOCNINY S PŘIROZENÝM MOCNITELEM - početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem	F – vesmír CH – směsi, roztoky OSV1, OSV2 MDV1
- zdůvodňuje a využívá metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů	PYTHAGOROVA VĚTA - pojem, její geometrický a algebraický význam - výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku - řešení úloh z praxe na využití Pythagorovy vět	OSV1, OSV2 MDV1

- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny - provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	VÝRAZY - pojem číselný výraz - hodnota číselného výrazu - proměnná - výrazy s proměnnou - pojem mnohočlen - operace s mnohočleny - vytýkání před závorku - násobení mnohočlenu mnohočlenem - druhá mocnina součtu - rozdíl druhých mocnin	F, Ch – vzorce OSV1 OSV2 MDV1
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic	LINEÁRNÍ ROVNICE - rovnost, vlastnosti rovnosti - lineární rovnice s jednou neznámou, - kořen (řešení) lineární rovnice - ekvivalentní úprava lineárních rovnic - řešení lineárních rovnic pomocí ekvivalentních úprav - provádění zkoušky správnosti řešení - řešení slovních úloh pomocí lineárních rovnic - výpočet neznámé ze vzorce	Ch – vyjádření neznámé ze vzorce; výpočty F – mechanické vlastnosti kapalin OSV1, OSV2 MDV1 EV4
- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti kružnice a kruhu při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů - odhaduje a vypočítá obsah a obvod kruhu, kružnice - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice kruhu či kružnice a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh - načrtne a sestrojí kružnici, kruh	KRUH, KRUŽNICE - vzájemná poloha přímky a kružnice - tečna, sečna, vnější přímka, tětiva - vzájemná poloha dvou kružnic - obvod a obsah kruhu - slovní úlohy na výpočet obvodu a obsahu - vzájemná poloha dvou kružnic	OSV1, OSV2 MDV1

- určuje a charakterizuje rotační válec, analyzuje jeho vlastnosti - odhaduje a vypočítá objem a povrch válce - načrtne a sestrojí síť válce - načrtne a sestrojí obraz válce	VÁLEC - pojem - povrch válce - objem válce - síť válce	OSV1, OSV2 MDV1 EV4
- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh - načrtne a sestrojí rovinné útvary - využívá potřebnou matematickou symboliku	KONSTRUKČNÍ ÚLOHY - množiny všech bodů dané vlastnosti - Thaletova kružnice - vzdálenost bodu od přímky - základní konstrukční úlohy - konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků - rozbor konstrukční úlohy, zápis postupu konstrukce, provedení konstrukce - netradiční geometrické úlohy	OSV1, OSV2 MDV1 VMEGS2
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - porovnává soubory dat	SHROMAŽDOVÁNÍ, TRÍDĚNÍ A VYHODNOCOVÁNÍ STATISTICKÝCH ÚDAJŮ - pojmy: statistický soubor, statistické šetření, jednotka, znak, četnost - shromažďování, třídění a vyhodnocování statistických údajů - aritmetický průměr, modus, medián - závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky	Vobč – stát a hospodářství OSV1, OSV2 VDO1, VDO2 MKV4 MDV1

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE**Vyučovací předmět:** MATEMATIKA**Ročník:** 9.**Časová dotace:** 5 hodin

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák popíše reálnou situaci rovnicí - situací využije rovnici k zachycení reálných	LINEÁRNÍ ROVNICE - LR s neznámou ve jmenovateli - výpočet neznámé ze vzorce - nerovnice a jejich řešení - soustava rovnic o dvou neznámých - slovní úlohy řešené pomocí soustav rovnic o dvou neznámých	F, Ch – numerické výpočty – směsi, roztoky OSV1, OSV2 MDV1
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	SLOVNÍ ÚLOHY - slovní úlohy o pohybu - slovní úlohy o společné práci - slovní úlohy – počítání směsí	F, Ch – numerické výpočty – směsi OSV1, OSV2 VDO1, VDO2 MKV4 MDV1
- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	FUNKCE - funkce a její definiční obor - funkce lineární - funkce kvadratická	OSV1, OSV2 MDV1
- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	PODOBNOST - poměr podobnosti - věty o podobnosti trojúhelníků - podobné rovinné útvary - podobnost čtyřúhelníků - dělení úseček v daném poměru - užití podobnosti - plány a mapy	Z – mapa obraz Země OSV1, OSV2 VMEGS2 MDV1

- rozumí pojmu goniometrické funkce - určí tangens ostrého úhlu, sestaví jeho graf - používá tabulky - určí funkce sinus a kosinus, sestaví jejich graf - určí funkci kotangens, sestaví její graf - užívá goniometrické funkce - účelně využívá kalkulátor	GONIOMETRICKÉ FUNKCE - goniometrické funkce ostrého úhlu - funkce tangens, její graf - funkce sinus a kosinus, jejich graf - funkce kotangens, jeho graf - užití goniometrických funkcí v praxi	F – zvukové děje F – elektromagnetické jevy
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY - logické a netradiční geometrické úlohy	
- určuje a charakterizuje jehlan, kužel, kouli, analyzuje jejich vlastnosti - odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu, kuželu, koule - načrtne a sestrojí síť jehlanu, kuželu, koule - načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	JEHLAN, KUŽEL, KOULE - jehlan, povrch, objem - kužel, povrch, objem - koule, povrch, objem - síť jehlanu, kuželu, koule	Vv – prvky obrazného vyjádření OSV1, OSV2 MDV1
- dbá na kvalitu a přesnost rýsování - umí číst v technických výkresech - rozpozná druhy čar, měřítko - používá základní pravidla pro kótování - zná metodu pravoúhlého promítání - narýsuje nárys a půdorys mnohostěnů a rotačních těles - zobrazuje jednoduchá tělesa ve sdružených průmětnách	ZÁKLADY RÝSOVÁNÍ - technický výkres - druhy čar - technické písmo - kótování - pravoúhlé promítání - sdružené průměty těles, půdorys, nárys	Pč – technické výkresy OSV1, OSV2 MDV1

7.3 Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie

7.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu INFORMATIKA

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj infromatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají infromatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Informatika je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- Data, informace a modelování
- Algoritmizace a programování
- Informační systémy
- Digitální technologie

Žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhuji a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními, a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním infromatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy nesourodé soubory kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost a životní prostředí.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Informatika je zařazen jako povinný předmět v 6. až 9. ročníku v rozsahu jedna vyučovací hodina týdně. Výuka úzce navazuje na předmět Informatika, který je realizován na 1. stupni. Formou realizace je vyučovací hodina. Výuka probíhá na počítačích či notebookech s myší buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s notebooky s připojením k internetu. Některá témata jsou realizována bez použití počítače. V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracují individuálním tempem. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- prostřednictvím zadávaných úkolů vedeme žáky k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií (IKT) v praktickém životě, pro toto poznávání využívají žáci zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu u jednotlivých programů apod.

- vedeme žáky k smysluplnému porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- dbáme, aby při zpracovávání získaných informací žáci třídili a rozlišovali podstatné od nepodstatného, navrhovali různé způsoby řešení, vyvozovali konečné závěry, dokázali hovořit o vzniklých problémech
- učíme žáky používat počítače a periferie od samého prvopočátku smysluplně, osvojuvat si standardní postupy při zpracovávání informací
- vedeme žáky ke kritickému přístupu při vyhodnocování informace, k využívání většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledávaných informací
- postupně vedeme žáky k přesnému vyjadřování, ovládnutí a užívání jazyka informatiky
- dbáme, aby žáci využívali výpočetní techniku, aplikační i výukový software ke zvýšení efektivnosti učení a racionálnější organizaci práce
- necháváme žáky vysvětlovat získané informace, klást si navzájem otázky, odpovídat na ně a přemýšlet o praktickém využití získaných informací
- upozorňujeme žáky na využití informací v různých oblastech lidské činnosti, vytváříme návaznosti v probíraném učivu
- učíme žáky tvořivě využívat softwarové a hardwarové prostředky při prezentaci výsledků jejich práce
- vysvětlujeme funkci výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů

Kompetence k řešení problémů

- nabízíme dostatek úloh, vycházejících z reálného života a vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů
- podporujeme u žáků nalézání různých variant řešení zadaných úloh
- dáváme žákům prostor pro vhodné pojmenování problému
- necháme žáky vysvětlovat získané informace, klást si navzájem otázky, odpovídat na ně a přemýšlet o praktickém využití získaných informací
- vedeme žáky ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci, rozvíjíme algoritmické a logické myšlení, necháváme žáky obhajovat jejich řešení a prezentovat výsledky jejich práce

Kompetence komunikativní

- učíme žáky využívat vhodné technologie a při komunikaci dodržovat vžitá konvence a pravidla
- podporujeme žáky ve vyjadřování jejich názorů
- při práci s hardwarem a softwarovým vybavením učíme žáky popisovat prováděné činnosti, dotazovat se na vzniklé nejasnosti, komunikovat se spolužáky, sledovat jejich závěry
- dbáme na to, aby žáci porovnávali výsledky své práce s výsledky práce spolužáků, argumentovali, obhajovali výsledky své práce, poučili se od druhých, naslouchali upřesnění učitele
- vedeme žáky k používání správného jazyka informatiky, k užívání správných termínů
- při zpracovávání výsledků práce dbáme u žáků na to, aby používali ustálené postupy

Kompetence sociální a personální

- při práci žáky vedeme ke kolegiální radě či pomoci, případně se při projektech učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.

- vedeme žáky k vzájemnému hodnocení prací a sebehodnocení

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s legislativou a obecnými morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla atd.)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami
- rozvíjíme u žáků důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při ovládnutí informačních technologií
- vedeme žáky k sebekontrolě, soustavnosti, systematickosti a přesnosti

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s IT
- dbáme na dodržování zásad bezpečné práce s IT, vytváříme vhodné pracovní podmínky
- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům, úplné dokončení práce, dodržujeme vymezená pravidla
- ukazujeme možnosti uplatnění IT v zájmu vlastního rozvoje žáků a jejich přípravy na budoucnost

Kompetence digitální

- vedeme žáky k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb, využíváme je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; necháváme žáka samostatně rozhodnout které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- dbáme na to, aby žáci získávali, vyhledávali, kriticky posuzovali, spravovali a sdíleli data, informace a digitální obsah, k tomu volili vhodné postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- umožňujeme žákům využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- klademe důraz na chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme žáky s novými technologiemi, vedeme je ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizik jejich využívání
- předcházíme situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáků i zdraví ostatních; vedeme žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí

Vzdělávací oblast: INFORMATIKA
Vyučovací předmět: INFORMATIKA

Ročník: 6.
Časová dotace: 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák rozpozná zakódované informace kolem sebe - zakóduje a dekáduje znaky pomocí znakové sady - zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer - zakóduje v obrázku barvy více způsoby - zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů - zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu - ke kódování využívá i binární čísla - získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat - navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	DATA, INFORMACE, MODELOVÁNÍ - přenos informací, standardizované kódy - znakové sady - přenos dat, symetrická šifra - identifikace barev, barevný model - vektorová grafika - zjednodušení zápisu, kontrolní součet - binární kód, logické A a NEBO	diskuse, dramatizace, heuristický rozhovor, badatelské aktivity, problémové úkoly, samostatná práce, práce ve dvojicích/skupinách OSV8 MDV1, MDV2, MDV3, MDV5
- najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) - odpoví na otázky na základě dat v tabulce - popíše pravidla uspořádání v existující tabulce - doplní podle pravidel do tabulky prvky a záznamy - navrhne tabulku pro záznam dat - propojí data z více tabulek či grafů - popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracuje - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a související práva	INFORMAČNÍ SYSTÉMY - data v grafu a tabulce - evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce - kontrola hodnot v tabulce - filtrování, řazení a třídění dat - porovnání dat v tabulce a grafu - řešení problémů s daty - školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace	TV, SH – měření, evidence, vyhodnocování výkonů OSV8 MDV1, MDV2, MDV3, MDV5

- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost - používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ - vytvoření programu - opakování - podprogramy	Program Scratch OSV1, OSV2, OSV3, OSV4, OSV5

Vzdělávací oblast: INFORMATIKA
Vyučovací předmět: INFORMATIKA

Ročník: 7.
Časová dotace: 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák vysvětlí známé modely jevů, situací, činností - v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku - za pomoci ohodnocených a orientovaných grafů řeší problémy - vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností - vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu odůvodní - zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	DATA, INFORMACE, MODELOVÁNÍ - standardizovaná schémata a modely - ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu - orientované grafy, automaty - modely, paralelní činnost	diskuse, dramatizace, heuristický rozhovor, badatelské aktivity, problémové úkoly, samostatná práce, práce ve dvojicích/skupinách OSV8 MDV1, MDV2, MDV3, MDV5
- nainstaluje a odinstaluje aplikaci - uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory - ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos - vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě, popíše jejich charakteristické znaky - uvede příklady sítí a porovná různé metody zabezpečení účtů - spravuje sdílení souborů	DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE - datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému - správa souborů, struktura složek - instalace aplikací - domácí a školní počítačová síť - fungování a služby internetu - princip e-mailu - metody zabezpečení přístupu k datům - role a jejich přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva)	Z – mapa obraz Země Z – přírodní složky Země OSV1, OSV10, OSV11 EV4 MDV1, MDV2

- pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy - zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy - vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	- postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)	
- po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen - používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - používá souřadnice pro programování postav - používá parametry v blocích i ve vlastních blocích - vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ - opakování s podmínkou - události, vstupy - objekty a komunikace mezi nimi - větvení programu, rozhodování - grafický výstup, souřadnice - podprogramy s parametry - proměnné	Program Scratch OSV1, OSV2, OSV3, OSV4, OSV5

Vzdělávací oblast: INFORMATIKA
Vyučovací předmět: INFORMATIKA

Ročník: 8.
Časová dotace: 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů - nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat - vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat - sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost; případně navrhne její úpravu - při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky - používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) - řeší problémy výpočtem s daty	INFORMAČNÍ SYSTÉMY - relativní a absolutní adresy buněk - použití vzorců u různých typů dat - funkce s číselnými vstupy - funkce s textovými vstupy - vkládání záznamu do databázové tabulky - řazení dat v tabulce - filtrování dat v tabulce - zpracování výstupů z velkých souborů dat	OSV8 MDV1, MDV2, MDV3, MDV5, MDV6, MDV7

- rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ - sestavení a oživení robota - sestavení programu s opakováním, s rozhodováním - používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) - používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) - čtení programu - projekt Můj robot - sestavení programu a oživení Micro:bitu - ovládání LED displeje - tlačítka a senzory náklonu - připojení sluchátek, tvorba hudby - orientace a pohyb Micro:bitu v prostoru - propojení dvou Micro:bitů pomocí kabelu a bezdrátově - připojení a ovládání externích zařízení z Micro:bitu	Robotická stavebnice Stavebnice pro chytré děti FISHERTECHNIK OSV1, OSV2, OSV3, OSV4, OSV5 programovatelná deska Micro:bit (nebo její simulátor na https://makecode.microbit.org/)

Vzdělávací oblast: INFORMATIKA
Vyučovací předmět: INFORMATIKA

Ročník: 9.
Časová dotace: 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě - diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich - na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat - na schematickém modelu popíše princip zasilání dat po počítačové síti - poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače - dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení - vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu - diskutuje o cílech a metodách hackerů - diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE Hardware a software - složení současného počítače a principy fungování jeho součástí - operační systémy: funkce, typy, typické využití - komprese a formáty souborů - fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) Sítě - typy, služby a význam počítačových sítí - fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa - struktura a principy internetu, datacentra, cloud - web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL - princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) Bezpečnost - bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy - zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat Digitální identita - digitální stopa: sledování polohy zařízení,	diskuse, dramatizace, heuristický rozhovor, badatelské aktivity, problémové úkoly, samostatná práce, práce ve dvojicích/skupinách OSV6, OSV7, OSV8, VMEGS2

	záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat - fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies	
- řeší problémy sestavením algoritmu - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - diskutuje o různých programech pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní - řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků - upraví hotový program pro řešení příbuzného problému - zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ - programovací projekt a plán jeho realizace - popsání problému - testování, odladění, odstranění chyb - pohyb v souřadnicích - ovládání myši, posílání zpráv - vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu - nástroje zvuku, úpravy seznamu - import a editace kostýmů, podmínky - návrh postupu, klonování. - animace kostýmů postav, události - analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné - výrazy s proměnnou - tvorba hry s ovládáním, více seznamů - tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy	Program Scratch OSV1, OSV2, OSV3, OSV4, OSV5 MDV1, MDV5

- orientuje se v základních funkcích programu - je schopen navrhnout model dle požadavků	3D MODELOVÁNÍ - orientace v prostředí - kreslicí a editační nástroje - materiály - import, export	Tinkercad.com Sketchup.com OSV1, OSV2, OSV3, OSV4, OSV5, OSV8, OSV9, OSV10, OSV11

7. 4 Vzdělávací oblast Člověk a společnost

7. 4. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu DĚJEPIS

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Dějepis je vyučován v 6., 7. a 9. ročníku v rozsahu dvě hodiny týdně a v 8. ročníku v rozsahu jedna hodina týdně. Výuka probíhá v učebnách, které jsou vybaveny dataprojektorem a kde jsou k dispozici mapy k jednotlivým obdobím dějin, historické atlasy, encyklopedie a další literatura. V hodinách dějepisu jsou využívány také iPady za účelem individuální, skupinové či kooperativní výuky, při které se zaměřujeme na rozvoj sociálních dovedností. Výuka je propojována s reálným životem a dává žákovi prostor k vlastním úvahám nad dějinami lidstva. Škola se zapojuje do historických projektů a nedílnou součástí výuky jsou dějepisné exkurze, propojující teoretickou složku výuky s praktickou.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- motivujeme žáky k dalšímu vzdělávání
- rozvíjíme u žáků kritické myšlení pomocí různých metod
- pomáháme žákům prostřednictvím různých forem a metod osvojit si správné strategie učení
- učíme žáky využívat a propojovat osvojené vědomosti s reálným světem
- vedeme žáky k odpovědnosti za výsledky jejich učení
- předkládáme žákům různé druhy informací, s kterými se učí efektivně pracovat
- podněcujeme žáky k propojování znalostí z různých vyučovacích předmětů

Kompetence k řešení problémů

- pomocí různých metod sloužících k rozvoji kritického myšlení učíme žáky vnímat různé problémové situace
- vedeme žáky k hledání různých způsobů řešení problémů a v této souvislosti jim umožňujeme využívat různé moderní techniky
- při řešení problémů podporujeme žáky v tvořivosti a logickém myšlení

Kompetence komunikativní

- klademe důraz na kulturu projevu v mateřském jazyce
- učíme žáky prezentovat své názory a myšlenky
- podporujeme u žáků otevřenou a všestrannou komunikaci
- učíme žáky přijímat názory druhých
- připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných situacích
- pomocí různých forem výuky učíme žáky asertivně jednat

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k respektování dohodnutých pravidel
- pomocí různých forem výuky učíme žáky přijímat různé role v týmu

- učíme žáky kriticky hodnotit práci skupiny, svoji práci i práci ostatních členů týmu
- dbáme na to, aby žáci uměli podle potřeby poskytnout pomoc nebo požádat o pomoc

Kompetence občanské

- vedeme žáky k sebeúctě a k úctě vůči druhým lidem
- na konkrétních příkladech z dějin demonstrujeme žákům projevy rasismu a xenofobie, poukazujeme na jejich důsledky a učíme žáky těmto projevům předcházet
- v rámci historie vedeme žáky k respektování a ochraně našich tradic a kulturního dědictví
- podporujeme u žáků demokratické principy

Kompetence pracovní

- učíme žáky vhodně používat pomůcky, s nimiž pracují v hodinách dějepisu
- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé prostředí
- dbáme na to, aby žáci přistupovali k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany lidského zdraví i ochrany historických a společenských tradic

Kompetence digitální

- umožňujeme žákům používat nejrůznější digitální zařízení, jejich aplikace i služby
- vedeme žáky ke kritickému posuzování digitálních dat, které díky technologiím mohou nalézt
- učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty a následně interpretovat výsledky své práce
- upozorňujeme žáky na přínosy i rizika spojená s využíváním digitálních technologií
- dbáme na to, aby žáci při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST**Vyučovací předmět:** DĚJEPIS**Ročník:** 6.**Časová dotace:** 2 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků - uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány - orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	ÚVOD DO STUDIA DĚJEPISU - význam dějin - dějepis, historie, minulost - galerie, knihovna, muzeum - historické prameny - archeologie - datování v dějepise - časová přímka	Vobč – měření času F – fyzikální veličiny a jejich měření OSV1, OSV11 MKV1 MDV1, MDV2, MDV4, MDV7
- charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu - charakterizuje život Keltů - objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost	PRAVĚK - paleolit, neolit, eneolit - vývoj člověka a jeho přínos pro utvářející se společnost - první zemědělci - Keltové	Vv – práce s uměleckým dílem OSV1 VMEGS1 MKV1, MKV2 EV2, EV4
- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací - uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví - demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství - porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie - vysvětlí podstatu athénské demokracie a porovná zřízení Athén a Sparty - chápe příčiny odlišného vývoje společnosti ve	STAROVĚK - vznik prvních států - rozdíly mezi antickými a staroorientálními státy - Mezopotámie, Babylónie, Egypt, Palestina, Indie, Čína - Kréta a její kulturní přínos - mykénská civilizace - velká řecká kolonizace - Sparta a Athény - řecko-perské války - peloponéská válka a úpadek Řecka - řecké umění a vzdělanost - Makedonie - antika	Čj – nejstarší literární památky světa Vobč – člověk a kultura Z – regiony světa Hv – starověk Tv – činnosti podporující pohybové učení F – těleso a látka Vzdr – zdravý způsob života – pohyb OSV1, OSV10, OSV11 VDO3, VDO4 VMEGS1, VMEGS3 MKV1, MKV2, MKV3 EV2, EV3, EV4

střední Evropě v porovnání s antickým světem	- starověký Řím, pověst o založení - rozmach, krize a pád římské republiky (ovládnutí Středomoří, Spartakus, občanské války, Caesar) - kulturní, hospodářský a mocenský rozmach Říma v době principátu - krize a pád římské říše - kulturní odkaz Říma - naše území a jeho kontakty s antickým světem	

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Vyučovací předmět: DĚJEPIS

Ročník: 7.

Časová dotace: 2 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států - objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury - rozpozná základní znaky románské kultury, jmenuje nejvýznamnější románské památky v Čechách a na Moravě	RANÝ STŘEDOVĚK - stěhování národů – nový etnický obraz Evropy, Slované - šíření křesťanství v Evropě - utváření feudálních států v Evropě (Francie, Anglie, Svatá říše římská), jejich vývoj a postavení - Byzantská říše a její kultura - islám, muslimské říše a jejich vztahy s křesťanskou Evropou (Arabové, Turci) - Sámova říše, Velká Morava, počátky českého státu - křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy - románská kultura a životní styl raného středověku	Čj – nejstarší literatura na našem území; úvod o jazyce (slovanské jazyky) Aj – realie v anglicky mluvících zemích Vobč – svátky a slavnosti v průběhu roku; víra a náboženství; kultura, druhy a funkce umění Z – regiony světa – Evropa Hv – středověk Vv – interpretace obrazových vyjádření OSV1, OSV6, OSV7 VMEGS1, VMEGS2, VMEGS3 MKV1, MKV2, MKV3 EV2 MDV1, MDV2
- objasní význam českého státu ve střední Evropě v době vrcholného středověku, jmenuje nejvýznamnější osobnosti českého království a charakterizuje jejich evropský a národní přínos - vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve - zná nejvýznamnější gotické památky v Praze	VRCHOLNÝ A POZDNÍ STŘEDOVĚK - český stát za přemyslovských králů (vnitřní a zahraniční politika, kultura, společnost, hospodářství a osobnosti) - český stát a střední Evropa za Lucemburků - gotická kultura a životní styl středověké společnosti	Čj – renesance a humanismus v evropské literatuře Vobč – člověk a kultura F – vesmír Z – regiony světa; Hv – středověk; renesance Vv – interpretace obrazových

- vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život - objasní změny ve vnitřní a vnější situaci českého státu v době poděbradské a jagellonské v evropském kontextu (hospodářství, náboženství, politika, kultura) - popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky - objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie - objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	- husitská revoluce, její osobnosti, příčiny, průběh a důsledky - reformace - počátky českého stavovského státu za krále Jiřího z Poděbrad - Jagellonci na českém a uherském trůnu - objevné plavby a jejich důsledky - humanismus a renesance - Habsburkové na českém trůně - příčiny a důsledky třicetileté války - vývoj velmocí (Anglie, Španělsko, Francie)	vyjádření OSV1, OSV6, OSV7, OSV10, OSV11 VMEGS1, VMEGS2, VMEGS3 MKV1, MKV2, MKV3 MDV1, MDV2

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST**Vyučovací předmět:** DĚJEPIS**Ročník:** 8.**Časová dotace:** 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti - rozpozná základní prvky renesanční a barokní kultury, jmenuje jejich hlavní památky - rozumí pojmu osvícenství i jeho pozitivnímu vlivu na rozvoj myšlení a vědy - charakterizuje postavení habsburské monarchie v Evropě v době vlády Marie Terezie a Josefa II., jmenuje jejich hlavní osvícenské reformy - popíše příčiny a důsledky boje severoamerických osad za nezávislost - objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě - chápe pojmy svoboda, občanská práva, práva člověka - na příkladech demonstruje rozdílné tempo šíření průmyslové revoluce, chápe vliv rozvoje průmyslu na změny a modernizaci společnosti, uvede nejvýznamnější osobnosti vědy a techniky a vynálezy 1. pol. 19. stol., které ovlivnily náš život - porovná jednotlivé fáze utváření novodobého	NOVOVĚK - habsburská monarchie ve 2. polovině 17. století až v 1. polovině 18. století (Leopold I., Karel VI.) - baroko (architektura, literatura, hudba, malířství, sochařství) - osvícenství, absolutismus - Marie Terezie, Josef II. - vznik USA - Velká francouzská revoluce, Napoleon - utváření novodobého českého národa - průmyslová revoluce - František II., Ferdinand I. - bouřlivý rok 1848 - konzervatismus, liberalismus, socialismus, demokraticismus, ústava, parlament, politické strany, občanská práva - občanská válka v USA - sjednocení Itálie a Německa - politický vývoj Rakouska-Uherska a českých zemí v poslední třetině 19. století - T. G. Masaryk - průmyslový rozvoj českých zemí v 2. polovině 19. století a dělnické hnutí - kultura českých zemí v 2. polovině 19. století	Čj – česká pobělohorská literatura; klasicismus; osvícenství; české národní obrození; česká literatura 2. poloviny 19. století Vobč – člověk a kultura; řízení společnosti; lidská práva; stát a hospodářství F – práce a energie; tepelné jevy; elektromagnetické jevy Z – regiony světa; Hv – baroko; klasicismus OSV1, OSV6, OSV7, OSV11 VDO2, VDO3, VDO4 VMEGS1, VMEGS2, VMEGS3 MKV1, MKV2, MKV3 EV3 MDV1, MDV2, MDV4, MDV5

českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů - vysvětlí touhu národů po politické svobodě, vlastním jazyku a kultuře, jmenuje hlavní ohniska národně osvobozenického hnutí v Evropě - chápe pojmy konzervatismus, liberalismus, socialismus, demokratismus, nacionalismus, ústava, parlament, politická strana, občanská práva - uvede hlavní příčiny, osobnosti a důsledky občanské války v USA - objasní procesy sjednocování Itálie a Německa, jmenuje hlavní představitele těchto událostí - charakterizuje postavení českých zemí v habsburské monarchii v 2. pol. 19. stol. a základní rysy české politiky - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií	- Evropa a svět v poslední třetině 19. století	

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST**Vyučovací předmět:** DĚJEPIS**Ročník:** 9.**Časová dotace:** 2 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí - vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - posoudí postavení rozvojových zemí - prokáže základní orientaci v problémech současného světa	MODERNÍ DOBA - příčiny a důsledky 1. světové války - vývoj Ruska na počátku 20. století (ruské revoluce 1905, 1917, vznik a vývoj SSSR) - mírová konference ve Versailles - vývoj ČSR v období 1918–1929, hlavní rysy - fašismus, nacismus, komunismus - pronásledování Židů – antisemitismus, rasismus - vývoj ČSR ve třicátých letech 20. století - ohrožení ČSR fašismem, boj o zachování existence ČSR - meziválečná kultura, školství, věda, tělovýchova a sport - druhá republika (ČSR) a její okupace hitlerovským Německem, vznik protektorátu Čechy a Morava - příčiny rozpoutání 2. světové války, počátek války - 2. světová válka – válčící strany, fronty, průběh bojů, hlavní bitvy, osobnosti války, zbraně, výsledky a důsledky války, potrestání zločinů - holocaust - boj Čechů proti německým okupantům, osvobození naší vlasti	Čj – významné osobnosti české a světové literatury 2. poloviny 20. století Vobč – člověk a kultura; řízení společnosti; lidská práva; stát a právo; stát a hospodářství DSv – globalizace; integrace států; globální problémy lidstva; světové hospodářství F – vesmír Ch – chemické prvky Z – Česká republika; Hv – interpretace uměleckých projevů; vývoj populární hudby ve 20. století Sčj – vybrané kapitoly z české literatury 20. století. OSV1, OSV6, OSV7, OSV8, OSV9, OSV10, OSV11 VDO2, VDO3, VDO4 VMEGS1, VMEGS2, VMEGS3 MKV1, MKV2, MKV3, MKV4, MKV5 EV3, EV4 MDV1, MDV2, MDV4, MDV5, MDV7

	- poválečné uspořádání ČSR, boj o zachování demokracie v ČSR, únor 1948 - poválečný vývoj světa, vznik východního a západního bloku - hlavní rysy vývoje východního a západního bloku, studená válka - komunistická diktatura v ČSR v 50.–60. letech 20. století - pokus o reformu socialismu (Pražské jaro 1968) a okupace Československa - proces normalizace v ČSSR - politický vývoj světa v 70.–80. letech 20. století - sametová revoluce 1989 - kultura, umění, věda, technika, zábava, úspěchy a objevy dosažené lidstvem v 2. polovině 20. století - současné politické dění ve světě, proces sjednocování Evropy	

7. 4. 2 Charakteristika vyučovacího předmětu VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Vzdělávací obor Výchova k občanství vybavuje žáky znalostmi a dovednostmi, které jim napomáhají orientovat se v sociální realitě a aktivně se zapojit do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k sebepoznání a k přijímání pozitivních životních hodnot. Formuje vnitřní postoje žáků k důležitým oblastem lidského života a v souvislosti s tím je vede k mravně odpovědnému jednání. Rozvíjí orientaci v mnohotvárnosti sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů, které tvoří rámec každodenního života. V duchu tolerance vůči jiným národům a etnikům jsou žáci vedeni k uznávání základních lidských práv a k jejich uplatňování v občanském životě. Stejně tak se žáci učí rozpoznávat názory a postoje ohrožující lidskou důstojnost nebo odporující principům demokratického soužití. U žáků je posilován respekt ke kulturním a jiným odlišnostem (zvláštnostem) druhých lidí. V neposlední řadě rozvíjí daný obor zájem žáků o veřejné záležitosti a snaží se je motivovat k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výchova k občanství je povinný vyučovací předmět, který navazuje na vzdělávací oblast 1. stupně Člověk a jeho svět, v níž žáci získávají nejzákladnější dějepisné, místopisné a kulturní informace o naší vlasti a regionu. Předmět Výchova k občanství patří stejně jako Dějepis do vzdělávací oblasti Člověk a společnost a vedle toho je úzce spojen s integrovaným předmětem Dnešní svět, dále se Zeměpisem, Přírodopisem a Výchovou ke zdraví, jež spadají do vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Hodinová dotace předmětu Výchova k občanství odpovídá učebnímu plánu a činí v 6., 7. a 9. ročníku 1 hodinu týdně.

V rámci oboru Výchova k občanství je každý žák veden k samostatnému řešení problémů i ke spolupráci ve skupině. Při tom usiluje o vytváření vlastních názorů, jejich prezentaci a obhajobu podepřenou vhodnou argumentací, současně se však učí respektovat názory druhých a přizpůsobovat jim vlastní jednání. Při vyučování i mimo ně vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je využívá při učení. Také se pokouší kriticky zhodnotit a interpretovat informace pocházející z různých zdrojů (učebnice, slovníky, encyklopedie, hromadné sdělovací prostředky, internet apod.).

Formy a metody výuky respektují aktuální situaci (osobnost učitele, počet a zaměření žáků, probírané učivo, aktuální problémy atd.) a jsou konkretizovány v tematických plánech jednotlivých vyučujících. V rámci možností je výuka doprovázena vzdělávacími a kulturními akcemi, které napomáhají optimálnímu zvládnutí učiva.

Očekávané výstupy, které se vztahují k tématu mezinárodní vztahy a globalizace a které byly původně součástí učebních osnov předmětu Výchova k občanství, jsou naplňovány v rámci integrovaného předmětu Dnešní svět. Daný předmět, jenž stojí na pomezí vzdělávacích oblastí Člověk a společnost a Člověk a příroda, se vyučuje v 9. ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně. Žáci v něm na základě poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech získávají představu o lokálních i globálních problémech současnosti a zvažují způsoby jejich řešení na národní i mezinárodní úrovni. Předmět Dnešní svět také napomáhá žákům zorientovat se v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě a stejně jako Výchova k občanství rozvíjí jejich zájem o veřejné záležitosti.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné pro osvojování učiva
- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání informací a jejich náležitému využívání

- podněcujeme žáky v sebehodnocení
- pěstujeme v žácích pozitivní vztah k učení a motivujeme je k celoživotnímu vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k uplatnění získaných vědomostí a dovedností při řešení problémových situací
- rozvíjíme u nich také schopnost tvořivého řešení nových problémů
- vedeme žáky k tomu, aby činili uvážlivá rozhodnutí a uměli je obhájit, uvědomovali si zodpovědnost za svá rozhodnutí a uměli zhodnotit výsledky svých činů

Kompetence komunikativní

- podporujeme žáky v přiměřeném prosazování vlastních názorů a v otevřenosti vůči názorům druhých lidí
- využíváme různé informační a komunikační prostředky k tomu, aby o nich žáci přemýšleli, reagovali na ně a tvořivě je využívali ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do celospolečenského dění

Kompetence sociální a personální

- na základě skupinové práce vedeme žáky k upevňování mezilidských vztahů a k uplatňování vzájemné spolupráce a pomoci
- podněcujeme žáky k diskusi v malé skupině i k debatě v celé třídě
- vytváříme situace, při nichž jsou žáci nuceni spolupracovat s druhými při řešení určitého problému, oceňovat zkušenosti druhých a respektovat jejich názory
- rozvíjíme u žáků důvěru ve vlastní schopnosti a dovednost řídit vlastní jednání a chování tak, aby dosáhli pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s jejich občanskými právy a povinnostmi
- vedeme žáky k respektování práv druhých lidí
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- vedeme žáky k respektování a ochraně našich tradic a kulturního i přírodního dědictví a požadavků na kvalitní životní prostředí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k tomu, aby si plnili své povinnosti a závazky a dovedli se přizpůsobit novým či změněným pracovním podmínkám
- umožňujeme žákům, aby využívali znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech ke svému vlastnímu rozvoji i své přípravě na budoucí profesní uplatnění
- dbáme na to, aby žáci při různých aktivitách chránili své zdraví i zdraví druhých, životní prostředí, kulturní a společenské hodnoty

Kompetence digitální

- umožňujeme žákům používat digitální zařízení, aplikace a služby s ohledem na konkrétní situaci a účel
- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu
- rozvíjíme u žáků dovednost správné interpretace digitálního obsahu
- podporujeme žáky ve využívání digitálních technologií pro zefektivnění či zjednodušení pracovních postupů a zkvalitnění výsledků práce
- současně upozorňujeme žáky na možná rizika využívání digitálních technologií

- vedeme žáky k tomu, aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST
Vyučovací předmět: VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Ročník: 6.
Časová dotace: 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák se umí orientovat v čase - objasňuje, čím jsou způsobeny přírodní cykly - uvědomuje si, že i dnes je člověk závislý na přírodě - jmenuje a vyhledává v kalendáři významné dny a svátky a dovede je spojit se zvyky a tradicemi - chápe význam udržování těchto zvyků a tradic - zdůvodňuje, proč slavíme státní svátky	ČLOVĚK V RYTMU ČASU - čas v praktickém životě člověka, měření času - cyklus přírody, kalendář - svátky a slavnosti v průběhu roku	Čj – ústní lidová slovesnost; ustálená spojení slov; psaní velkých písmen Aj – volný čas; měsíce; svátky AjK – volný čas; denní činnosti; svátky a národní tradice D – datování v dějepise; časová přímka; křesťanství; moderní doba F – fyzikální veličiny a jejich měření; vesmír Z – planeta Země Př – stavba Země OSV3, OSV11 VMEGS1, VMEGS2, VMEGS3 MKV1 EV1, EV2, EV3 MDV1 <u>poznámka:</u> jednotlivé svátky a slavnosti jsou probírány v průběhu celého školního roku
- uvědomuje si hodnotu domova; dovede vysvětlit význam rodiny pro vývoj člověka - rozeznává jednotlivé typy rodin; popíše základní funkce rodiny - charakterizuje role jednotlivých členů rodiny - přispívá k utváření dobrých příbuzenských vztahů - zamýšlí se nad významem manželství - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné	RODINNÝ ŽIVOT - hodnoty a prostředí tvořící domov - typy rodin; funkce rodiny - příbuzenské vztahy - manželství - plánování rodičovství - hospodaření rodiny - náhradní výchova	Čj – jednoduché komunikační útvary; nevšední příběhy Aj, AjK – domov; rodina Vzdr – vztahy mezi lidmi a formy soužití; osobnostní a sociální rozvoj Pč – provoz a údržba domácnosti OSV2 OSV7, OSV8, OSV9, OSV10, OSV11 VDO2

a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti - uvádí důvody, které vedou k umístění dítěte do náhradní rodinné péče; chápe výhody osvojení či pěstounské péče a možná úskalí ústavní výchovy		MKV1, MKV2, MKV3
- dovede vlastními slovy vyjádřit vztah k místu, kde žije - vysvětlí, jaké funkce plní jednotlivé orgány obce - chápe rozdíl mezi státní správou a samosprávou a umí rozlišit záležitosti týkající se každé z nich - na příkladech vysvětlí, čím se mohou odlišovat jednotlivé regiony; uvede, co je typické pro vlastní region	OBEC A REGION - místo, kde žijeme - obec a její důležité orgány - život v regionech	Čj – útvary národního jazyka; nevšední příběhy Aj – město a příroda Př – lidská sídla Z – život v našem regionu; regiony Česka Hv – písně různých druhů a žánrů; hudební styly a žánry Vzdr – vztahy mezi lidmi a formy soužití SČJ – jazyk; po stopách slavných rodáků OSV6, OSV8, OSV9, OSV10, OSV11 VDO2 VMEGS1, VMEGS3 MKV1 MDV1, MDV2
- vyjádří, co nás navzájem spojuje v národ a co rozumíme pod pojmy vlast a vlastenectví - uvede nejpočetnější národnostní menšiny v ČR; objasní, proč je třeba respektovat jiné národy a národnosti	NÁROD, VLAST, STÁT - země a národy České republiky; národnostní menšiny - vlast a vlastenectví - státní symboly	Čj – útvary národního jazyka; slovanské jazyky Z – základní charakteristiky České republiky Hv – písně různých druhů a žánrů

- rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu - objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání - charakterizuje demokratický systém	- Česká republika – demokratický stát	Vzdr – vztahy mezi lidmi a formy soužití OSV2, OSV3, OSV6, OSV7, OSV8, OSV9, OSV10, OSV11 VDO2, VDO3, VDO4 VMEGS1, VMEGS2, VMEGS3 MKV1, MKV2, MKV3, MKV4, MKV5 MDV1, MDV2 <u>poznámka:</u> orgány státní moci jsou podrobněji probírány ve vyšších ročnících

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST
Vyučovací předmět: VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Ročník: 7.
Časová dotace: 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák chápe důležitost výchovy a vlivu okolí na vývoj jedince; rozpozná nežádoucí vliv okolí a umí se mu bránit - rozlišuje sociální skupiny podle různých hledisek; chápe rodinu jako nejpřirozenější skupinu - volí vhodné prostředky komunikace ve styku s ostatními lidmi - uvádí klady a zápory jednotlivých masmédií při působení na člověka - kriticky přistupuje k mediálním informacím; vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	ŽIVOT MEZI LIDMI - socializace, záměrné a nezáměrné působení, sociální skupiny - vliv rodiny, školy a vrstevníků na jednotlivce - mezilidská komunikace - hromadné sdělovací prostředky	Čj – jednoduché komunikační útvary; styl projevů mluvených a psaných; umění komunikace; funkční styly; jazyková kultura; řečnické útvary; publicistické útvary Aj, AjK – rodina Nj, Rj – domov; rodina; škola Vzdr – vztahy mezi lidmi a formy soužití; bezpečné chování a komunikace; manipulativní reklama a informace Tv – komunikace v Tv SČJ – vybrané slohové útvary OSV1 až OSV11 VDO1, VDO2 VMEGS1 MKV1, MKV2 MDV1, MDV2, MDV4, MDV5
- vysvětlí obsah pojmu kultura - snaží se poznat jiné kultury a nechápe jejich odlišnost jako důvod ke strachu a nepřátelství - přistupuje k umění jako k prostředku vlastního obohacování - uvědomuje si, jak může víra ovlivnit život, postoje a chování lidí - respektuje náboženské přesvědčení druhých lidí	ČLOVĚK A KULTURA - kultura, druhy a funkce umění - víra a náboženství - pravidla slušného chování - kulturní bohatství a jeho ochrana	Čj – literárně výchovné aktivity; nejstarší literární památky světa Aj, AjK – kultura Nj, Rj – volný čas D – kultura starověkého Řecka a Říma; základní znaky jednotlivých uměleckých stylů a jejich představitelé, významné kulturní

- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích		památky; světová náboženství DSv – kulturní rozmanitost lidstva Z – obyvatelstvo světa Hv – vývoj hudby od pravěku po současnost; hudební styly a žánry Vv – práce s uměleckým dílem Vzdr – vztahy mezi lidmi a formy soužití Tv – komunikace v Tv Pč – stolování, obsluha a chování u stolu SČJ – literatura – tvůrčí aktivity OSV2, OSV3, OSV5, OSV6, OSV7, OSV8, OSV9, OSV10, OSV11 VMEGS1, VMEGS2, VMEGS3 MKV1, MKV2, MKV3, MKV4, MKV5 MDV1, MDV2, MDV5
- odlišuje potřeby od pouhých přání; uspokojuje své potřeby přiměřeně, nikoli na úkor ostatních - orientuje se v síti obchodů a služeb v obci - rozlišuje druhy majetku; respektuje majetek druhých, je šetrný k veřejnému majetku; vhodně využívá a chrání vlastní majetek - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady - dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi - uvědomuje si, že kvalitu života nelze hodnotit jen	MAJETEK A BOHATSTVÍ - lidské potřeby, statky a služby, funkce peněz - druhy majetku a jeho ochrana; majetková nerovnost - vlastnictví a spoluvlastnictví - životní úroveň, konzumní společnost	Vzdr – základní lidské potřeby a jejich hierarchie OSV2, OSV3, OSV6, OSV9, OSV10, OSV11 VDO2 VMEGS2, VMEGS3 MKV1, MKV2 EV3, EV4 MDV1, MDV2, MDV5

podle peněz		
- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky - rozpoznává, které principy jsou demokratické a které jsou v rozporu s demokracií - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů - vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	ŘÍZENÍ SPOLEČNOSTI - znaky státu - typy a formy státu - principy demokracie - volby a volební systémy	M – procenta; racionální čísla D – politické proudy v Evropě 18. a 19. století; vznik nových států světa v 19. století; moderní doba DSv – rozdíly ve vyspělosti zemí, světové konflikty OSV3, OSV6, OSV7, OSV8, OSV9, OSV10, OSV11 VDO2, VDO3, VDO4 VMEGS1, VMEGS2, VMEGS3 MKV1, MKV2, MKV5 MDV1, MDV2, MDV5
- umí hájit svá práva a zároveň není lhostejný k porušování a poškozování práv druhých - uvědomuje si vzájemnou propojenost a souvislost jednotlivých dokumentů o lidských právech - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti - přistupuje k ostatním lidem bez jakýchkoli předsudků - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	LIDSKÁ PRÁVA - základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana a úprava v dokumentech - problémy v oblasti lidských práv - tolerance k národnostním menšinám	Čj – české národní obrození; česká próza a drama 1. poloviny 20. století; významné osobnosti české a světové literatury 2. poloviny 20. století D – osvícenství, absolutismus; vznik USA; Velká francouzská revoluce, Napoleon; bouřlivý rok 1848; totalitní systémy 20. století – komunismus, fašismus, nacismus; holocaust; Charta 77 DSv – světové konflikty; kulturní rozmanitost lidstva Tv – olympismus; pravidla osvojovaných pohybových činností Vzdr – vztahy mezi lidmi a formy soužití

		OSV2, OSV3, OSV6, OSV7, OSV8, OSV9, OSV10, OSV11 VDO1, VDO2, VDO4 VMEGS1, VMEGS3 MKV1, MKV2, MKV3, MKV4, MKV5 MDV1, MDV2, MDV5

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST
Vyučovací předmět: VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Ročník: 9.
Časová dotace: 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák si všímá rozdílů mezi lidmi, ale přijímá je jako přirozené - rozlišuje významné znaky jednotlivých vývojových období člověka - uvědomuje si vlastní jedinečnost; rozvíjí zdravé sebevědomí - objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru - uvědomuje si součinnost smyslových orgánů při získávání informací o vnějším a vnitřním prostředí - hledá nové způsoby řešení problémů; neomezuje se pouze na jeden úhel pohledu - ví, jak se bránit zapomínání; uvědomuje si, co nám ulehčuje pozornost a co ji naopak ztěžuje - uvědomuje si své city a umí je kontrolovat	- ČLOVĚK JAKO OSOBNOST - odlišnosti mezi lidmi - vývojové etapy lidského života - poznání sebe sama - rysy osobnosti – temperament a charakter - motivace lidského jednání - vlohy, schopnosti, dovednosti - inteligence a kreativita - psychické procesy a stavy - hra, učení, práce	- Čj – charakteristika; životopis; klasicismus; osvícenství; romantismus v české literatuře - Aj – pocity a nálady - Př – člověk, lidské tělo; základy genetiky - Vv – prostředky pro vyjádření emocí - Vzdr – změny v životě člověka a jejich reflexe; základní lidské potřeby a jejich hierarchie; osobnostní a sociální rozvoj - Tv – činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - OSV1 až OSV11 - VDO2 - MKV1, MKV2 - MDV1, MDV2

- rozlišuje jednotlivé druhy činností (hru, učení a práci); podle charakteru práce (fyzické nebo duševní) volí vhodnou formu odpočinku		
- na příkladech vysvětlí, v čem spočívá rozdíl mezi morálkou a právem, a odliší mravní normy od norem právních - vysvětlí, jaký význam má pro život společnosti i jednotlivce dodržování právních norem - rozlišuje účastníky právních vztahů, tj. osoby právnické a fyzické - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství - uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci - uvědomuje si důležitost znalosti vlastních práv a povinností a podle toho jedná; chápe, že „neznalost zákona neomlouvá“ - přiměřeně uplatňuje svá práva, včetně práv spotřebitele, a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod - uvědomuje si důležitost Ústavy ČR jako nejvyššího právního předpisu českého právního systému - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	- STÁT A PRÁVO - morální a právní normy - právní řád České republiky - člověk jako subjekt právních vztahů - smlouvy - Ústava ČR - složky státní moci, jejich orgány a instituce - Listina základních práv a svobod	- Čj – styl projevů mluvených a psaných; umění komunikace; úřední dopis - D – moderní doba - Vzdr – vztahy mezi lidmi a formy jejich soužití - OSV3, OSV7, OSV8, OSV9, OSV10, OSV11 - VDO2, VDO3, VDO4 - VMEGS2, VMEGS3 - MKV1, MKV2, MKV5 - MDV1, MDV2, MDV5

- rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady - chápe význam sankcí plynoucích z protiprávního jednání - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	- PRÁVNÍ OCHRANA - orgány právní ochrany a sankce - přestupky a správní řízení - občanské soudní řízení - trestní právo	- Vzdr – rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - OSV2, OSV3, OSV7, OSV8, OSV9, OSV10, OSV11 - VDO2 - VMEGS1 - MKV2, MKV5 - MDV1, MDV2, MDV5
- dovede popsat základní funkce a principy dělby práce v rodině a společnosti - uvědomuje si vzájemné propojení ekonomických subjektů (firem a domácností) - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využit - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení,	- STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ - dělba práce, specializace, technický rozvoj - podstata fungování trhu - stát a národní hospodářství - státní rozpočet, daně - peněžní ústavy	- M – procenta; závislosti a dataI - D – průmyslová revoluce; moderní doba - DSv – rozdíly ve vyspělosti zemí - Z – Česká republika (struktura národního hospodářství) - Pč – svět práce; provoz a údržba domácnosti - OSV3, OSV5, OSV7, OSV8, OSV9, OSV10, OSV11 - VDO2, VDO3, VDO4 - VMEGS2, VMEGS3 - MKV2, MKV5 - EV3, EV4 - MDV1, MDV2, MDV5

uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu		

7. 5 Vzdělávací oblast Člověk a příroda

7. 5. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu DNEŠNÍ SVĚT

Dnešní svět je integrovaný předmět, který spadá jednak do vzdělávací oblasti Člověk a společnost, jednak do vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Cílem tohoto předmětu je pomoci žákům porozumět světu, ve kterém žijeme, a také zvláštnostem a specifikům, které přináší život v dnešní době. Prostřednictvím činnostní výuky, formou vlastního zkoumání a objevování žákům přiblížíme a osvětlujeme témata interkulturní, multimediální a globální výchovy. Součástí některých hodin jsou také témata environmentální.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Dnešní svět se vyučuje jako integrovaný předmět v 9. ročníku s hodinovou týdenní dotací. Tematický obsah bezprostředně navazuje na výuku předmětů Zeměpis a Výchova k občanství na 2. stupni.

Hodiny probíhají v učebnách, které jsou vybaveny interaktivní tabulí nebo dataprojektorem. Pro práci žáků ve skupinách nebo individuální úkoly jsou využívány také iPady nebo vlastní zařízení žáků (systém BYOD).

Žáci využívají všechny dostupné zdroje informací – učebnice tištěné i elektronické, různé druhy textů, internet, aplikace aj. Výuka je postavena na činnostním učení. Převažující formou práce je kooperativní učení.

Součástí výuky je směřování žáků k vzájemnému hodnocení jejich práce a sebehodnocení na základě společně stanovených kritérií.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- pomocí rozmanitých metod (např. metod RWCT) vedeme žáky k tomu, aby si vybírali a využívali způsoby, metody a strategie vhodné pro efektivní učení, plánovali, organizovali a řídili vlastní učení (využíváme práci s portfoliem, pracujeme s kritérii)

Kompetence k řešení problémů

- pomocí vhodných metod učíme žáky vnímat nejrůznější problémové situace, rozpoznat a pochopit problém, přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslet a naplánovat způsob řešení problémů s využitím vlastního úsudku a zkušeností
- podporujeme žáky v kritickém myšlení, schopnosti obhajovat svá rozhodnutí, uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotit

Kompetence komunikativní

- prostřednictvím referátů, rozhovorů, samostatných prací, prezentací vlastních i práce skupiny učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- dbáme na to, aby žáci naslouchali promluvám druhých lidí, porozuměli jim, vhodně na ně reagovali, účinně se zapojovali do diskuse, obhajovali svůj názor a vhodně argumentovali
- používáme různé typy textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků k tomu, aby o nich žáci přemýšleli, reagovali na ně a tvořivě je využívali ke svému rozvoji a k účinné komunikaci s okolním světem

- využíváme metody kooperativního učení k získávání komunikativních dovedností a k posilování vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci ve třídě i s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- převážnou část výuky organizujeme jako práci ve skupině, při které žáci spolupracují, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, přijímají jednotlivé role a pozitivně ovlivňují kvalitu společné práce a atmosféru v týmu
- vedeme žáky k sebepoznání a sebepřijetí, k vytváření pozitivní představy o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- při skupinové práci, debatách a diskusích vedeme žáky k tomu, aby respektovali přesvědčení druhých lidí a vážili si jejich vnitřních hodnot

Kompetence pracovní

- učíme žáky vhodně používat vybrané pomůcky a technologie
- zadáváme úkoly, při kterých musí žáci uplatnit jednoduché pracovní dovednosti, přitom dodržovat vymezená pravidla, dbát na estetickou úroveň výsledků své práce a tu pak prezentovat před třídou

Kompetence digitální

- učíme žáky pracovat s různými digitálními zdroji informací, používat aplikace a služby
- vedeme žáky ke kritickému posuzování získaných dat a k tvorbě nového digitálního obsahu, který sdílí se svými spolužáky
- učíme žáků využívat digitální technologie k usnadnění práce, zefektivnění pracovních postupů a zkvalitnění výsledků jejich práce

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST
Vyučovací předmět: DNEŠNÍ SVĚT

Ročník: 9.
Časová dotace: 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich - uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů - uvede příklady některých projevů globalizace	GLOBALIZACE GLOBÁLNÍ PROBLÉMY LIDSTVA	Ch – Chemie a společnost OSV 1–11 VMEGS 1–3 EV 1–4 MDV 1–7
- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	INTEGRACE ZEMÍ	OSV 1–11 VDO 2–4 VMEGS 1–3 MKV 1–5 MDV 1–7
- lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	ROZDÍLY VE VYSPĚLOSTI ZEMÍ SVĚTOVÉ KONFLIKTY	Vobč – Řízení společnosti, Lidská práva OSV 1–11 VDO 3, 4 VMEGS 1–3 MKV 1–5 MDV 1–7
- posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace - posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí	OBYVATELSTVO SVĚTA MIGRACE KULTURNÍ ROZMANITOST LIDSTVA	Vobč – Lidská práva, Člověk a kultura OSV 1–11

lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	OSÍDLENÍ	MKV 1–5 MDV 1–7
- zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje - porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	SVĚTOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ zemědělská výroba, průmysl, doprava, služby, cestovní ruch	Ch – Zdroje energie D – Moderní doba F – Obnovitelné a neobnovitelné zdroje Vobč – Stát a hospodářství OSV 1–11 VMEGS 1–3 EV 1–4

7. 5. 2 Charakteristika vyučovacího předmětu FYZIKA

Fyzika je vzdělávací obor, který umožňuje žákům hlouběji porozumět fyzikálním jevům a procesům vyskytujícím se v přírodě, v běžném životě i v technické praxi. Významně přispívá k rozvoji rozumových schopností žáků, k přechodu od převážně názorného poznání k poznání reflektujícímu prvky vědeckého poznání.

Předmět Fyzika souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda a také s matematikou (např. chemie – stavba atomu, částicová stavba látek aj., přírodopis – ochrana životního prostředí, zeměpis – magnetické a gravitační pole Země, rotace Země, matematika – matematické vyjádření vztahů fyzikálních veličin, výpočty atd.).

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Fyzika je vyučován v 6. ročníku v rozsahu 1 hodina týdně a v 7. až 9. ročníku v rozsahu 2 hodiny týdně, a to v odborných učebnách, které slouží i pro výuku chemie. Nedílným vybavením učebny a laboratoře jsou řád učebny chemie a laboratorní řád, jejichž pravidla jsou závazná pro každého žáka i vyučujícího.

Vzdělávání v předmětu fyzika

- směřuje k podchycení rozvíjení zájmu o fyziku
- vede žáka k osvojení prvků základních metod práce (pozorování, měření, zpracování údajů, jejich hodnocení, vyvozování závěrů z těchto údajů)
- směřuje k chápání podstatných souvislostí mezi fyzikálními jevy a technickými vymoženostmi
- vede k osvojení základních pravidel bezpečné práce při provádění fyzikálních pozorování, měření a experimentech

Formy a metody práce:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- práce ve skupinách a dvojicích
- laboratorní práce
- domácí projekty

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k pozorování různých fyzikálních objektů a jevů i jejich vlastností
- seznamujeme žáky s měřením různých fyzikálních vlastností objektů
- vedeme žáky ke zpracovávání výsledků jejich pozorování a měření a dále využívání pro své vlastní učení
- dbáme na to, aby žáci správně používali fyzikální termíny, znaky a symboly

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme žákům problémy související s učivem fyziky
- dáváme žákům možnost promyslet a naplánovat způsoby řešení problémů
- vedeme žáky k volbě nejvhodnějšího způsobu řešení: užívají logické, matematické a empirické postupy dle problému
- necháváme žáky odůvodnit jejich rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- podněcujeme žáky k popisování fyzikálních objektů a jevů
- vedeme žáky k formulaci a vyjadřování jejich myšlenek a názorů v logickém sledu
- zadáváme žákům činnosti, při kterých mohou navzájem komunikovat

Kompetence sociální a personální

- zadáváme žákům úkoly, při kterých jsou nuceni spolupracovat
- vedeme žáky k respektování názorů a práce druhých
- podněcujeme žáky ke smysluplné diskuzi

Kompetence občanská

- dbáme na to, aby žáci dodržovali pravidla slušného chování
- vedeme žáky k pochopení práv a povinností, k zodpovědnému chování v krizových situacích, např. přivolání pomoci
- seznamujeme žáky s českými fyziky, techniky a vynálezy
- vedeme žáky k řádnému používání školních pomůcek

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k šetrnému a účinnému používání pomůcek a přístrojů při praktických činnostech
- zadáváme žákům takové úkoly, aby byli schopni využít poznatků v běžné praxi
- vedeme žáky k bezpečné práci z hlediska ochrany jejich zdraví i zdraví ostatních a z hlediska životního prostředí

Kompetence digitální

- podporujeme žáky v ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb při učení
- vedeme žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu s ohledem na konkrétní situaci a účel
- učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah a kombinovat různé formáty
- umožňujeme žákům využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci v rámci fyziky
- upozorňujeme žáky, jak předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA

Vyučovací předmět: FYZIKA

Ročník: 6.

Časová dotace: 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	TĚLESO A LÁTKA 1. Složení látek. 2. Skupenství látek. 3. Vlastnosti atomů a molekul	FP – základní laboratorní metody a postupy D – starověk Inf – vyhledávání a zpracování informací; tvorba prezentací OSV1, OSV9, OSV10 MDV1 Ch – vlastnosti látek
- změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa - předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty - využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	FYZIKÁLNÍ VELIČINY A JEJICH MĚŘENÍ 1. Rozměry těles a jejich měření, měření délky 2. Hmotnost tělesa a její měření 3. Čas a jeho měření 4. Objem a jeho měření 5. Teplota a její měření 6. Hustota a její měření 7. Síla a její měření	FP – základní laboratorní metody a postupy FCHP – základní laboratorní metody a postupy Ch – roztoky M – převody jednotek; výpočet aritmetického průměru D – datování v dějepise Vobč – člověk v rytmu času Z – planeta Země OSV1, OSV9 VMEGS2, VMEGS3
- provádí jednoduché pokusy s elektrostatickou elektřinou	ELEKTRICKÉ VLASTNOSTI LÁTEK 1. Elektrování těles 2. Měření elektrického náboje – elektroskop 3. Vodiče a nevodiče 4. Elektrické pole	EV2 Ch – částicové složení látek Ch – chemické reakce

- uvede části magnetu, vysvětlí pojem magnetické pole, magnetická síla, - objasní pojmy magnetické pole Země a magnetický pól - vysvětlí vznik polární záře	MAGNETISMUS 1. Magnety a jejich vlastnosti 2. Magnetické pole magnetu, magnetické indukční čáry 3. Magnetické pole Země	FP – základní laboratorní metody a postupy Př – horniny OSV1 VMEGS2, VMEGS3 EV2, MDV1 – kritické čtení
- sestaví jednoduchý obvod - rozliší pojmy elektrický proud a elektrické napětí, zná jejich značku a jednotky	ELEKTRICKÝ OBVOD 1. Elektrický proud a napětí 2. Elektrický obvod a jeho schéma	FCHP – základní laboratorní metody a postupy OSV1 MDV1

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA**Vyučovací předmět: FYZIKA****Ročník: 7.****Časová dotace: 2 hodiny**

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu - využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles - určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	POHYB TĚLES 1. Rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb, rychlost, dráha 2. Znázornění síly, skládání sil, rovnováha sil, těžiště 3. Zákon akce a reakce 4. Tlaková síla, tlak 5. Tření	FP – základní laboratorní metody a postupy OSV1, OSV10 VMEGS2, VMEGS3 MDV1
- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	MECHANICKÉ VLASTNOSTI KAPALIN A PLYNŮ 1. Přenos tlaku v kapalinách – Pascalův zákon 2. Hydraulický lis 3. Hydrostatický tlak 4. Vztlková síla – Archimédův zákon 5. Atmosféra, atmosférický tlak 6. Vztlková síla v atmosféře	FP – základní laboratorní metody a postupy M – výpočty; úpravy ze vzorců OSV1, OSV10 VMEGS2, VMEGS3 MDV1

- využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh - rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	SVĚTELNÉ JEVY 1. Světelné zdroje, šíření světla 2. Odraz světla – zrcadla 3. Lom světla, čočky 4. Oko 5. Optické přístroje	Př – člověk, lidské tělo OSV1 VMEGS2, VMEGS3 EV2 MDV1

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA**Vyučovací předmět: FYZIKA****Ročník: 8.****Časová dotace: 2 hodiny**

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	PRÁCE A ENERGIE 1. Práce, výkon, energie 2. Přeměny energie 3. Jednoduché stroje, páka, kladka, kolo na hřídeli, nakloněná rovina	M – výpočty; úpravy vzorců D – průmyslová revoluce VMEGS2, VMEGS3, EV2 MDV1 – kritické čtení
- umí vyhledat potřebné údaje (měrná tepelná kapacita, teplota tání apod.) v tabulkách	TEPELNÉ JEVY 1. Teplo 2. Vedení a šíření tepla 3. Tepelné motory 4. Skupenské přeměny	Inf – vyhledávání a využití informací D – průmyslová revoluce Ch – chemické reakce FCHP – základní laboratorní metody a postupy VMEGS2, VMEGS3 MDV1 – kritické čtení
- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	OBNOVITELNÉ A NEOBNOVITELNÉ ZDROJE	DSv – globální problémy lidstva Ch – organické látky; zdroje energie Př – současná biosféra Z – světové hospodářství EV2
- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku - posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	ZVUKOVÉ DĚJE 1. Kmitavý pohyb 2. Vlnění a jeho druhy 3. Zdroje a šíření zvuku	Čj – zvuková stránka češtiny M – goniometrické funkce Př – člověk a lidské tělo Hv – vývoj hudby od pravěku po současnost OSV1, MDV1 – kritické čtení

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA**Vyučovací předmět: FYZIKA****Ročník: 9.****Časová dotace: 2 hodiny**

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	ELEKTRICKÝ PROUD 1. Elektrický náboj 2. Elektrický proud a jeho měření 3. Elektrický odpor a Ohmův zákon 4. Elektrická práce a výkon 5. Výroba elektrické energie	Ch – částicové složení látek FCHP – základní laboratorní metody a postupy MDV1 – kritické čtení
- odliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	ELEKTROMAGNETICKÉ JEVY 1. Působení magnetického pole na vodič – elektromagnetická indukce 2. Generátory napětí 3. Střídavý proud 4. Transformátory 5. Elektromagnetické kmity	M – goniometrické funkce D – průmyslová revoluce FCHP – základní laboratorní metody a postupy VMEGS2, VMEGS3 MDV1 – kritické čtení
- rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	POLOVODIČE 1. Princip polovodiče – elektrony a díry 2. PN přechod 3. Využití polovodičů – diody, tranzistory, integrované obvody	Ch – chemické prvky Př – vesmír, Země, podmínky života VMEGS2, VMEGS3 MDV1 – kritické čtení

- objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	VESMÍR 1. Slunce 2. Planety a hvězdy 3. Sluneční a hvězdný čas	M – čísla jako mocniny deseti Inf – vyhledávání a zpracování informací D – starověk; moderní doba Vobč – člověk v rytmu času Př – vesmír, Země, podmínky života Z – planeta Země VMEGS2, VMEGS3 EV2 MDV1 – kritické čtení

7. 5. 3 Charakteristika vyučovacího předmětu CHEMIE

Předmět Chemie je úzce spojen s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda a částečně s matematikou (např. zeměpis – surovinové zdroje chemického průmyslu; přírodopis – význam zelených rostlin, životní prostředí, zdraví; fyzika – vlastnosti látek; matematika – chemické výpočty).

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku v rozsahu 2 hodiny týdně v odborných učebnách, které slouží i pro výuky fyziky.

Vzdělávání v předmětu chemie:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor
- vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů
- napomáhá řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy
- učí využívat poznatky k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- napomáhá získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pokusy
- nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů v praktických cvičeních
- práce ve skupinách a metody kooperativní výuky
- laboratorní práce

Rozdělení žáků do skupin, počet skupin a počet žáků ve skupině je omezen vybavením školy učebními pomůckami. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou.

Nedílným vybavením učebny a laboratoře jsou řád učebny chemie a laboratorní řád, jejichž pravidla jsou závazná pro každého žáka i vyučujícího.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- dbáme na to, aby žáci správně používali chemické termíny, symboly a značky
- dáváme žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme žákům problémové situace související s učivem chemie
- dáváme žákům možnost volit různé způsoby řešení problémů
- podporujeme žáky v obhajobě vlastních rozhodnutí
- vedeme žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty
- klademe důraz na aplikaci poznatků v praxi

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správnému užívání chemických symbolů a značek
- podněcujeme žáky k argumentaci
- zadáváme takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat
- učíme žáky rolím ve skupině

Kompetence sociální a personální

- zadáváme úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podněcujeme žáky ke smysluplné diskuzi
- vytváříme situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných

Kompetence občanské

- společně se žáky respektujeme pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád
- vyžadujeme od žáků dodržování pravidel slušného chování
- předkládáme situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy a respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- vedeme žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (tj. přivolání odborné pomoci a poskytnutí první pomoci)

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- vyžadujeme od žáků dodržování vymezených pravidel a povinností z hlediska ochrany jejich zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí
- zadáváme úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatky v běžné praxi

Kompetence digitální

- vedeme žáky k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb za účelem zjišťování informací při výuce chemie
- podněcujeme žáky v samostatném rozhodování které technologie pro jakou činnost či řešený problém v chemii použít
- umožňujeme žákům využívat digitální technologie, aby si usnadnili svou práci v rámci chemie
- seznamujeme žáky s digitálními programy, které slouží ke zjišťování dat a hodnot v chemické

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA

Vyučovací předmět: CHEMIE

Ročník: 8.

Časová dotace: 2 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák určí společné a rozdílné vlastnosti látek	POZOROVÁNÍ A POKUS, VLASTNOSTI LÁTEK	F – těleso a látka Př – pozorování a pokus OSV1 EV1
- pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovitost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	BEZPEČNOST	Pč – údržba domácnosti FCHP – základní laboratorní metody a postupy Př – les OSV9, OSV10, OSV11 EV2, EV3, EV4 MDV1
- rozlišuje směsi a chemické látky - navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi - rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu - vypočítá složení roztoků podle hmotnostního zlomku, připraví prakticky roztok daného složení	SMĚSI A DĚLENÍ SMĚSÍ, ROZTOKY	FChP – základní laboratorní metody a postupy F – fyzikální veličiny a jejich měření M – dělitelnost přirozených čísel, procenta, racionální čísla, přímá a nepřímá úměra, poměr, mocniny, výrazy, lineární rovnice, slovní úlohy EV4

- používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech - orientuje se v periodické soustavě chemických prvků	ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK - atom, molekula - periodický zákon, periodická soustava prvků	D – novověk F – elektrický proud OSV1 VMEGS3
- rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	CHEMICKÉ REAKCE	FCHP – základní laboratorní metody a postupy F – elektrické vlastnosti látek, tepelné jevy OSV1
- používá pojmy prvek a sloučenina ve správných souvislostech - odlišuje chemické prvky od chemických sloučenin - orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	CHEMICKÉ PRVKY - prvky - chemické sloučeniny	Aj – životné prostředí AjK – příroda Čj – nauka o významu slov D – moderní doba F – elektrické vlastnosti látek, polovodiče Př – horniny a nerosty Pč – práce s technickými materiály FCHP – základní laboratorní metody a postupy VMEGS3 EV1, EV2, EV3
- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí - orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede	ANORGANICKÉ SLOUČENINY - kyseliny a hydroxidy - halogenidy - oxidy - sulfidy - soli	DSv – globální problémy lidstva Př – horniny a nerosty FCHP – Základní laboratorní metody a postupy OSV11 EV1, EV2, EV3, EV4

příklady uplatňování neutralizace v praxi - poskytně pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem	- neutralizace - pH, kyselost	

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA**Vyučovací předmět:** CHEMIE**Ročník:** 9.**Časová dotace:** 2 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	ZDROJE ENERGIE - paliva	DSv – globální problémy lidstva, světové hospodářství F – obnovitelné a neobnovitelné zdroje PŘ – podmínky života EV2, EV3, EV4
- rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití - rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	ORGANICKÉ LÁTKY - charakteristika organických sloučenin - uhlovodíky - deriváty uhlovodíků	FCHP – základní laboratorní metody a postupy F – obnovitelné a neobnovitelné zdroje EV2, EV3, EV4
- uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	PŘÍRODNÍ LÁTKY - sacharidy - tuky - bílkoviny - vitaminy	PŘ – lidské tělo Vzdr – zdravý způsob života, a péče o zdraví EV2
- zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi - aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe - orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	CHEMIE A SPOLEČNOST	DSv – globální problémy lidstva FCHP – základní laboratorní metody a postupy Vzdr – Zdraví způsob života a péče o zdraví PŘ – člověk, lidské tělo MKV2 EV1, EV2, EV3, EV4

7. 5. 4 Charakteristika vyučovacího předmětu PŘÍRODOPIS

Předmět přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie – ochrana životního prostředí – chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy
- fyzika – fotosyntéza, světelná energie, sluch, zrak
- zeměpis – rozšíření živočichů a rostlin, výskyt, biotopy, CHKO, Národní parky.

Učivo přírodopisu 2. stupně navazuje na přírodovědu 1. stupně, ale je pojato ekologicky – tento způsob výuky spočívá v komplexním probírání učiva po jednotlivých ekosystémech. Do vzdělávacího obsahu přírodopisu jsou začleněna tato průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, environmentální výchova.

Žák by si měl osvojit dovednosti týkající se pozorování a poznávání přírody a vztahů člověka k životnímu prostředí. Měl by se naučit pracovat s odbornou literaturou, časopisy, atlasy, encyklopediemi, jednoduchými určovacími klíči, učebnicemi, internetem a využívat je jako zdroj informací. Metody práce jsou zaměřeny především na činnostní charakter učení.

K učení proto využíváme samostatnou práci, práci ve skupinách, referáty, didaktické hry, soutěže, dramatické scénky, terénní a laboratorní práce, exkurze a vycházky do přírody, výukové programy na PC, nedílnou součástí výuky je i projektové vyučování.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět přírodopis je vyučován jako samostatný předmět ve všech ročnících 2. stupně. V 6., 7. a 8. ročníku má hodinovou dotaci dvě hodiny týdně, v 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Vzdělávání v předmětu přírodopis:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích
- seznamuje žáka se stavbou živých organizmů

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury)
- přírodovědné vycházky s pozorováním
- krátkodobé projekty

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učíme žáky opětovně využívat základní pojmy, spirálovitě rozvíjet jejich obsah, hledat a vidět souvislosti mezi různými skupinami organismů, mezi základními ději v přírodě, využívat mezipředmětové souvislosti, aktivně sestavovat zobecňující schémata
- vedeme žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací o jednotlivých organismech, k jejich zařazování do systému, k aktivní práci s tabulkami a klíči

- podporujeme žáky ve správném používání odborné terminologie
- vedeme žáky k pozorování přírody a učíme je základní dovednosti pozorování s lupou, mikroskopem a dalekohledem

Kompetence k řešení problému

- zadáváme žákům úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- zařazujeme metody, při kterých žáci sami navrhnou řešení, dochází k závěrům a vyhodnocují získaná fakta

Kompetence komunikativní

- dbáme na to, aby práce ve skupinách byla založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých a diskuzi
- vedeme žáky k formulování jejich myšlenek v písemné i mluvené podobě
- dáváme žákům prostor pro prezentaci jejich práce; učíme žáky hodnotit výsledky své práce, reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat a přijmout kritiku

Kompetence sociální a personální

- využíváme skupinové vyučování, které vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- vedeme žáky k diskuzi v malé skupině i k debatě celé třídy
- navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry a pocitu odpovědnosti žáků

Kompetence občanské

- vyžadujeme od žáků dodržování pravidel slušného chování
- vedeme žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví a zdraví jejich blízkých
- podněcujeme žáky k pochopení základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů, učíme je respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí a trvale udržitelný rozvoj společnosti

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami
- zadáváme úkoly tak, aby žáci měli možnost si práci sami zorganizovat, navrhnout postup a časový rozvrh

Kompetence digitální

- ukazujeme žákům, jak jim používání digitálních technologií může usnadnit práci
- vedeme žáky k využívání digitálních zařízení, aplikací a služeb za účelem zjišťování informací při výuce
- podporujeme žáky v samostatném rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA
Vyučovací předmět: PŘÍRODOPIS

Ročník: 6.
Časová dotace: 2 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák aplikuje praktické metody poznávání přírody	POZNÁVÁME PŘÍRODU - pozorování lupou, mikroskopem, okem	AjK – příroda Exkurze do okolí školy Ch – pozorování a pokus OSV5, OSV9
- uvádí příklady lesních organismů a pojmenovává je - rozpozná vybrané zástupce rostlin a seskupí je podle příbuznosti - rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků - pozná lišejník - v rámci ekosystému les rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí atlasů a jednoduchých klíčů - v rámci ekosystému les odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	LES - porovnávání rostlin a hub - živočichové v lesích - vztahy živočichů a rostlin v lese, péče o les	Exkurze do blízkého lesa, sběr přírodnin Z – chráněná území v regionu CH – bezpečnost 1. Laboratorní práce: Pozorování řas, pozorování v přírodě 2. Laboratorní práce: pozorování mechů OSV10, OSV9, EV1, EV2, EV3
- vyjádří základní odlišnosti vody sladké a mořské - uvede příklady vodních organismů v našich vodách a v mořích	VODA A JEJÍ OKOLÍ - vlastnosti vodního prostředí - rostliny rybníka a jeho okolí	F – fyzikální vlastnosti vody Z – přírodní složky Země, rybníky EV1, EV2, EV3, OSV9, OSV10

- na příkladu rybníka rozliší, co je vodní společenstvo a ekosystém - v rámci vodních ekosystémů rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí atlasů a jednoduchých klíčů - vysvětlí význam planktonu pro vodní živočichy - rozpozná vybrané zástupce živočichů a seskupí je podle příbuznosti - objasní závislost života ve vodě na podmínkách prostředí - uvede důsledky znečišťování vody a význam ochrany čistoty vod	- živočichové rybníka a jeho okolí - rybník jako celek	
- charakterizuje louky a pastviny jako travní společenstva - uvede příklady vzhledu travních společenstev na podmínkách prostředí - uvede význam fotosyntézy pro život travních společenstev - třídí jednotlivé živočichy do skupin, zná vnější stavbu těl jednotlivých živočichů - vysvětlí význam ochrany živočichů a jednotlivé potravní řetězce v travních ekosystémech - odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	LOUKY A PASTVINY - travní společenstva jako celek - rostliny travních společenstev - živočichové travních společenstev	Louky a pastviny v okolí školy Invazivní rostliny Herbář – sběr travin a bylin v okolí školy Bezobratlí v regionu – sběr v okolí školy Obratlovci v regionu – pozorování v přírodě EV1, EV2, EV3, OSV9, OSV10

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA
Vyučovací předmět: PŘÍRODOPIS

Ročník: 7.
Časová dotace: 2 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák uvede příklady ekosystémů přirozených a umělých a vysvětlí jejich základní odlišnost	EKOSYSTÉMY PŘIROZENÉ A UMĚLÉ	Pč – pěstitelské práce a chovatelství VMEGS2
- objasní pojem monokultura - vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin - uvede základní druhy polních plodin, jejich význam	ROZMANITOST POLNÍCH EKOSYSTÉMŮ	EV1, EV2, EV4
- vyjádří, proč jsou sady umělé ekosystémy - vyjmenuje příklady ovoce pěstovaného v našich zahradách - vyjádří význam šlechtění - uvede příklady odrůd různého ovoce (nebo je vyhledá v atlasech) - uvede, co způsobují houby, bakterie a viry v sadech a objasní příčiny jejich šíření - uvede příklady hmyzu žijícího v sadech - objasní pojem škůdce - popíše život včelstva a význam chovu včel - uvede příklady ptáků běžných v zahradách	SAD A OVOCNÉ ZAHRADY	Vzdr – zdravý způsob života a péče o zdraví Pč – pěstitelské práce a chovatelství EV1, EV2, EV4, OSV9, OSV10
- uvede příklady zeleniny u nás pěstované a význam zeleniny pro správnou výživu - roztrídí příklady zeleniny podle části rostliny, pro kterou je pěstována - uvede příklady chorob a škůdců v zelinářských zahradách	ZELINÁŘSKÉ ZAHRADY	Pč – pěstitelské práce a chovatelství EV1, EV4 OSV9, OSV10

- uvede základní rozdíly mezi anglickým a francouzským typem parku - vyjádří význam sídlištní zeleně pro život města - uvede příklady bezobratlých a obratlovců (především ptáků) v zeleni lidských sídel	OKRASNÉ ZAHRADY A PARKY, SÍDLIŠTNÍ ZELENĚ	Pč – pěstitelské práce a chovatelství EV1, EV4, EV3
- vyjádří, co je to rumišťe - rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů - uvádí příklady rostlin a živočichů žijících v rumišťích - jmenuje příklady léčivých a jedovatých bylin	RUMIŠŤĚ A OKRAJE CEST	Pč – pěstitelské práce a chovatelství OSV9, OSV10
- uvede příklady mikroorganismů v okolí člověka - uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka - objasní význam očkování - uvede příklady členovců a obratlovců žijících v bytech a v jejich okolí a charakterizuje jejich způsob života	LIDSKÁ SÍDLA ORGANISMY PROVÁZEJÍCÍ ČLOVĚKA	Aj – město a příroda Vobč – obec a region EV1, EV3, EV4 OSV9, OSV10
- jmenuje příklady pokojových rostlin a řekne jak o ně pečovat - uvede příklady nejčastěji doma chovaných živočichů - objasní, co je zdomácnění, pojmy plemeno a odrůda - pojmenuje chování živočichů - uvede příklady hospodářsky významných organismů	ORGANISMY ČLOVĚKEM PĚSTOVANÉ NEBO CHOVANÉ	Pč – chovatelství EV1, EV2, EV3, EV4 OSV9, OSV10
- zdůvodní význam ochrany přírody a chráněných území	OCHRANA ROZMANITOSTI PŘÍRODY	Vv – vnímání přírody a fantazie Z – Česká republika

- uveďte příklady chráněných organismů, CHKO a NP - vyjádří význam biosférických rezervací UNESCO - uveďte, co je NATURA 2000		EV4, EV3 OSV10, OSV9,

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA
Vyučovací předmět: PŘÍRODOPIS

Ročník: 8.
Časová dotace: 2 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák uvede základní skupiny obratlovců, charakterizuje je a vyjmenuje jejich zástupce z různých ekosystémů - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin - popíše příklady potravních vztahů v ekosystému - popíše přímý vývoj ryb a nepřímý vývoj obojživelníka, vznik nového jedince u plazů, ptáků a savců - pomocí myšlenkových map uvede příklady ohrožených druhů u nás a ve světě - vysvětlí způsob ochrany živočichů a jmenuje příklady mezinárodních organizací zabývajících se ochranou živočichů - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	OBRATLOVCI	Čj – charakteristika; zvuková stránka jazyka Aj – lidské tělo Vobč – člověk jako osobnost F – světelné jevy; zvukové děje Ch – přírodní látky; chemie a společnost Tv – činnosti ovlivňující zdraví Vzdr – změny v životě člověka a jejich reflexe; zdravý způsob života a péče o zdraví; rizika ohrožující zdraví a jejich prevence; osobnostní a sociální rozvoj SH – činnosti ovlivňující zdraví OSV7, OSV8 VMEGS2, VMEGS3 MKV1, MKV3, MKV5 EV4, EV3

- popíše lidské tělo – pojmenuje jeho části - uvede význam kůže a jejích derivátů - rozliší chrupavku a kost a popíše hlavní části lidské kostry - popíše podle obrazu hlavní části kosterního svalstva - porovná stavbu a funkci příčně pruhovaného svalstva, hladkých svalů a srdečního svalu	ČLOVĚK LIDSKÉ TĚLO	
- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy - popíše stavbu a funkci trávicí soustavy - objasní postup trávení a vstřebávání živin - vysvětlí princip červených krvinek pro přenos kyslíku - objasní škodlivost kouření - popíše složení krve a její funkce, uvede hlavní krevní skupiny, vysvětlí význam srážlivosti krve	ZÁKLADNÍ ŽIVOTNÍ FUNKCE LIDSKÉHO TĚLA	
- objasní význam hormonů, uvede jejich příklady a místa vytváření - vyjmenuje základní části nervové soustavy - objasní význam nervového řízení a popíše neuron - vyjmenuje lidské smysly, jejich význam a jim odpovídající smyslová ústrojí - popíše vnímání chuti, hmatu, tepla a chladu, smyslová ústrojí zraku a sluchu a jejich funkci	ŘÍZENÍ LIDSKÉHO ORGANISMU	TV – činnosti ovlivňující zdraví Vzdr – zdravý způsob života a péče o zdraví OSV7, OSV9, OSV10
- popíše mužské a ženské pohlavní orgány a jejich funkci - objasní hormonální řízení rozmnožování a menstruačního cyklu	ROZMNOŽOVÁNÍ ČLOVĚKA, ZDRAVÍ A NEMOC	Tv – činnosti ovlivňující zdraví Vzdr – zdravý způsob života a péče o zdraví HV – vokální činnosti, instrumentální

- uvede způsoby prevence před pohlavními nemocemi - objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě - rozdělí příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby		činnosti SH – činnosti ovlivňující zdraví D – novověk Vobč – člověk a jeho osobnost OSV7, OSV9, OSV10, MKV4, MKV1

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA
Vyučovací předmět: PŘÍRODOPIS

Ročník: 9.
Časová dotace: 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák popíše vznik a stavbu Země a její postavení ve sluneční soustavě - rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek - rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	VESMÍR – ZEMĚ – PODMÍNKY ŽIVOTA	Vobč – člověk v rytmu času F – elektromagnetické jevy; polovodiče; vesmír Ch – zdroje energie, chemické prvky Z – přírodní složky a oblasti Země a oblasti Země M – krychle a kvádr, rovnoběžníky, hranoly
- charakterizuje pomocí myšlenkové mapy jednotlivé geologické éry a vývoj života v nich - popíše vznik fosilních paliv a zdůvodní jejich neobnovitelnost - rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů - orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka - charakterizuje hlavní předchůdce člověka, popíše jeho biologický a společenský vývoj	VÝVOJ ŽIVOTA A ČLOVĚKA NA ZEMI	D – pravěk EV2, EV4 MKV1, MKV4
- zdůvodní význam rozmanitosti přírody a důvod její ochrany - uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi - uvede příklady ekologické přizpůsobivosti	SOUČASNÁ BIOSFÉRA	Aj – životní prostředí AjK – příroda, počasí Přpr – základní ekologické pojmy Z – přírodní složky Země F – obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie EV1, EV2, EV3, EV4 OSV10, OSV9, OSV11

- na myšlenkové mapě uvede příklady ekosystémů na Zemi a příklady živočichů v nich žijících - odliší pojem populace a společenstvo - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi		
- na myšlenkové mapě uvede příklady druhové a ekosystémové rozmanitosti v naší přírodě a popíše, které ekosystémy jsou v okolí - na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému - vysvětlí způsob ochrany jednotlivých druhů organismů i ochrany celých ekosystémů - rozliší maloplošná a velkoplošná chráněná území v ČR a vyjmenuje naše národní parky - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	NAŠE PŘÍRODA	EV1, EV3, EV4 OSV5, OSV8, OSV9, OSV10, OSV11

7. 5. 5 Charakteristika vyučovacího předmětu ZEMĚPIS

Vzdělávací obor Zeměpis je interdisciplinárním oborem. Stojí na rozhraní mezi přírodními a společenskými obory a zasahuje i do oborů technických. Umožňuje komplexní pohled na přírodní i sociální sféru Země. Zabývá se studiem problémů dopadu přírodních vlivů na společnost i vlivu lidské společnosti na přírodní prostředí. Žáky směřuje k pochopení významu a důležitosti udržitelného rozvoje. Specifikum zeměpisu ve školním vzdělávání spočívá v zavedení prostorového rozměru. Vede žáky k orientaci na několika úrovních: místní (lokální), regionální (oblastní), na úrovni světadílu (kontinentální) a celosvětové (globální). Využívá poznatky z dalších vzdělávacích oborů (přírodopis, dějepis, občanská nauka, fyzika, chemie, matematika, informační a komunikační technologie). Díky těmto svým specifickým umožňuje zeměpis pravidelné a cílené procvičování všech klíčových kompetencí, zapojování průřezových témat do výuky a tvorbu projektů ve spolupráci s ostatními vzdělávacími obory.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Zeměpis je vyučován dvě hodiny týdně v 6., 7. a 8. ročníku a jednu hodinu v 9. ročníku. Některé očekávané výstupy předmětu Zeměpis jsou naplňovány v rámci integrovaného předmětu Dnešní svět, který je vyučován v 9. ročníku.

Hodiny probíhají v učebnách, které jsou vybaveny interaktivní tabulí nebo dataprojektorem. Pro práci žáků ve skupinách nebo individuální úkoly jsou využívány také iPady nebo vlastní zařízení žáků (systém BYOD). V učebně jsou k dispozici všechny základní mapy, atlasy, encyklopedie a další literatura a pomůcky.

Při výuce jsou upřednostňovány kooperativní formy výuky, žáci často pracují s různými zdroji geografických dat a informací, učí se je vyhledávat, zpracovávat a následně je prezentovat. Součástí výuky je směřování žáků k vzájemnému hodnocení jejich práce a sebehodnocení na základě společně stanovených kritérií.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- pomocí rozmanitých metod (např. metod RWCT) vedeme žáky k tomu, aby si vybírali a využívali způsoby, metody a strategie vhodné pro efektivní učení, plánovali, organizovali a řídili vlastní učení (využíváme práci s portfoliem, pracujeme s kritérii)
- motivujeme žáky k dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- nabízíme žákům různé zdroje informací (ověřené zdroje na internetu, tištěná odborná i naučně-populární média, knihy včetně encyklopedií, mapy aj.) tak, aby dokázali vyhledávat a třídit informace a posoudit jejich kvalitu a důvěryhodnost
- využíváme interdisciplinárního charakteru zeměpisu k propojení informací a poznatků z dalších předmětů (přírodopis, dějepis, výchova k občanství, fyzika aj.) a k pochopení vzájemných souvislostí
- učíme žáky používat získané vědomosti a dovednosti v praktickém životě
- vedeme žáky ke správnému používání obecně užívaných geografických termínů, znaků a symbolů
- volíme takové metody a formy práce, které vedou žáky k samostatnosti a zodpovědnosti za jejich učení
- prostřednictvím práce s chybou a kritérii učíme žáky posoudit vlastní pokrok a určit překážky či problémy bránící učení, naplánovat si, jakým způsobem by mohli své učení zdokonalit, kriticky zhodnotit výsledky svého učení a diskutovat o nich
- na základě kritériálního hodnocení učíme žáky posuzovat práci spolužáků, hodnotit výkon, nikoli osobu

Kompetence k řešení problémů

- pomocí vhodných metod (např. brainstorming, brainwriting, heuristický rozhovor, myšlenkové mapování, problemsolving aj.) učíme žáky vnímat nejrůznější problémové situace, rozpoznat a pochopit problém, přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslet a naplánovat způsob řešení problémů s využitím vlastního úsudku a zkušeností
- žákům předkládáme problémové úkoly, podporujeme je v hledání jejich řešení a schopnosti využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, vedeme je k trpělivosti a vytrvalosti při hledání konečného řešení problému
- učíme žáky prakticky ověřovat správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikovat při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů
- podporujeme žáky v kritickém myšlení, schopnosti obhajovat svá rozhodnutí, uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí a zhodnotit výsledky svých činů

Kompetence komunikativní

- prostřednictvím referátů, rozhovorů, samostatných prací, prezentací vlastních i práce skupiny učíme žáky formulovat a vyjadřovat jejich myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- dbáme na to, aby žáci naslouchali promluvám druhých lidí, porozuměli jim, vhodně na ně reagovali, účinně se zapojovali do diskuse, obhajovali svůj názor a vhodně argumentovali
- používáme různé typy textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků k tomu, aby o nich žáci přemýšleli, reagovali na ně a tvořivě je využívali ke svému rozvoji a k účinné komunikaci s okolním světem
- využíváme metody kooperativního učení k získávání komunikativních dovedností a k posilování vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci ve třídě i s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- převážnou část výuky organizujeme jako práci ve skupině, při které žáci spolupracují, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, přijímají jednotlivé role a pozitivně ovlivňují kvalitu společné práce a atmosféru v týmu
- učíme žáky dle potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat (včetně využívání nabídky konzultačních hodin)
- dbáme na to, aby všichni žáci přispívali k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápali potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňovali zkušenosti druhých lidí, respektovali různá hlediska a čerpali poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vedeme žáky k sebepoznání a sebedůvěře, k vytváření pozitivní představy o sobě samém, která podporuje jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- při skupinové práci, debatách a diskusích vedeme žáky k tomu, aby respektovali přesvědčení druhých lidí a vážili si jejich vnitřních hodnot
- zeměpisné učivo využíváme k tomu, aby žáci přemýšleli o životě lidí v ohrožených oblastech, dokázali se vcítit do jejich problémových situací a odmítali jejich násilné řešení
- na běžných situacích ve třídě poukazujeme na důležitost stanovení a dodržování pravidel, zákonů a společenských norem a na uvědomění si faktu, že vedle svých práv mají žáci také své povinnosti

- zařazujeme témata, na kterých ukazujeme žákům důležitost respektování a ochrany tradic a kulturního i historického dědictví
- směřujeme žáky k chápání základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů na různých úrovních (od lokální až po globální), vysvětlujeme principy udržitelného rozvoje společnosti na pochopitelných příkladech i z vlastního okolí

Kompetence pracovní

- učíme žáky vhodně používat vybrané geografické pomůcky a technologie
- zadáváme úkoly, při kterých musí žáci uplatnit jednoduché pracovní dovednosti, přitom dodržovat vymezená pravidla, dbát na estetickou úroveň výsledků své práce a tu pak prezentovat před třídou

Kompetence digitální

- učíme žáky pracovat s různými digitálními zdroji informací, v zeměpise specificky s digitálními mapami
- vedeme žáky ke kritickému posuzování získaných dat a k tvorbě nového digitálního obsahu, který sdílí se svými spolužáky
- seznamujeme žáky s geograficky zaměřenými aplikacemi, které mohou používat v běžném životě

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA**Vyučovací předmět: ZEMĚPIS****Ročník: 6.****Časová dotace: 2 hodiny**

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	PLANETA ZEMĚ	F – Fyzikální veličiny, Vesmír Vobč – Člověk v rytmu času
- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - dokáže si vybavit a vysvětlit základní geografické, topografické a kartografické pojmy	MAPA – OBRAZ ZEMĚ	M – Poměr, Podobnost Inf – Digitální technologie
- popíše a vysvětlí klimadiagram, dle stanovených pravidel vytvoří samostatnou práci (referát, prezentace...) z různých dostupných zdrojů - porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost - rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu - porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin - uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	PŘÍRODNÍ SLOŽKY ZEMĚ PŘÍRODNÍ OBLASTI	Př – Biosféra, Stavba Země, Voda a její okolí Vv – Prezentace vlastní tvorby Inf – Digitální technologie OSV 1, 3, 9, 10

- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech		

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA**Vyučovací předmět: ZEMĚPIS****Ročník: 7.****Časová dotace: 2 hodiny**

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák vyhledává, vysvětluje, vhodně používá a hodnotí statistické údaje z různých zdrojů - správně používá osvojené geografické pojmy - popíše a vysvětlí základní přírodní a společenské znaky jednotlivých světových regionů - lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	REGIONY SVĚTA Afrika, Amerika, Antarktida, Austrálie a Oceánie	D – Nejstarší starověké civilizace, Objevné plavby a jejich důsledky, Vznik USA AjK – Reálie, svátky, národní tradice Aj – Reálie anglicky mluvících zemí OSV 1–11 MKV 1–5 EV 1–4 MDV 1, 7

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA**Vyučovací předmět: ZEMĚPIS****Ročník: 8.****Časová dotace: 2 hodiny**

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák vytváří vlastní tabulky, grafy a schémata, na kterých vysvětluje geografické jevy - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých regionů Evropy a vybraných (modelových) států	REGIONY SVĚTA Asie, Evropa	D – Nejstarší starověké civilizace, Nové formování Evropy v raném středověku Nj – Reálie německy mluvících zemí Rj – Reálie rusky mluvících zemí AjK – Reálie, svátky, národní tradice Aj – Reálie anglicky mluvících zemí OSV 1–11 VMEGS 1–3 MKV 1–5 EV 1–4 MDV 1, 2, 7

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA**Vyučovací předmět: ZEMĚPIS****Ročník: 9.****Časová dotace: 1 hodina**

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- hodnotí na přiměřené úrovni přírodní hospodářské a kulturní poměry místního regionu - vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy - hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu - používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	ŽIVOT V NAŠEM REGIONU	Vobč – Život v regionech Hv – Život v našem regionu EV 1–4
- hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu - lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit - uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států - organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	ČESKÁ REPUBLIKA KRAJE ČESKÉ REPUBLIKY	Vobč – Národ, vlast, stát, Stát a hospodářství D – Poválečné uspořádání ČSR, Komunistická diktatura Př – Chráněná území, Ochrana a rozmanitost přírody Hv – Regiony Česka OSV 1–11 MKV 1–5 EV 1–4 MDV 1, 2, 7

7. 6 Vzdělávací oblast Umění a kultura

7. 6. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu HUDEBNÍ VÝCHOVA

Vzdělávací obor Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace.

Obsahem *vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého projevu a posilování správných pěveckých návyků.

Obsahem *instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci a produkci.

Obsahem *pohybových činností* je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *poslechových činností* je aktivní vnímání znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Tyto činnosti mají vliv na celkovou osobnost žáka, avšak nejvíce přispívají k rozvoji hudebnosti žáka a jeho schopnosti vnímat a prožívat emoce vyvolané znějící hudbou. Žák může uplatňovat své individuální hudební dovednosti při různých aktivitách souvisejících s hudbou a má příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Vzdělávací obor Hudební výchova je založen na učení, které se opírá o subjektivní vnímání, cítění a prožívání, napomáhá rozvoji tvořivosti a vnímavosti k sobě samému i okolnímu světu, dává prostor pro vzájemnou spolupráci a v neposlední řadě přispívá ke zvyšování kulturní vyspělosti žáka, neboť hudební výchova je jedním z prostředků, které se podílejí na uchovávání tradic a předávání kulturních hodnot vytvořených předchozími generacemi.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Hudební výchova je povinný vyučovací předmět, který spolu se vzdělávacím oborem Výtvarná výchova spadá do vzdělávací oblasti Umění a kultura. Kromě toho je předmět Hudební výchova úzce spojen se vzdělávacími obory Český jazyk a literatura, Dějepis a Výchova k občanství. Hodinová dotace v 6. až 8. ročníku odpovídá učebnímu plánu a činí jednu hodinu týdně.

Výuka předmětu Hudební výchova se uskutečňuje převážně v budově školy. Hlavní obsahovou náplní tohoto předmětu je aktivní muzicírování, tedy zpěv a hra na hudební nástroje, poslech hudby, tanec a další aktivity spojené s hudbou. Dalším způsobem naplňování vzdělávacích cílů předmětu Hudební výchova je návštěva výchovných koncertů a dalších kulturních akcí dle uvážení jednotlivých vyučujících.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k pochopení umění jako specifického způsobu poznávání skutečnosti
- učíme žáky vyhledávat, shromažďovat, třídit a zpracovávat potřebné informace
- vedeme žáky k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů
- učíme žáky používat hudební terminologii

Kompetence k řešení problémů

- za pomoci praktických úloh učíme žáky vnímat, rozpoznat a pochopit problém a zvolit vhodný způsob jeho řešení

- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- využíváme práci s chybou jako příležitost, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- učíme žáky samostatně a kriticky myslet

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k pochopení umění jako svébytného prostředku komunikace
- učíme žáky vhodnou formou vyjadřovat a obhajovat vlastní názory a postoje a tolerovat názory druhých
- zadáváme úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- zajímáme se o náměty a názory žáků

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry
- za pomoci skupinové práce vedeme žáky ke spolupráci, respektování názorů druhých a vzájemné pomoci
- učíme žáky objektivně hodnotit vlastní práci i práci ostatních
- prostřednictvím hudby podporujeme obohacování emocionálního života žáků
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

- učíme žáky respektovat hudební vkus druhých lidí
- vytváříme prostor pro to, aby žáci reflektovali kulturní dění
- vedeme žáky k tomu, aby poznávali, oceňovali a chránili národní tradice a kulturní dědictví a projevovali pozitivní vztah k různým druhům umění
- přispíváme k poznávání a pochopení uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech a k tolerantnímu přístupu k odlišným kulturním hodnotám a projevům jiných národů

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k vytváření pozitivního vztahu k hudbě a hudebním činnostem
- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- vedeme žáky k poznávání, rozvíjení a využívání jejich hudebních schopností a dovedností při praktických činnostech
- vyžadujeme od žáků aktivní a zodpovědný přístup k plnění zadaných úkolů (dodržování stanovené formy, obsahu, termínu apod.)
- podporujeme propojení hudební výchovy s praktickým životem

Kompetence digitální

- podporujeme žáky v ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb při učení
- umožňujeme žákům využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- podporujeme žáky, aby se seznamovali s novými technologiemi, využívali audiovizuální formáty a kriticky hodnotili přínosy i rizika využívání digitálních technologií

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA
Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

Ročník: 6. – 8.
Časová dotace: 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě - orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	VOKÁLNÍ ČINNOSTI - rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a způsoby její nápravy, jednohlasý a vícehlasý zpěv - intonace a vokální improvizace jednoduchých hudebních forem, rozlišování melodie v durové a mollové tónině - hudební rytmus – využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu - orientace v notovém záznamu vokální skladby - rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu - písně různých druhů a žánrů¹ INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI - hra na hudební nástroje – tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, nástrojová improvizace jednoduchých hudebních forem - vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje - jednotlivé skupiny hudebních nástrojů a jejich vlastnosti HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI - pohybový doprovod znějící hudby (tleskání, dupání, taktování, taneční kroky) - pohybové vyjádření znějící hudby (pantomima, improvizace)	Čj – útvary národního jazyka; zvuková stránka jazyka; ústní lidová slovesnost; nejstarší literární památky světa; renesance a humanismus v evropské literatuře; česká pobělohorská literatura; klasicismus; romantismus a realismus ve světové literatuře; české národní obrození (česká státní hymna); česká literatura ve 20. století Aj – kultura; volný čas; reálie anglicky mluvících zemí D – starověk; středověk; renesance; baroko; klasicismus; moderní doba Vobč – obec a region; národ, vlast, stát (státní symboly); člověk a kultura F – zvukové děje Př – zdraví a nemoc Z – regiony Česka; život v našem regionu Vv – prvky obrazného vyjádření; prostředky pro vyjádření emocí; práce s uměleckým dílem Vzdr – zdravý způsob života a péče o zdraví; osobnostní a sociální

	- reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách - tance různých stylových období POSLECHOVÉ ČINNOSTI - vývoj hudby od pravěku po současnost² - rozpoznávání hudebně výrazových prostředků a jejich význam pro pochopení hudebního díla - hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi - hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům - slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních hudebních preferencí	rozvoj Tv – činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Pč – práce s technickými materiály SČj – vybrané kapitoly z české literatury 20. století OSV1, OSV2, OSV4, OSV5, OSV6, OSV8, OSV9, OSV11 VDO2 VMEGS1, VMEGS2, VMEGS3 MKV1, MKV2, MKV3, MKV4 MDV4, MDV5, MDV7 <u>poznámka:</u> ¹ žáci se během jednoho školního roku naučí minimálně pět písní ² doporučené rozdělení stylových období v jednotlivých ročnících: 6. ročník – pravěk, starověk, středověk, renesance 7. ročník – baroko, klasicismus 8. ročník – romantismus, hudba 20. století, populární hudba

7. 6. 2 Charakteristika vyučovacího předmětu VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity, prožitky a relaxaci.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Výtvarná výchova je vyučován jako povinný předmět ve všech ročnících 2. stupně. Časová dotace činí v 6. a 7. ročníku 2 hodiny týdně, v 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Výuka probíhá v učebnách nebo mimo budovu školy.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání – skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty.

Obsahové vymezení

- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy
- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity
- přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií
- rozvíjí především průřezová témata Osobnostní a sociální výchova (týká se společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického) a Výchova k myšlení v evropských souvislostech (prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- při teoreticky zaměřených hodinách vedeme žáky k tomu, aby si vytvářeli takové materiály, které by využili pro své vlastní učení
- poskytujeme žákům informace potřebné pro práci s různými technikami
- umožňujeme žákům, aby při své tvorbě dovedli posoudit vlastní pokrok a aby si při konečném výstupu zpětně uvědomili problémy s realizací
- zadáváme jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost
- při hodnocení využíváme kladnou motivaci pro další výtvarnou činnost

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby při zadávání úkolu rozpoznali výtvarný problém a hledali nejvhodnější způsob jeho řešení
- předkládáme žákům dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- upevňujeme schopnost žáků poradit si na základě návodu s výtvarným materiálem a technikou výroby
- zadáváme úkoly takovým způsobem, který žákům umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k tomu, aby zvláště při práci ve skupině dovedli vhodně a výstižně vyjádřit svůj názor a uměli si ho obhájit, naslouchali promluvám druhých lidí a respektovali jejich názory

- dáváme žákům dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky aj.)
- dbáme na to, aby žáci využívali informační a komunikační prostředky pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- dbáme na to, aby žáci dodržovali společně dohodnutá pravidla pro práci v týmu a svou pracovní činností pozitivně ovlivňovali kvalitu společné práce
- vedeme žáky k tomu, aby uměli kriticky zhodnotit práci vlastní i druhých a v případě potřeby dovedli poskytnout pomoc nebo o ni požádali
- každému žákovi umožňujeme zažít úspěch
- v průběhu výuky zohledňujeme rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků
- dodáváme žákům sebedůvěru a podle potřeby jim v činnostech pomáháme

Kompetence občanské

- podporujeme žáky při vytváření materiálů (plakátů, upoutávek apod.), jež slouží k propagaci školních akcí a k prezentaci školy na veřejnosti
- budujeme v žácích ochotu pomáhat s tvorbou výrobků pro mladší spolužáky
- umožňujeme žákům, aby prezentovali výsledky své práce a účastnili se výtvarných soutěží
- vedeme žáky k tomu, aby respektovali, chránili a oceňovali národní tradice a kulturní i historické dědictví a projevovali pozitivní vztah k různým druhům umění

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k manuálním činnostem
- dbáme na to, aby žáci bezpečně a účinně používali materiály, nástroje a vybavení, dodržovali vymezená pravidla a chránili zdraví své i ostatních
- vedeme žáky ke koncentraci na pracovní výkon a jeho dokončení ve stanoveném čase
- pomáháme žákům, aby si naplánovali dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu
- vedeme žáky k tomu, aby k výsledkům pracovní činnosti přistupovali nejen z hlediska kvality, funkčnosti a společenského využití, ale i z hlediska ochrany lidského zdraví, životního prostředí, kulturních a společenských hodnot
- dbáme na to, aby žáci po dobu práce udržovali pořádek a po jejím skončení uklidili své pracoviště

Kompetence digitální

- vedeme žáky k vyhledávání obrazových materiálů a k tvorbě vlastních databází uměleckých děl
- podněcujeme žáky k vyhledávání a kritickému posuzování informací za pomoci digitálních technologií
- podporujeme žáky ve vytváření a upravování digitálního obsahu s ohledem na autorská práva
- umožňujeme žákům sdílet tvorbu a informace prostřednictvím internetových služeb s výtvarným a uměleckým zaměřením

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA
Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Ročník: 6. – 9.
Časová dotace: 2 hodiny (6. – 7.)
 1 hodina (8. – 9.)

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	PRVKY OBRAZNÉHO VYJÁDŘENÍ - kresba – kresebné studie vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvar, objem - jejich uspořádání v obrazové ploše, jejich vztahy, podobnost, kontrast - výtvarné osvojování přírody - detail - dekorativní kompozice - teorie barev	M – rovinné a prostorové útvary; středová souměrnost Hv – starověk, středověk, renesance OSV1, OSV5
- zaznamenává vizuální zkušenosti i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI, VNÍMÁNÍ PŘÍRODY A FANTAZIE - uspořádání objektů do celků v ploše a prostoru - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – kombinace a variace ve vlastní tvorbě - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - subjektivní vyjádření fantastických představ za využití různorodých materiálů a výtvarných postupů – kombinované techniky - kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků – uplatnění při vlastní tvorbě	Př – ochrana přírody, zásah člověka do přírody OSV1, OSV2, OSV5 EV1, EV3, EV4
- zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY PŘI VIZUÁLNĚ OBRAZNÝCH VYJÁDŘENÍCH - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností, malba, kresba - fotografie, fotomontáž, vlastní tvůrčí činnost	Aj – pocity a nálady, nákupy a móda AjK – móda OSV2, OSV5 MDV6

- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	PŘÍSTUPY K VIZUÁLNĚ OBRAZNÝM VYJÁDŘENÍM - reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech - ilustrace textu, volná malba	Čj – literárně výchovné aktivity SČJ – literatura – tvůrčí aktivity OSV2, OSV5
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku a v rovině subjektivního účinku	PROSTŘEDKY PRO VYJÁDŘENÍ EMOCÍ - vědomé vnímání a uplatnění při vlastní tvorbě - vyjádření sociálních a kulturních souvislostí - záznam autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek - uspořádání prvků na ploše a v časovém průběhu	Aj, AjK – kultura, rodina Vobč – člověk jako osobnost OSV1, OSV2 MKV1, MKV2, MKV4
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	PRÁCE S UMĚLEKÝM DÍLEM - reflexe uměleckých druhů - proměny komunikačního obsahu vizuálně obrazných vyjádření	Čj – literární památky jednotlivých období dějin literatury D – interpretace uměleckých děl a kulturní styly Vobč – člověk a kultura SČJ – vybrané kapitoly z české literatury 20. století OSV1, OSV8 VMEGS1, VMEGS2
- dovede vysvětlit a obhájit výsledky své tvorby - popisuje na předložených artefaktech různé způsoby vidění skutečnosti	INTERPRETACE OBRAZNÝCH VYJÁDŘENÍ - osobní postoj - porovnání umělecké tvorby s vlastní interpretací - vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby	D – kulturní styly ve středověku a novověku OSV3
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	PREZENTACE VLASTNÍ TVORBY - prezentace ve veřejném prostoru - skupinová práce	Z – tvorba plakátu, prezentace na zadané téma; přírodní složky Země OSV6, OSV7, OSV8, OSV11 MKV2, MDV7

7. 7 Vzdělávací oblast Člověk a zdraví

7. 7. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení nejen v každodenních, ale i rizikových situacích a při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vyučovací předmět Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i o vztazích mezi lidmi, o partnerských vztazích, manželství a rodině, o škole a společenství vrstevníků.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví na 2. stupni základní školy je zařazen v 6. a 8. ročníku s časovou dotací jedna vyučovací hodina týdně.

Cílem Výchovy ke zdraví je výchova založená na:

- znalostech – určitý obsah a rozsah informací
- postojích – u dané osoby vytvářejí předpoklady k předvídatelnému způsobu jednání (reakcím)
- dovednostech – umožňují jednat určitým způsobem
- životních schopnostech – přizpůsobivé a pozitivní jednání, efektivní řešení problémů běžného života.

Vyučovací předmět je zaměřen na:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- uvědomění si sebe sama, svých hodnot, schopností, dovedností
- porozumění sobě samému a druhým
- utváření pozitivních postojů k sobě samému i k druhým
- preventivní ochranu zdraví
- základní hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky
- dovednosti odmítat škodlivé látky
- předcházení úrazům
- získávání orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování
- upevnění návyků v poskytování základní první pomoci
- komunikační schopnosti a dovednosti

Prostředkem pro očekávané výstupy je učivo, které navazuje na učivo 1. stupně tematické oblasti Člověk a jeho svět a přesahuje do vyučovacích předmětů Přírodopis (člověk, naše příroda), chemie (pozorování, pokus, bezpečnost práce, směsi, organické sloučeniny, chemie a společnost), výchova k občanství (člověk ve společnosti, člověk jako jedinec, stát a právo), tělesná výchova (činnosti ovlivňující zdraví a úroveň pohybových dovedností, pohybové učení), člověk a svět práce (práce s technickými materiály, provoz a údržba domácnosti, příprava pokrmů). V 6. ročníku, kdy je předmět zaměřen na průřezové téma Osobnostní a sociální výchova, se učivem stává sám žák, stává se jím i konkrétní žakovská skupina –

kolektiv třídy a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života, neboť smyslem Výchovy ke zdraví v tomto ročníku je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Vzdělávací obsah je tvořen tematickými okruhy, kde se postupně rozvíjejí a prohlubují poznatky, dovednosti a postoje. Jedná se o tyto tematické okruhy:

6. ročník:

- rozvoj schopností poznávání
- sebepoznání a sebepojetí
- seberegulace a sebeorganizace
- psychohygienu
- kreativita
- poznávání lidí
- mezilidské vztahy
- komunikace
- kooperace a kompetice
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- hodnoty, postoje, praktická etika
- poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
- seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
- sociální komunikace

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- zajímáme se o náměty, názory a zkušenosti žáků
- zadáváme úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů, uvádění věcí do souvislostí
- volíme úkoly a činnosti, při nichž žáci vybírají a využívají různé způsoby, metody a strategie vhodné pro jejich realizaci, plánují, organizují a řídí vlastní učení
- podněcujeme žáky k porovnávání získaných informací, jejich kritickému posuzování a vyvozování závěrů pro využití v budoucnosti
- prostřednictvím práce s chybou učíme žáky kriticky zhodnotit výsledky vlastního učení
- vedeme žáky k sebehodnocení, k posuzování vlastního pokroku, k určení překážek či chyb bránících učení nebo dosažení stanoveného cíle a k plánování si způsobu, jak své učení a výsledky své práce zdokonalit
- motivujeme žáky k dalšímu studiu a celoživotnímu učení

Kompetence k řešení problémů

- za pomoci problémových situací učíme žáky vnímat, rozpoznat a pochopit problém a zvolit vhodný způsob jeho řešení
- zařazujeme metody, při kterých žáci samostatně docházejí k závěrům a řešením předkládaných problémů
- podněcujeme žáky v kritickém myšlení, schopnosti obhajovat svá rozhodnutí, uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí a zhodnotit výsledky svých činů
- podporujeme jak samostatnost žáků, tak i týmovou spolupráci při řešení problémů
- vedeme žáky k sebereflexi při řešení problémových situací

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému ústnímu i písemnému projevu
- vytváříme příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a dalších informačních a komunikačních materiálů
- vytváříme příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky
- dbáme na to, aby žáci naslouchali promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagovali, účinně se zapojovali do diskuse, obhajovali vlastní názor a výstižně argumentovali

Kompetence sociální a personální

- prostřednictvím skupinové práce vedeme žáky ke spolupráci, toleranci a respektování názoru druhých
- učíme žáky, aby uměli dle potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- dbáme na to, aby všichni žáci přispívali k diskusi v malé skupině i k debatě v celé třídě
- vedeme žáky k tomu, aby uměli kriticky zhodnotit práci vlastní i druhých
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- vedeme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré mezilidské vztahy

Kompetence občanské

- při skupinové práci, debatách a diskusích vedeme žáky k tomu, aby respektovali přesvědčení druhých lidí a vážili si jejich vnitřních hodnot
- zařazujeme témata, na kterých ukazujeme žákům důležitost respektování a ochrany národních tradic a kulturního i historického dědictví
- vedeme žáky k tomu k odpovědnému chování podle dané situace, aby dokázali podle svých možností poskytnout účinnou pomoc a chovali se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- směřujeme žáky k chápání základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů na různých úrovních (od lokální až po globální)
- na pochopitelných příkladech vysvětlujeme principy udržitelného rozvoje společnosti
- podněcujeme žáky, aby se rozhodovali v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- dbáme na dodržování vymezených pravidel, na a včasné plnění povinností a závazků
- umožňujeme žákům, aby při hodině pracovali s různými zdroji informací (s odbornou literaturou, encyklopediemi, internetem apod.) tak, aby dokázali vyhledávat a třídit informace a posoudit jejich kvalitu a důvěryhodnost
- dbáme na to, aby žáci při různých činnostech chránili své zdraví i zdraví druhých, životní prostředí, kulturní a společenské hodnoty
- prostřednictvím modelových situací seznamujeme žáky s tématy, která se vztahují ke každodennímu i profesnímu životu
- vedeme žáky k zodpovědnosti za výsledky vlastní práce

Kompetence digitální

- vedeme žáky k využívání digitálních technologií při práci
- zadáváme úkoly, při nichž žáci získávají, vyhledávají, kriticky posuzují, spravují a sdílí data, informace a digitální obsah, k čemuž volí postupy, způsoby a prostředky odpovídající konkrétní situaci a účelu
- učíme žáky využívat digitální technologie pro usnadnění své práce, zefektivnění pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce

- vedeme žáky k uvědomování si možných situací ohrožujících bezpečnost zařízení i dat i situací s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví jejich i ostatních
- dbáme na etické jednání žáků v digitálním prostředí

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ**Vyučovací předmět: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ****Ročník: 6.****Časová dotace: 1 hodina**

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák projevuje odpovědný vztah k sobě samému - respektuje přijatá pravidla soužití - přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů	Osobnostní rozvoj Sociální rozvoj Morální rozvoj - žák, žakovská skupina, běžné situace - hry, kvízy, testy, hraní rolí, diskuse, besedy, tréninky dovedností atd.	Vobč – člověk jako osobnost Př – člověk, lidské tělo OSV1 až OSV11 VDO1, MKV2

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ
Vyučovací předmět: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Ročník: 8.
Časová dotace: 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě - vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ - vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství - vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek	Čj – úvod o jazyce; životopis; umění komunikace; řečnické útvary Vobč – rodinný život; obec a region; země a národy ČR; život mezi lidmi; člověk a kultura (pravidla slušného chování); lidská práva; Listina základních práv a svobod OSV1 až OSV11 VDO1 MKV1, MKV2, MKV4 MDV1
- respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE - dětství, puberta, dospívání - sexuální dospívání a reprodukční zdraví - poruchy pohlavní identity	Vobč – člověk jako osobnost Př – člověk, lidské tělo OSV1 až OSV11 VDO1
- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví - posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých	ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ - výživa a zdraví - vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví - tělesná a duševní hygiena, denní režim - ochrana před přenosnými chorobami	Aj – jídlo, pití; stravovací návyky; denní režim; péče o zdraví, životní prostředí AjK – zdraví a životní styl Nj, Rj – volný čas, jídlo, zdraví Př – zdraví a nemoc

a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví - dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky - uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	- ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy - základy první pomoci	Dě – starověk, středověk Tv – činnosti ovlivňující zdraví Ch – přírodní látky, chemie a společnost Fy – pohyb těles SH – činnosti ovlivňující zdraví Pč – příprava pokrmů OSV1 až OSV11 VMEGS1 MKV1 EV3, EV4 MDV1, MDV2
- samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím - uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým - vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi - projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně	RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE - stres a jeho vztah ke zdraví - auto-destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování, násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnání - skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita, kriminalita mládeže, šikana, komunikace se službami odborné pomoci - bezpečné chování a komunikace - dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - manipulativní reklama a informace – sekty - ochrana člověka za mimořádných událostí; prevence vzniku mimořádných událostí	Čj – umění komunikace; jednoduché komunikační útvary; publicistické útvary; řečnické útvary Vobč – právní ochrana; hromadné sdělovací prostředky Př – zdraví a nemoc Tv – činnosti ovlivňující zdraví OSV1 až OSV11 VDO1 MKV1, MKV4 MDV2

předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí		
- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ - celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci, základní lidské potřeby a jejich hierarchie - podpora zdraví a její formy	Vobč – lidské potřeby; motivace lidského jednání OSV1 až OSV11 EV3, EV4
- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ - sebepoznání a sebepojetí – utváření vědomí vlastní identity - seberegulace a sebeorganizace činností a chování - psychohygienu v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech - mezilidské vztahy, komunikace a kooperace	Čj – popis; jednoduché komunikační útvary; charakteristika; styl projevů mluvených i psaných; řečnické útvary Vobč – člověk jako osobnost; rodinný život; život mezi lidmi Př – člověk, lidské tělo OSV1 až OSV11 VDO1, MKV2

7. 7. 2 Charakteristika vyučovacího předmětu TĚLESNÁ VÝCHOVA

Vyučovací předmět Tělesná výchova směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Cílem je získat kladný vztah k fyzickým aktivitám a sportu, vytvářet návyky zdravého životního stylu vůbec. Dále pak dodržování sportovní etiky, pravidel a jednání fair play.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Tělesná výchova je zařazena v jednotlivých ročnících 2. stupně jako povinný předmět v rozsahu 2 vyučovací hodiny týdně. Převažující formou realizace je vyučovací hodina. Kromě toho je obsah předmětu realizován v blocích (LVK v 7. ročníku, Sportovní kurz v 8. ročníku, ozdravné pobyty na 2. stupni, sportovní soutěže). Od 6. ročníku se třída dělí na skupiny chlapců a dívek. Výuka probíhá v tělocvičně, tanečním sále, sportovní hale a na školním hřišti.

V rámci tělesné výchovy nalezneme úzké mezipředmětové vztahy zejména k volitelnému předmětu Sportovní hry a v neposlední řadě k předmětu Hudební výchova (rytmizace, cvičení na hudbu).

Mezi používané formy a metody výuky patří: ukázka, výklad, pokus – omyl, frontální, skupinová a individuální výuka.

Žákům se zájmem o sport a pohybovou činnost nabízíme zapojení do volitelných předmětů, kroužků a doporučujeme je k dalšímu rozvoji ve sportovních klubech.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky prostřednictvím poznávání vlastních pohybových schopností k jejich individuálnímu rozvoji a dosažení osobního maxima
- podněcujeme žáky k objevování a poznávání pohybových dovedností a k všestrannému pohybovému rozvoji
- zaměřujeme se na souvislost mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou
- učíme žáky systematicky sledovat vývoj vlastní fyzické zdatnosti
- motivujeme žáky pro celoživotní kladný vztah ke sportu a pohybu

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky rozhodovat herní situace
- vedeme žáky k hledání vhodné taktiky v individuálních i kolektivních sportech

Kompetence komunikativní

- dbáme na to, aby žáci vyslechli a přijali pokyny vedoucího družstva
- otevíráme prostor k diskusi o taktice družstva
- vedeme žáky k pořizování záznamů a obrazových materiálů ze sportovní činnosti a jejich prezentaci

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k dodržování pravidel fair play
- prezentujeme a podporujeme myšlenky olympijského hnutí

- vedeme žáky k rozdělování a přijímání úkolů v rámci družstva
- uplatňujeme zásady týmové spolupráce v týmových sportech
- vedeme žáky k respektování pokynů trenéra a rozhodčích

Kompetence občanské

- podporujeme aktivní sportování žáků
- objasňujeme a podáváme příklady potřeby dodržování hygieny při tělesných aktivitách
- učíme žáky poskytnout první pomoc při úrazech lehčího charakteru

Kompetence pracovní

- uvádíme příklady nutnosti dodržování pravidel ve sportu i v celém životě
- uplatňujeme zásady pro správné používání sportovního náradí a náčiní
- podporujeme organizační činnosti při sportovních akcích
- dbáme na správnost vedení dokumentace o docházce

Kompetence digitální

- ukazujeme žákům, jak lze využívat digitální technologie k analýze sportovního výkonu
- umožňujeme žákům využívat digitální zařízení, aplikace a služby k získávání a ukládání dat týkajících se pohybových aktivit nejen při učení, ale i v běžném životě
- vedeme žáky k pořizování videozáznamů a fotodokumentace vlastní pohybové činnosti a k jejich prezentaci
- za pomoci digitálních technologií motivujeme žáky k posilování tělesné zdatnosti, ke zdokonalování pohybových dovedností a také k aktivnímu každodennímu pohybu
- dbáme na etické jednání žáků při práci s digitálním obsahem

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ
Vyučovací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA

Ročník: 6. – 9.
Časová dotace: 2 hodiny

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností zatěžovanými svaly - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ - význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců - zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při Tv a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného	Př – orgánové soustavy; první pomoc Vzdr – zdravý způsob života a péče o zdraví; rizika ohrožující zdraví a jejich prevence OSV2, OSV3, OSV4, OSV11
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - pohybové hry s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity - gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí - estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance - úpoly – základy sebeobrany - atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, skok do dálky nebo do výšky, hod	Vobč – vlohy, schopnosti, dovednosti OSV1, OSV2, OSV3, OSV5, OSV7, OSV8, OSV9, OSV10, OSV11 HV- pohybový nebo rytmický doprovod

	míčkem nebo granátem, vrh koulí - sportovní hry (košíková, volejbal, fotbal, florbal) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie - další (i netradiční) pohybové činnosti a hry (ringo, frisbee, softbal, tchouckball, kinball)	
- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ - komunikace v Tv – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech - organizace prostoru a pohybových činností v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování - historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta - pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží - zásady jednání a chování v různém prostředí - a při různých činnostech - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	Inf – zpracování a využití informací D – Sparta a Athény Vobč – mezilidská komunikace; lidská práva OSV1, OSV8, OSV9, OSV10 VMEGS1 MKV4 EV4 MDV3, MDV5

7. 8 Vzdělávací oblast Člověk a svět práce

7. 8. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu PRACOVNÍ ČINNOSTI

RVP ZV nepojmenovává vyučovací předmět v této vzdělávací oblasti. Proto byl pro 1. i 2. stupeň zvolen název Pracovní činnosti.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Pracovní činnosti se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 8.a 9. ročníku s časovou dotací 1 vyučovací hodina týdně (resp. 2 vyučovací hodiny jednou za 14 dní). Výuka probíhá v běžných i specializovaných učebnách (školní dílna, cvičná kuchyně či počítačová učebna) a mimo budovu školy (např. přírodní učebna).

Rozdělení žáků do skupin, počet skupin a počet žáků ve skupině je omezen vybavením školy učebními pomůckami. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou.

Vzhledem k materiálně technickým podmínkám a pedagogickým záměrům školy byly vybrány tematické okruhy pro jednotlivé ročníky takto:

- práce s technickými materiály v 6. ročníku
- design a konstruování v 6. ročníku
- příprava pokrmů v 8. ročníku
- provoz a údržba domácnosti v 8. ročníku
- svět práce v 9. ročníku

Jednotlivé tematické okruhy jsou určeny jak pro dívky, tak pro chlapce.

Cíle vzdělávací oblasti:

- vést žáky k osvojení základních pracovních návyků a dovedností
- dbát na to, aby žáci používali vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- vést žáky k organizaci i plánování práce
- vytvářet u žáků pozitivní vztah k práci
- podněcovat žáky k tomu, aby nesli odpovědnost za kvalitu své práce i kvalitu společných výsledků práce
- učit žáky tvůrčímu myšlení a uplatňování vlastních nápadů a tvořivosti při pracovní činnosti
- podporovat u žáků úsilí a vůli, pokud jde o dosažení kvalitního výsledku jejich práce
- rozvíjet u žáků sebedůvěru, chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci
- podněcovat žáky k poznávání okolního světa a aplikaci těchto poznatků při vlastní pracovní činnosti
- vést žáky k poznání, že technika jako součást lidské kultury je vždy spojena s pracovní činností člověka
- vést žáky k uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, k osvojování si základů organizace a plánování práce a k technologické kázní
- umožnit žákům získávat orientaci v různých oborech lidské činnosti, ve formách fyzické a duševní práce
- vést žáky k osvojování si potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

- seznamovat žáky s historií významných a zajímavých vynálezů technického pokroku pro poznání a pochopení kontinuity vývoje technické vyspělosti a ekonomických podmínek života společnosti
- umožnit žákům poznávat vybrané technologické výrobní postupy, materiály a jejich užité vlastnosti, suroviny a plodiny
- vést žáky k osvojení si jednoduchých pracovních postupů potřebných pro běžný život

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k poznávání smyslu a cíle učení
- pěstujeme u žáků pozitivní vztah k učení prostřednictvím úkolů zadávaných v rámci výuky
- vedeme žáky k sebehodnocení a posouzení vlastního pokroku
- učíme žáky kriticky hodnotit výsledky své práce a diskutovat o nich
- podněcujeme žáky k používání získaných vědomostí a dovedností v praktickém životě
- zadáváme žákům úkoly, které jim umožňují volbu různých postupů
- umožňujeme žákům pracovat v hodinách s odbornou literaturou
- pozorujeme pokrok u všech žáků ve vyučovací hodině

Kompetence k řešení problémů

- promýšlíme pracovní postupy praktických cvičení (např. pomocí myšlenkových map)
- vedeme žáky k poznání, že se při práci budou setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení
- podněcujeme žáky k aplikaci poznatků v praxi
- zajímáme se o náměty ze strany žáků
- klademe žákům otevřené otázky
- podporujeme žáky v kritickém myšlení a schopnosti obhajovat vlastní rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- dbáme na to, aby žáci používali správné technické názvosloví
- umožňujeme žákům využívat různé informační zdroje k získání nových poznatků
- vedeme žáky k naslouchání promluvám druhých lidí a k respektování jejich názorů
- využíváme metody kooperativního učení

Kompetence sociální a personální

- za pomoci metod kooperativního učení umožňujeme žákům pracovat ve skupinách
- vedeme žáky ke spolupráci při řešení problémů
- vytváříme prostor pro diskusi v malých skupinách i v rámci celé třídy
- učíme žáky věcné argumentaci
- podle potřeby pomáháme žákům
- každému žákovi umožňujeme zažít úspěch
- dodáváme žákům sebedůvěru

Kompetence občanské

- vedeme žáky k tomu, aby respektovali přesvědčení druhých lidí
- dbáme na to, aby žáci dodržovali dohodnutá pravidla práce
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- vedeme žáky k respektování a ochraně našich tradic a kulturního i přírodního dědictví a požadavků na kvalitní životní prostředí

- pěstujeme u žáků pozitivní postoj k uměleckým dílům

Kompetence pracovní

- dbáme na to, aby žáci dodržovali bezpečnostní a hygienická pravidla při práci a používali bezpečně a účinně různé nástroje, vybavení a materiály
- vedeme žáky k dodržování technologických postupů a pravidel
- dbáme na to, aby si žáci plnili své povinnosti a závazky a dovedli se přizpůsobit novým či změněným pracovním podmínkám
- umožňujeme žákům, aby využívali znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech ke svému vlastnímu rozvoji i své přípravě na budoucí profesní uplatnění
- dbáme na to, aby žáci při různých aktivitách chránili své zdraví i zdraví druhých, životní prostředí, kulturní a společenské hodnoty
- jasnými pokyny směřujeme činnost žáků ke stanovenému cíli
- hodnotíme žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence digitální

- učíme žáky ovládat běžně používané digitální zařízení, aplikace a služby s ohledem na konkrétní situaci a účel
- směřujeme žáky k tomu, aby získávali, vyhledávali, kriticky posuzovali a sdíleli informace a digitální obsah
- vedeme žáky k využívání digitálních technologií tak, aby si usnadnili a zautomatizovali práci, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE**Vyučovací předmět:** PRACOVNÍ ČINNOSTI**Ročník:** 6.**Časová dotace:** 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň - řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a náradí - organizuje a plánuje svoji pracovní činnost - užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a náradím; poskytne první pomoc při úrazu	PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY - vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) - pracovní pomůcky, náradí a nástroje pro ruční opracování - jednoduché pracovní operace a postupy - organizace práce, důležité technologické postupy - technické náčrty a výkresy, technické informace, návody - úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas	Čj – popis M – základy rýsování HV – typy hudebních nástrojů Ch – chemické prvky OSV1, OSV2, OSV3, OSV5, OSV8, OSV9 EV2, EV3, EV4
- sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model - navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj. - provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení - dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu	DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ - stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické), sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž - návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program	Čj – popis Inf – stavebnice pro chytré děti OSV1, OSV2, OSV3, OSV5, OSV9, OSV10

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE**Vyučovací předmět:** PRACOVNÍ ČINNOSTI**Ročník:** 8.**Časová dotace:** 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů - správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI - finance, provoz a údržba domácnosti – rozpočet, příjmy a výdaje, platby, úspory; údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti - elektrotechnika v domácnosti – elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem	Čj – poštovní poukázky Vobč – hospodaření rodiny; peněžní ústavy Ch – bezpečnost OSV1, OSV2, OSV3, OSV5, OSV8, OSV9 EV3, EV4
- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče - připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy - dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	PŘÍPRAVA POKRMŮ - kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu - potraviny – výběr, nákup a skladování potravin, skupiny potravin, sestavování jídelníčku - příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů - úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	Čj – popis Aj – jídlo, pití Vobč – pravidla slušného chování Vzdr – zdravý způsob života OSV1, OSV2, OSV3, OSV5, OSV8, OSV9 EV3, EV4

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE**Vyučovací předmět:** PRACOVNÍ ČINNOSTI**Ročník:** 9.**Časová dotace:** 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák se orientuje v pracovních činnostech vybraných profesí - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání - prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce - uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí - vyloží podstatu fungování trhu - uplatňuje práva spotřebitele	SVĚT PRÁCE - trh práce – povolání, pracoviště, pracovní prostředky, objekty, pracovní činnosti, kvalifikace, rovnost příležitostí na trhu práce - volba profesní orientace – základní principy, sebepoznávání, tělesný a zdravotní stav, vlivy na volbu profesní orientace, informační základna pro volbu povolání, poradenské služby - možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby - zaměstnání – pracovní příležitosti, hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, úřad práce a nezaměstnanost, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů - podnikání – druhy a struktura organizací, formy podnikání	Čj – životopis Vobč – stát a hospodářství; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání OSV1, OSV2, OSV3, OSV6, OSV8, OSV9, OSV10, OSV11 VDO2, VDO4 MDV7
- rozumí pojmům úrok, jistina, úrokovací doba, úrokovací míra - dokáže se orientovat v kurzovním lístku - seznámí se s nabídkou finančních institucí v oblasti nabídky účtů, půjček, úvěrů - na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet	PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI - základní pojmy - služby bank - úrokování - úvěry, půjčky - kurzovní lístek	Vobč – stát a hospodářství M – základy finanční matematiky OSV1, OSV2, MDV1

nákladů, zisku a DPH - objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny - popíše vliv inflace na hodnotu peněz - uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky (spotřeba, úspory, investice) - uvede a porovná nejčastější způsoby krytí deficitu (úvěry, splátkový prodej, leasing) - uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	- tvorba ceny - inflace - produkty finančního trhu	

7. 9 Vzdělávací oblast Volitelné předměty

7. 9. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu SEMINÁŘ Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

Volitelný předmět Seminář z českého jazyka a literatury má komplexní charakter. Zahrnuje jazykovou, literární i slohovou složku předmětu český jazyk a literatura. Hlavním cílem je zvyšování zájmu o mateřský jazyk, prohlubování jazykových znalostí a dovedností, schopnost se kultivovaně vyjadřovat. Důraz je kladen na týmovou spolupráci, ale výuka zahrnuje i řešení samostatných úloh kreativního charakteru.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Volitelný předmět Seminář z českého jazyka a literatury je zařazen do 9. ročníku v rozsahu jedné hodiny týdně. Formou realizace je vyučovací hodina.

V rámci tohoto předmětu žáci pracují s různými zdroji informací a učebními materiály, konkrétně s jazykovými příručkami, populárně naučnými texty, novinovými články, literárními texty, ukázkovými testy k přijímacím zkouškám apod. Při práci s uvedenými zdroji a materiály žáci využívají také informační technologie.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací a jejich zapojování do širších významových celků
- dbáme na to, aby se žáci aktivně zapojovali do výuky
- vedeme žáky k používání jazykových, stylistických a literárních pojmů
- motivujeme žáky k dalšímu studiu a celoživotnímu vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- využíváme problémové úlohy a situace k tomu, aby žáci řešili problémy se zájmem, samostatně a vytrvale
- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- učíme žáky, aby si ověřovali správnost řešení problémů
- rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k uplatňování různých způsobů řešení problému a k jejich následné obhajobě v diskusi
- dbáme na to, aby si žáci vybírali přiměřeně náročné úkoly

Kompetence komunikativní

- poskytujeme žákům příležitosti k vzájemné komunikaci (diskusi či dialogu) a psaní vlastních textů
- vedeme žáky k tomu, aby se dorozumívali kultivovaně a výstižně s ohledem na komunikační situaci
- klademe důraz na spisovnou podobu českého jazyka
- dbáme na to, aby žáci naslouchali promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagovali, vyjadřovali vlastní názory a podkládali je logickými argumenty
- vedeme žáky k tomu, aby využívali informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky pracovat samostatně i v týmu

- rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role, ovlivňovat kvalitu společné práce a podílet se na vytváření příjemné atmosféry v týmu
- vedeme žáky k dodržování společně dohodnutých pravidel
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků
- umožňuje žákům zažít úspěch, a posílit tak jejich sebedůvěru

Kompetence občanské

- při skupinové práci, debatách a diskusích vedeme žáky k respektování názoru druhých
- důsledně dbáme na dodržování pravidel slušného chování
- na konkrétních příkladech poukazujeme na význam literárního díla v kontextu vývoje národa
- vedeme žáky k tomu, aby respektovali, chránili a oceňovali národní tradice a kulturní i historické dědictví
- v hodnocení žáků uplatňujeme prvky pozitivní motivace

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k využívání získaných znalostí a dovedností v praktickém životě
- učíme žáky efektivně organizovat jejich práci
- dbáme na to, aby žáci dodržovali vymezená pravidla a plnili povinnosti a závazky
- vedeme žáky k zodpovědnosti za výsledky jejich práce
- motivujeme žáky, aby získané znalosti a zkušenosti využívali v zájmu vlastního rozvoje i ve svém dalším vzdělávání

Kompetence digitální

- umožňujeme žákům používat digitální zařízení, aplikace a služby a samostatně si volit, kterou technologii s ohledem na konkrétní činnost či problém použijí
- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu
- rozvíjíme u žáků dovednost správné interpretace digitálního obsahu
- podporujeme žáky ve využívání digitálních technologií pro zefektivnění či zjednodušení pracovních postupů a zkvalitnění výsledků práce
- současně upozorňujeme žáky na možná rizika využívání digitálních technologií
- vedeme žáky k tomu, aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky

Vzdělávací oblast: VOLITELNÉ PŘEDMĚTY**Vyučovací předmět:** SEMINÁŘ Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY**Ročník:** 9.**Časová dotace:** 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák ovládá a zdůvodňuje různé pravopisné jevy - dovede vytvořit spisovné tvary slov a rozlišit výrazy z různých vrstev národního jazyka - na příkladech dokládá způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov - orientuje se ve stavbě věty jednoduché i souvětí - používá správně interpunkci - v praxi využívá znalosti z různých oblastí jazyka - pohlíží na gramatiku jako na ucelený systém - samostatně pracuje s jazykovými příručkami - nachází zálibu ve zkoumání češtiny	JAZYK - vybraná témata z různých oblastí českého jazyka	Čj – pravopis; útvary národního jazyka; jazyková kultura; nauka o významu slov; obohacování slovní zásoby; tvoření slov; tvarosloví; skladba Vobč – regiony ČR OSV8, OSV10 VDO2 MKV1 <u>poznámka:</u> možnost práce s internetovou jazykovou příručkou
- využívá získané znalosti o jazyce a stylu k tvorbě gramaticky i věcně správného jazykového projevu, k tvořivé práci s textem i k vlastnímu tvořivému psaní - dbá na kultivovanost svého písemného i ústního projevu	KOMUNIKACE A SLOH - vybrané slohové útvary - tvůrčí aktivity	Čj – styl projevů mluvených a psaných; umění komunikace; funkční styly; slohové postupy a útvary Vobč – komunikace; masmédiá OSV2, OSV5, OSV7, OSV8, OSV11 VDO2, MDV1, MDV6, MDV7
- má přehled o významných představitelích české literatury 20. století - dovede posoudit přínos českých autorů v kontextu evropské literatury - jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - porovnává původní literární dílo s jeho filmovou či divadelní adaptací - podle svých schopností a zájmů tvoří vlastní literární texty - uvědomuje si kulturní spřízněnost některých autorů	LITERATURA - vybrané kapitoly z české poezie 20. století - vybrané kapitoly z české prózy a dramatu 20. století - po stopách slavných rodáků (František Gellner aj.) - tvůrčí aktivity	- Čj – literárně výchovné aktivity; česká literatura 20. století - D – moderní doba - Vobč – obec a region; kulturní bohatství a jeho ochrana - Hv – vývoj populární hudby ve 20. století - Vv – přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením; práce s uměleckým dílem - OSV2, OSV5, OSV7, OSV8, OSV11 - VDO2, VDO4

s naším krajem - využívá literaturu jako zdroj zábavy a poznání		- VMEGS1, VMEGS2, VMEGS3 - MKV1, MKV2, MKV3 - EV4, MDV1, MDV2, MDV7

7.9.2 Charakteristika vyučovacího předmětu KONVERZACE Z ANGLICKÉHO JAZYKA

Hlavním posláním vyučovacího předmětu Konverzace z anglického jazyka je vybavit žáka takovými jazykovými znalostmi a komunikačními dovednostmi, které by mu umožnily dorozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech. Mezi další cíle, k nimž výuka směřuje, patří porozumění čtenému či slyšenému textu na určité jazykové úrovni. Žáci se také seznamují se zeměmi, kde se hovoří anglicky, jsou vedeni k pochopení jiných cizojazyčných kultur a učí se toleranci k příslušníkům cizojazyčných národů a komunikaci s nimi.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Konverzace z anglického jazyka je součástí vzdělávacího oblasti Volitelné předměty.

Tento předmět si mohou zvolit žáci šestého až devátého ročníku, přičemž v každém ročníku má předmět časovou dotaci jednu hodinu týdně. Konverzace z anglického jazyka je realizována na dvou úrovních. První úroveň zahrnuje žáky šestých a sedmých ročníků, druhá úroveň žáky osmých a devátých ročníků. Tento předmět je nabízen jak žákům s jazykovými ambicemi, tak žákům, kteří potřebují více procvičování a doučování.

Konverzace z anglického jazyka je cílově zaměřena na zkvalitnění komunikace v anglickém jazyce v různých situacích každodenního života. Žáci mohou porovnávat styl života a kulturní tradice v jednotlivých anglicky mluvících zemích. Současně se zdokonalují v mluveném projevu, ale i dalších jazykových dovednostech, jako je čtení, práce s textem, psaní a poslech různých autentických materiálů s využitím moderních technologií.

Výuka je doplněna prací s anglickými časopisy PLAY, READY a GATE. Dále je výuka propojena s hudební, výtvarnou a dramatickou výchovou (např. hraní rolí, dramatizace, improvizace apod.).

Tento předmět rozšiřuje a upevňuje slovní zásobu v rámci daných tematických okruhů. Rozvíjí schopnost podat a přijmout informaci s porozuměním. Obsah předmětu umožňuje získat dovednost vést dialog. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci ve světě. Snižuje jazykové bariéry. Učivo je probíráno v rámci tematických okruhů. Žáci se učí samostatně nebo ve skupinách vyhledávat informace, pracují se slovníkem nebo počítačem. Žáci jsou vedeni k umění naslouchat ostatním lidem a reagovat, vyjádřit a obhájit vlastní názor. Vhodně je využíváno odlišností žáků v různých individuálních i skupinových činnostech.

Při výuce jsou využívány všechny formy a metody práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- předkládáme žákům vhodné způsoby, metody a strategie pro jejich efektivní učení
- umožňujeme žákům, aby při vyučování pracovali s různými zdroji informací (s poslechem, populárně-naučným textem, slovníkem, internetem apod.) tak, aby dokázali vyhledávat a třídit informace a posoudit jejich kvalitu a důvěryhodnost
- vedeme žáky k systematickému ukládání informací
- prostřednictvím práce s chybou učíme žáky kriticky zhodnotit výsledky vlastního učení
- vedeme žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu
- směřujeme žáky k pozitivnímu vztahu k učení
- ukazujeme žákům možné způsoby sebehodnocení a sledování vlastního pokroku

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby uměli nalézt v textu požadované informace
- ukazujeme žákům jak řešit problémové úlohy z každodenního života
- rozvíjíme u žáků používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru a tolerujeme elementární chyby, které nenarušují smysl dění a porozumění
- vedeme žáky k sebereflexi při řešení problémových úloh

Kompetence komunikativní

- učíme žáky správně formulovat obsah sdělení
- poskytujeme žákům dostatek příležitostí k vzájemné komunikaci (diskuse, skupinová práce) a psaní vlastních textů
- dbáme u žáků na srozumitelnou výslovnost
- rozšiřujeme slovní zásobu v ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím
- vedeme žáky k tomu, aby si uvědomili přínosy, které jim dobré osvojení komunikačních dovedností nabízí

Kompetence sociální a personální

- vytváříme žákům prostor pro diskusi v malých skupinách i v rámci celé třídy
- prostřednictvím skupinové práce vedeme žáky ke spolupráci, toleranci a respektování názoru druhých
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali připravit a předvést dialog k zadanému tématu či dramatizaci jednoduchého příběhu
- vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel
- přispíváme k vytváření přátelské atmosféry v procesu výuky, v případě potřeby poskytneme žákům pomoc
- umožňujeme žákům zažít úspěch ve skupině
- vedeme žáky ke kritickému hodnocení vlastní práce i práce druhých

Kompetence občanské

- zařazujeme do výuky práci s pravidly
- respektujeme věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáků a současně je vedeme k tomu, aby si uvedené odlišnosti ve svém kolektivu uvědomovali a také je respektovali
- zařazujeme do výuky hraní rolí
- vedeme žáky k zodpovědnému chování, k vědomí jejich práv a povinností ve škole i mimo školu
- dbáme na to, aby žáci respektovali, chránili a cenili si našich i odlišných kulturních a historických tradic
- při výuce zdůrazňujeme environmentální prvky a posilujeme v žácích ekologické myšlení, včetně pocitu trvalé odpovědnosti za udržitelný rozvoj společnosti

Kompetence pracovní

- dáváme žákům možnost, aby využili znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech k vlastnímu rozvoji i přípravě na budoucnost
- učíme žáky efektivně organizovat svou vlastní práci
- požadujeme dodržování dohodnuté kvality, rozsahu a termínu vypracování zadaných úkolů
- prostřednictvím modelových situací seznamujeme žáky s tématy, která se vztahují ke každodennímu i profesnímu životu

Kompetence digitální

- umožňujeme žákům práci s různými online slovníky
- vedeme žáky k využívání různých digitálních zařízení při tvorbě projektů a jejich prezentaci
- seznamujeme žáky s různými aplikacemi, které jim mohou pomoci s procvičováním probrané látky a rozšiřováním slovní zásoby
- pomáháme žákům orientovat se na cizojazyčných webových stránkách podle probíraných témat

Vzdělávací oblast: VOLITELNÉ PŘEDMĚTY**Vyučovací předmět:** KONVERZACE Z ANGLICKÉHO JAZYKA**Ročník:** 6. – 7.**Časová dotace:** 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	TEMATICKÉ OKRUHY: Rodina Volný čas Denní činnosti Příroda Počasí Svátky a národní tradice Reálie Móda Domov	Vobč – život mezi lidmi; rodinný život; člověk v rytmu času Z – regiony světa Vv – prostředky pro vyjádření emocí Vzdr – zdravý způsob života a péče o zdraví OSV3, OSV4, OSV5, OSV6, OSV8, OSV11 VMEGS1 MKV1 EV1
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech		

Vzdělávací oblast: VOLITELNÉ PŘEDMĚTY**Vyučovací předmět:** KONVERZACE Z ANGLICKÉHO JAZYKA**Ročník:** 8. – 9.**Časová dotace:** 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	TEMATICKÉ OKRUHY: Volný čas Příroda Svátky a národní tradice Cestování Reálie Zdraví a životní styl Móda Kultura	Ch – koloběh prvků v přírodě Př – základy ekologie a životní prostředí, naše příroda Z – regiony světa Vobč – život mezi lidmi; rodinný život; člověk v rytmu času; člověk a kultura Vv – uplatňování subjektivity při vizuálně obrazových vyjádřeních Vzdr – zdravý způsob života a péče o zdraví OSV3, OSV4, OSV5, OSV6, OSV8, OSV11 VDO2 VMEGS1 MKV2 EV4 MDV1, MDV6

7. 9. 3 Charakteristika vyučovacího předmětu CVIČENÍ Z MATEMATIKY

Vzhledem k rychlému rozvoji vědy a techniky vedeme žáky k přesvědčení, že dobré znalosti z matematiky uplatní v současnosti ve všech oborech. Také je směřujeme k pochopení, že matematika je dokonalý nástroj, který jim pomůže dobře zvládat i další přírodovědné předměty a může je přivést k dosahování nových objevů.

Matematika ve vztahu s fyzikou, pracovními činnostmi a chemií má za cíl vybavit žáky takovými znalostmi, dovednostmi a návyky, aby bylo dosaženo zvýšení technické úrovně vzdělanosti naší mládeže, která je obecně považována za nedostačující.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Cvičení z matematiky je zařazen jako volitelný předmět v 8. ročníku v rozsahu jedna vyučovací hodina týdně. Formou realizace je vyučovací hodina. Hodiny probíhají v učebnách vybavených interaktivní tabulí nebo dataprojektorem. Při individuální práci žáci využívají také iPady či mobilní telefony. V rámci předmětu Cvičení z matematiky najdeme úzké mezipředmětové vztahy k matematice, fyzice, zeměpisu a chemii.

Vzdělávání je zaměřeno na:

- užití matematiky v reálných situacích
- osvojení, upevnění pojmů, matematických postupů
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování
- problémové a náročnější úlohy směřující k procvičování a prohlubování učiva 8. a 9. ročníku
- příprava ke studiu na střední škole.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k tomu, aby si vybírali metody a strategie vhodné pro efektivní učení
- motivujeme žáky k dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- učíme žáky používat získané vědomosti a dovednosti v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky vnímat problémové situace, rozpoznat a pochopit problém, přemýšlet o souvislostech, promyslet a naplánovat způsob řešení
- vedeme žáky ke zvolení správného postupu při řešení slovních úloh a reálných problémů
- učíme žáky ověřovat prakticky správnost řešení, osvědčené postupy aplikovat při řešení obdobných nebo nových problémových situací

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k odůvodňování matematických postupů a vytváření hypotéz
- posilujeme schopnost žáků správně používat matematickou terminologii, znaky a symboly

Kompetence sociální a personální

- dbáme na to, aby se všichni žáci zapojovali do práce ve skupině i do debaty celé třídy, chápali potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu a respektovali názor druhého
- vedeme žáky k sebezpoznání a sebehodnocení

Kompetence občanské

- při skupinové práci, debatách a diskusích vedeme žáky k respektu k názoru druhých
- poukazujeme na důležitost a dodržování pravidel třídy a skupiny

Kompetence pracovní

- směřujeme žáky ke zdokonalení jejich grafického projevu
- vedeme žáky ke správnému používání matematických pomůcek a zařízení
- trváme na dodržování dohodnuté kvality práce a termínů odevzdání

Kompetence digitální

- vedeme žáky k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb, využíváme je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; necháváme žáky samostatně rozhodnout které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- dbáme na to, aby žáci získávali, vyhledávali, kriticky posuzovali, spravovali a sdíleli data, informace a digitální obsah, k tomu volili vhodné postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- umožňujeme žákům využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- klademe důraz na chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme žáky s novými technologiemi, vedeme ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektujeme rizika jejich využívání
- předcházíme situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáků i zdraví ostatních; vedeme žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí

Vzdělávací oblast: VOLITELNÉ PŘEDMĚTY
Vyučovací předmět: CVIČENÍ Z MATEMATIKY

Ročník: 8.
Časová dotace: 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák provádí početní operace s přirozenými a desetinnými čísly z paměti i písemně - provádí početní operace s celými, racionálními čísly - užívá mocniny - provádí odhady a kontroly výpočtů - převádí jednotky délky, hmotnosti, času, obsahu i objemu - dokáže vypočítat obvody a obsahy rovinných útvarů - řeší jednoduché praktické úkoly - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti - pozná útvary osově a středově souměrné	Výrazy	Čj – číslovky Vobč – člověk v rytmu času F – fyzikální veličiny a jejich měření; úpravy vzorců Ch – koncentrace – roztoky Př – stavba těla organismů Ch, Př – stavba nerostů Pč – technické výkresy OSV1, OSV3, OSV5 VMEGS3 EV2
- řeší úlohy finanční matematiky z praxe	FINANČNÍ MATEMATIKA - hospodaření s penězi - nákup - cestování - platby v domácnosti - opravy	
- pracuje s měřítkem plánů, map - rozumí poměru - chápe pojem procento, promile a umí řešit konkrétní příklady ze života	PROCENTA - měřítko - poměr - procenta, promile	
- vypočítá povrch a objem hranolu, válce, kužele, jehlanu, koule	STEREOMETRIE - hranoly - válece	

	- kužel, jehlan - koule	
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek - zná pojmy z logiky, kombinatoriky	KOMBINATORIKA - logika - kombinatorika	
- pracuje s tabulkami, grafy - umí řešit slovní úlohy z reálného života pomocí lineárních rovnic a jejich soustav - matematizuje reálné situace	ÚLOHY Z REÁLNÉHO ŽIVOTA	

7.9.4 Charakteristika vyučovacího předmětu FYZIKÁLNÍ PRAKTIKA

Cílem volitelného předmětu Fyzikální praktika je prostřednictvím činnostního a badatelského charakteru výuky pomoci hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomit i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v běžném životě v nejbližším okolí a při běžných denních činnostech. Žáci si také osvojují důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak?, Proč?, Co se stane, jestliže...?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Fyzikální praktika se vyučují jako volitelný předmět v 6. a 7. ročníku s hodinovou týdenní dotací. Výuka může probíhat ve dvouhodinovém bloku jedenkrát za dva týdny. Tematický obsah volně navazuje na výuku fyziky v 6. – 7. ročníku, a představuje tak její rozšíření a doplnění.

Výuka probíhá v učebně fyziky a chemie, počítačové učebně nebo v terénu. Pro práci jsou využívány všechny dostupné zdroje informací a pomůcky: učebnice fyziky, pracovní sešity, pracovní listy, nákresy, různé druhy textů, internet, vlastní pozorování, dotazování aj. Výuka je zaměřena na praktické využití učiva. Převažující formou práce je kooperativní výuka.

Formy a metody práce:

- práce ve skupinách a dvojicích
- laboratorní práce
- samostatná práce s literaturou, hledání informací, tvoření prezentací a grafů zpracovaných výsledků

Rozdělení žáků do skupin, počet skupin a počet žáků ve skupině je omezen vybavením školy pomůckami. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou.

Nedílným vybavením učebny a laboratoře jsou řád učebny chemie a laboratorní řád, jejichž pravidla jsou závazná pro každého žáka i vyučujícího.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- podněcujeme žáky k samostatnému získávání, zpracovávání a analyzování informací z různých výukových zdrojů
- dbáme na to, aby žáci správně používali fyzikální termíny, znaky a symboly
- vedeme žáky k pozorování různých fyzikálních objektů a jevů i jejich vlastností a k měření různých fyzikálních vlastností objektů, ke zpracovávání, vyhodnocování a dalšímu využívání výsledků pozorování a měření k vlastnímu učení

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme žákům problémy související s učivem fyziky
- dáváme žákům možnost promyslet a naplánovat způsoby řešení problémů

- vedeme žáky k volbě nejvhodnějšího způsobu řešení, tj. k užívání logických, matematických a empirických postupů dle problému
- dbáme na to, aby žáci zdůvodňovali svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- podněcujeme žáky k popisu fyzikálních objektů a jevů
- vedeme žáky k formulaci a vyjadřování svých myšlenek a názorů v logickém sledu
- dbáme na to, aby žáci prezentovali závěry své práce kultivovaným způsobem
- zadáváme žákům činnosti, při kterých mohou navzájem komunikovat

Kompetence sociální a personální

- zadáváme žákům úkoly, při kterých jsou nuceni spolupracovat
- vedeme žáky k respektování názorů a práce druhých
- podněcujeme žáky k smysluplné diskusi

Kompetence občanská

- dbáme na to, aby žáci dodržovali pravidla slušného chování
- vedeme žáky k pochopení práv a povinností, k zodpovědnému chování v krizových situacích (např. přivolání odborné pomoci a poskytnutí první pomoci)
- seznamujeme žáky s českými fyziky, techniky a vynálezy
- podněcuje zájem žáků o fyzikální jevy kolem nás
- vedeme žáky k vnímání souvislostí mezi zákonitostmi přírodních procesů a životem lidí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k šetrnému a účinnému používání pomůcek a přístrojů při praktických činnostech
- zadáváme žákům takové úkoly, při kterých mohou využít poznatky v běžné praxi
- vedeme žáky k bezpečné práci z hlediska ochrany zdraví svého i zdraví ostatních a z hlediska životního prostředí

Kompetence digitální

- podporujeme žáky v ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb při učení
- vedeme žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu s ohledem na konkrétní situaci a účel
- učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah a kombinovat různé formáty
- umožňujeme žákům využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci
- upozorňujeme žáky, jak předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat

Vzdělávací oblast: VOLITELNÉ PŘEDMĚTY
Vyučovací předmět: FYZIKÁLNÍ PRAKTIKA

Ročník: 6. – 7.
Časová dotace: 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů - zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl - vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci - dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci - poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	ZÁKLADNÍ LABORATORNÍ POSTUPY A METODY ZÁKLADNÍ LABORATORNÍ PŘÍSTROJE A POMŮCKY - těleso a látka - fyzikální veličiny a jejich měření - magnetismus - vlastnosti tekutin	F – těleso a látka; fyzikální veličiny a jejich měření; magnetismus; vlastnosti kapalin a plynů; pohyb těles OSV1, OSV3, OSV8, OSV9 VMEGS2 EV4

7. 9. 5 Charakteristika vyučovacího předmětu FYZIKÁLNĚ CHEMICKÁ PRAKTIKA

Cílem volitelného předmětu Fyzikálně chemická praktika je prostřednictvím činnostního a badatelského charakteru výuky pomoci hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomit i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v běžném životě v nejbližším okolí a při běžných denních činnostech. Žáci si také osvojují důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak?, Proč?, Co se stane, jestliže...?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Fyzikálně chemická praktika se vyučují jako volitelný předmět v 8. a 9. ročníku s hodinovou týdenní dotací. Výuka může probíhat v dvouhodinovém bloku jedenkrát za dva týdny. Tematický obsah navazuje na výuku fyziky v 6. – 9. ročníku a chemie v 8. – 9. ročníku.

Výuka probíhá v učebně fyziky a chemie nebo v laboratoři, případně v terénu. Pro práci jsou využívány všechny dostupné zdroje informací a pomůcky: učebnice fyziky a chemie, pracovní sešity, pracovní listy, nákresy, různé druhy textů, internet, vlastní pozorování, dotazování aj. Výuka je zaměřena na praktické využití učiva. Převažující formou práce je kooperativní výuka.

Formy a metody práce:

- práce ve skupinách a dvojicích
- laboratorní práce
- samostatná práce s literaturou, hledání informací, tvoření prezentací a grafů zpracovaných výsledků

Rozdělení žáků do skupin, počet skupin a počet žáků ve skupině je omezen vybavením školy pomůckami. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou.

Nedílným vybavením učebny a laboratoře jsou řád učebny chemie a laboratorní řád, jejichž pravidla jsou závazná pro každého žáka i vyučujícího.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování fyzikálních a chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- dáváme žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme žákům problémové situace související s učivem chemie a fyziky
- poskytujeme žákům možnost volit různé způsoby řešení
- dáváme žákům možnost obhajovat jejich vlastní rozhodnutí
- podněcujeme žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení

- vedeme žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty
- klademe důraz na aplikaci poznatků v praxi

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správnému používání fyzikálních a chemických termínů, symbolů a značek
- podněcujeme žáky k argumentaci
- zadáváme žákům takové úkoly, při kterých mohou navzájem komunikovat

Kompetence sociální a personální

- zadáváme takové úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podněcujeme žáky k smysluplné diskusi
- vytváříme situace, při kterých se žáci učí respektovat názory druhých

Kompetence občanské

- společně se žáky respektujeme pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- předkládáme žákům situace, ve kterých se učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- vedeme žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (např. přivolání odborné pomoci a poskytnutí první pomoci)

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- vyžadujeme od žáků dodržování zásad bezpečnosti práce z hlediska ochrany jejich zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí
- zadáváme žákům takové úkoly, aby byli schopni využít poznatky v běžné praxi

Kompetence digitální

- podporujeme žáky v ovládnání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb při učení
- vedeme žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu s ohledem na konkrétní situaci a účel
- učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah a kombinovat různé formáty
- umožňujeme žákům využívat digitální technologie, aby si usnadnili svou práci
- upozorňujeme žáky, jak předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat

Vzdělávací oblast: VOLITELNÉ PŘEDMĚTY**Vyučovací předmět:** FYZIKÁLNĚ CHEMICKÁ PRAKTIKA**Ročník:** 8. – 9.**Časová dotace:** 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů - zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl - vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci - dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci - poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	ZÁKLADNÍ LABORATORNÍ POSTUPY A METODY ZÁKLADNÍ LABORATORNÍ PŘÍSTROJE A POMŮCKY - látky, jejich skupenství a vlastnosti - směsi a dělení směsí - základní chemické reakce - přírodní látky a jejich vlastnosti - základní elektrické obvody a měření	F – fyzikální veličiny a jejich měření; tepelné jevy; elektrický obvod; elektrický proud; elektromagnetické děje Ch – bezpečnost; směsi a dělení směsí; roztoky; chemické reakce; chemické prvky; anorganické sloučeniny; organické sloučeniny; chemie a společnost Přpr – stavba organismů OSV1, OSV3, OSV8, OSV9 EV4

7. 9. 6 Charakteristika vyučovacího předmětu PŘÍRODOVĚDNÁ PRAKTIKA

Tento vyučovací předmět je zaměřen na komplexní rozšiřování a prohlubování vzdělávacího oboru Člověk a příroda. Důraz je kladen na prožitkové poznávání přírody (tj. přírodovědné ukázky, práci s přírodninami, vlastní badatelskou práci). Cílem je u žáků budovat a rozvíjet pozitivní vztah k přírodě a vytvářet postoje, které jsou v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Přírodovědná praktika se vyučují jako volitelný předmět v 6. a 7. ročníku s hodinovou týdenní dotací. Výuka může probíhat v dvouhodinovém bloku jedenkrát za dva týdny. Vyučovací předmět Přírodovědná praktika úzce souvisí se všemi předměty vzdělávacího oboru Člověk a příroda a zejména s průřezovým tématem Environmentální výchova.

Výuka probíhá v běžné učebně nebo v terénu. Pro práci jsou využívány všechny dostupné zdroje informací a pomůcky: učebnice přírodopisu, pracovní sešity, pracovní listy, nákresy, různé druhy textů, internet, vlastní pozorování, dotazování aj. Výuka je zaměřena na praktické využití učiva.

Formy realizace předmětu:

- přírodovědné vycházky
- badatelská činnost
- krátkodobé projekty
- skupinová práce
- prožitkové hry

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- předkládáme žákům dostatek učebních textů a odborných článků; umožňujeme žákům pracovat s encyklopediemi a s internetem
- zadáváme komplexní úkoly, které zahrnují informace a poznatky z celého vzdělávacího oboru Člověk a příroda
- dáváme žákům příležitost si vlastnoručně „osahat“ přírodu

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme žákům samostatně či v týmech pozorovat a experimentovat
- zařazujeme metody, při kterých jsou žáci vedeni k samostatnému řešení problémů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k formulování jejich myšlenek v písemné i mluvené formě
- zadáváme úkoly, při kterých se mohou žáci aktivně zapojovat do diskuse, obhajovat vlastní názor a vhodně argumentovat

Kompetence sociální a personální

- zadáváme úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- dbáme na to, aby se žáci podíleli na utváření příjemné atmosféry v týmu
- vedeme žáky k dodržování pravidel bezpečného a ohleduplného chování v přírodě

Kompetence občanské

- vedeme žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví a zdraví jejich blízkých
- podněcujeme žáky k pochopení základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů, učíme je respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí a trvale udržitelný rozvoj společnosti

Kompetence pracovní

- dbáme na to, aby žáci používali bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení a dodržovali vymezená pravidla
- umožňujeme žákům, aby využívali znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech
- vedeme žáky k plánování pracovních postupů a úkolů
- dbáme na to, aby žáci přistupovali k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí

Kompetence digitální

- vedeme žáky k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb
- podněcujeme žáky k vyhledávání a kritickému posuzování dat, informací a digitálního obsahu tak, aby způsoby, prostředky a postupy byly odpovídající konkrétní situaci
- učíme žáky, jak si lze pomocí digitálních technologií usnadnit práci, zautomatizovat rutinní činnosti a zefektivnit vlastní práci

Vzdělávací oblast: VOLITELNÉ PŘEDMĚTY
Vyučovací předmět: PŘÍRODOVĚDNÁ PRAKTIKA

Ročník: 6. – 7.
Časová dotace: 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák popíše základní rozdíly mezi jednotlivými buňkami - vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů - zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl - vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci - dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci - poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	STAVBA ORGANISMŮ A PRÁCE S MIKROSKOPEM - stavba buňky - potřeby k mikroskopování - vedení protokolu, kreslení, popis obrázku - tvorba mikroskopického preparátu	Př – praktické poznávání přírody – laboratorní práce FCHP – základní laboratorní postupy a metody EV1. OSV9, OSV10
- porovná druhové bohatství jednotlivých pater lesa - pomocí klíče určí základní druhy lišejníků, mechů a kapradin - v souvislosti s ekosystémem les aplikuje praktické metody poznávání přírody - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	EKOSYSTÉM LES - severské lesy, lesy mírného pásu, pralesy - druhová rozmanitost lesů a jednotlivých pater - význam lesa v krajině a pro člověka - důsledky úbytku lesů - určování nahosemenných rostlin podle klíče	Př – les Z – klimatické pásy; přírodní složky a oblasti Země EV1 – deštné pralesy a důsledky jejich ubývání OSV9, OSV10
- v souvislosti s vodními ekosystémy aplikuje praktické metody poznávání přírody - pomocí klíče určuje rostliny a živočichy vodního ekosystému - umí odebrat vzorky (rostliny, živočichy) a vyhodnotit je	VODNÍ EKOSYSTÉMY - vodní bezobratlí – určování dle klíče - vodní obratlovci (např. „příběh vydry“) - rostliny ve vodě a okolí - vztahy organismů a okolí na příkladu rybníka	Př – voda a její okolí Z – přírodní složky a oblasti Země EV1, OSV9, OSV10

- uvede příklady typických organismů luk a pastvin - v souvislosti s ekosystémem luk a pastvin aplikuje praktické metody poznávání přírody	EKOSYSTÉM LUK A PASTVIN - ekosystém luk, pastvin a polí - kvetení a rozmnožování rostlin - organismy lučních ekosystémů a vztahy mezi nimi	Př – louky a pastviny EV1 OSV9, OSV10
- orientuje se v ekologických pojmech (populace, biotop, společenstvo, diverzita aj.)	ZÁKLADNÍ EKOLOGICKÉ POJMY - ekologie – její obsah, význam - ekologické pojmy (společenstvo, ekosystém, biotop, populace, adaptace, diverzita aj.)	VMEGS3 – světové ekologické problémy EV2 – ekologie
- porovnává různé typy přizpůsobení se různým podmínkám	BIOTICKÉ A ABIOTICKÉ PODMÍNKY - živá a neživá složka prostředí - rozmanitost organismů - vztahy mezi organismy	EV1, OSV5, OSV9, OSV10
- rozlišuje přírodní a umělé ekosystémy - na příkladu lesa pochopí potravní řetězec	MÍRNÝ PÁS – TYPY EKOSYSTÉMŮ - charakteristika ekosystémů - druhová rozmanitost živočichů a rostlin v jednotlivých ekosystémech - přírodní a umělé ekosystémy	<u>poznámka:</u> podzim, vycházky do lesa, barevnost přírody
- uvede příklady ohrožených druhů - aplikuje praktické metody poznávání přírody - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	ROSTLINY A EKOLOGIE – VÝZNAM ZELENĚ - pozorování povrchu rostlin - herbář rostlin	VMEGS3 – světová organizace UNESCO
- posoudí důvod ohrožení a navrhne řešení - vysvětlí význam CHKO, NP, zoologických a botanických zahrad - dodržuje pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	SYSTÉM OCHRANY PŘÍRODNÍHO BOHATSTVÍ - ohrožené druhy rostlin a živočichů - důvody ohrožení a návrh řešení - národní parky a chráněná území ČR - zoologické a botanické zahrady – ano/ne	VMEGS1 EV2 – problémy třetího světa, boj o vodu OSV5, OSV9, OSV10

7. 9. 7 Charakteristika vyučovacího předmětu SPORTOVNÍ HRY

Cílem předmětu Sportovní hry je vypěstovat u žáků kladný vztah k fyzickým aktivitám a sportu a vytvářet návyky zdravého životního stylu vůbec. Dále je důraz kladen na dodržování sportovní etiky, pravidel a jednání v duchu fair play.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět je vyučován formou volitelného předmětu v 6. až 9. ročníku v časové dotaci jedna hodina týdně. Převažující formou realizace je vyučovací hodina. Od sedmého ročníku se třída dělí na skupiny chlapců a dívek. Výuka probíhá v tělocvičně, tanečním sále, sportovní hale či na školním hřišti.

V rámci předmětu Sportovní hry se uplatňují úzké mezipředmětové vztahy k tělesné výchově a pohybové výchově.

Mezi používané formy a metody výuky patří ukázka, výklad, pokus-omyl, frontální, skupinová a individuální výuka.

Žákům se zájmem o sport a pohybovou činnost nabízíme zapojení do sportovních kroužků a doporučujeme jim další rozvoj ve sportovních klubech.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k objevování a poznávání pohybových dovedností a k všestrannému pohybovému rozvoji
- prostřednictvím poznávání vlastních pohybových schopností vedeme žáky k jejich individuálnímu rozvoji a k dosažení jejich osobního maxima
- zaměřujeme se na souvislost mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou
- učíme žáky systematicky sledovat vývoj vlastní fyzické zdatnosti
- motivujeme žáky k celoživotnímu kladnému vztahu ke sportu a pohybu

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k vhodnému rozhodování s ohledem na herní situaci
- směřujeme žáky k hledání vhodné taktiky v individuálních i kolektivních sportech

Kompetence komunikativní

- dbáme na to, aby žáci vyslechli a přijali pokyny vedoucího družstva
- otevíráme prostor k diskusi o taktice družstva

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k dodržování pravidel fair play
- prezentujeme a podporujeme myšlenky olympijského hnutí
- vedeme žáky k rozdělování a přijímání úkolů v rámci družstva
- uplatňujeme zásady týmové spolupráce v týmových sportech
- vedeme žáky k respektování pokynů trenéra a rozhodčích

Kompetence občanské

- podporujeme žáky v aktivním sportování
- objasňujeme nutnost dodržování hygieny při tělesných aktivitách
- učíme žáky poskytnout první pomoc při úrazech lehčího charakteru

Kompetence pracovní

- uvádíme příklady nutnosti dodržování pravidel ve sportu i v celém životě

- uplatňujeme zásady pro správné používání sportovního náradí a náčiní
- podporujeme organizační činnosti při sportovních akcích
- dbáme na správnost vedení dokumentace o docházce

Kompetence digitální

- ukazujeme žákům, jak lze využívat digitální technologie k analýze sportovního výkonu
- umožňujeme žákům využívat digitální zařízení, aplikace a služby k získávání a ukládání dat týkajících se pohybových aktivit nejen při učení, ale i v běžném životě
- vedeme žáky k pořizování videozáznamů a fotodokumentace vlastní pohybové činnosti a k jejich prezentaci
- za pomoci digitálních technologií motivujeme žáky k posilování tělesné zdatnosti, ke zdokonalování pohybových dovedností a také k aktivnímu každodennímu pohybu
- dbáme na etické jednání žáků při práci s digitálním obsahem

Vzdělávací oblast: VOLITELNÉ PŘEDMĚTY
Vyučovací předmět: SPORTOVNÍ ČINNOSTI

Ročník: 6. – 9.
Časová dotace: 1 hodina

Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata, Poznámky
- žák aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ - význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při Tv a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného	Př – orgánové soustavy; první pomoc Vzdr – zdravý způsob života a péče o zdraví OSV2, OSV3, OSV4, OSV11
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - pohybové hry s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity - sportovní hry (košíková, volejbal, fotbal, florbal) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie - další (i netradiční) pohybové činnosti a hry (ringo, frisbee, softbal, tchouckball, kinball)	OSV1, OSV2, OSV3, OSV5, OSV7, OSV9, OSV10, OSV11

- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ - komunikace v Tv – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech - organizace prostoru a pohybových činností v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování - historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta - pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží - zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	Inf – informační systémy - evidence, filtrování, řazení a třídění dat D – Sparta a Athény OSV1, OSV8, OSV9, OSV10 VMEGS1 MKV4 EV4 MDV3, MDV5

Učivo v uvedené tabulce se vztahuje na dívky i chlapce s přihlédnutím k pohlaví a věkovým zvláštnostem (např. blok úpoly, gymnastika, atletika).

8 Hodnocení žáků

Cílem hodnocení žáků je vzbudit zájem o jednotlivé vyučovací předměty, který nebude vázaný na motivaci prostřednictvím známek. Snažíme se u žáků posilovat vnitřní motivaci, snahu o vlastní sebehodnocení. Zpětnou vazbou se snažíme zjistit efektivnost daného procesu učení. Důležitou roli v tomto procesu hraje kooperativní vyučování, jehož přirozenou součástí je zpětná vazba od všech členů skupiny.

8.1 Zásady hodnocení a získávání podkladů ke klasifikaci

- (1) Na začátku školního roku všichni vyučující seznámí žáky s kritérii hodnocení.
- (2) Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména:
  - soustavným diagnostickým pozorováním žáka a jeho výkonů
  - různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové) dle specifik jednotlivých předmětů
  - vzájemným hodnocením a sebehodnocením žáků.
- (3) Podklady pro pololetní a výroční hodnocení musí být získávány v průběhu celého klasifikačního období.
- (4) Výsledná známka není pouze průměrem všech získaných známek.
- (5) Při klasifikaci a hodnocení se vyučující nesnaží u žáků pouze hledat chyby a nedostatky.
- (6) Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje. Vede žáky k vzájemnému hodnocení a sebehodnocení, s chybou se dále pracuje.
- (9) Zákonní zástupci jsou seznamováni s průběžným hodnocením prostřednictvím žákovských knížek (včetně elektronické verze).
- (10) Vyučující si vede řádnou evidenci všech podkladů pro hodnocení.
- (11) Pokud není žák ve škole přítomen tři dny a déle a tuto nepřítomnost má v souladu se školním řádem omluvenou, má právo minimálně první den po nástupu do školy nebýt zkoušen; předpokladem tohoto postupu je slušné vystupování žáka a omluva příslušnému vyučujícímu před začátkem hodiny.
- (12) Ve vyučovacích předmětech výchovného charakteru se při klasifikaci nepřihlíží k míře talentu, nýbrž ke schopnosti a motivaci žáka využít vlastních možností v rámci osobních mezí. Vyučující přiměřeně zohledňuje míru zájmu a aktivního přístupu žáka k plnění úkolů, zejména v oblasti praktických činností.
- (13) V jednom vyučovacím dni může třída psát nejvýše jednu souhrnnou písemnou práci více jak dvacetiminutovou. V případě kratších prací učitel zohledňuje jejich počet v daném dni, případně se s žáky domluví na náhradním termínu. Tyto práce vyučující opraví a žáky s výsledky seznámí nejpozději do 14 dnů.
- (14) Všechny písemné práce jsou zadávány z řádně zopakovaného a procvičeného učiva.
- (15) Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým či individuálním zvláštnostem žáka a k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učených výkonech pro určitou indispozici, zohledňuje doporučení psychologických a jiných vyšetření.
- (16) Kritéria hodnocení – viz příloha.

8. 2 Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- (1) Hodnocení se řídí vyhláškou č. 27/2016 Sb. Ve škole mohou být integrováni žáci s postižením smyslovým, tělesným nebo s vývojovými poruchami učení a chování. Při hodnocení a klasifikaci učitel vychází z doporučení a závěrů PPP či jiné odborné instituce a hodnocení je vždy zcela individuální. Žák je hodnocen s ohledem na své možnosti a schopnosti, je posuzován jeho individuální pokrok.
- (2) Žáci integrovaní na základě doporučení PPP nebo SPC jsou vzděláváni i hodnoceni na základě plnění individuálního vzdělávacího plánu. Na žádost rodičů a při doporučení poradenského zařízení mohou být hodnoceni slovně.

8. 3 Hodnocení výsledků vzdělávání

- (1) Výsledky vzdělávání žáků v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se na vysvědčení hodnotí stupni prospěchu:
1 – výborný
2 – chvalitebný
3 – dobrý
4 – dostatečný
5 – nedostatečný
- (2) Při hodnocení jsou výsledky vzdělávání žáka hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku. Klasifikace zahrnuje ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.
- (3) Není-li možné žáka hodnotit z některého předmětu, uvede se na vysvědčení u příslušného předmětu místo stupně prospěchu slovo „nehodnocen(a)“.
- (4) Pokud je žák z výuky některého předmětu zcela uvolněn, uvede se na vysvědčení u příslušného předmětu místo stupně prospěchu slovo „uvolněn(a)“.

8. 4 Slovní hodnocení

- (1) Výsledky vzdělávání a chování žáků 1. – 3. ročníku jsou na vysvědčení hodnoceny výhradně slovně.
Ve 4. a 5. ročníku jsou žáci hodnoceni známkou.
- (2) Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby bylo zřejmé, jaké úrovně vzdělání žák dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům

- jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a ke svému věku.
- (3) Slovní hodnocení je založeno na individuální vztahové normě (srovnávání s předchozím výkonem). Je pozitivně laděné a vyzdvihuje, co se žákovi povedlo, zároveň objektivně popisuje, co je třeba zlepšit. Při slovním hodnocení je kladen důraz na jeho informační funkci.
- (4) Slovní hodnocení zahrnuje:
- posouzení výsledků vzdělávání žáka
  - ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon
  - alespoň částečnou pozitivní motivaci
  - naznačení dalšího rozvoje žáka
  - zdůvodnění hodnocení
  - doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.
- (5) Pololetní a výroční slovní hodnocení je psáno formou dopisu žákovi. Lze použít i neosobní popis žákovy práce, jeho možností, schopností a cest k jejich rozvoji. Práce a činnost žáka není hodnocena ve smyslu porovnávání s ostatními žáky nebo sestavováním žebříčku výkonů.
- (6) Zákonní zástupci jsou informováni pravidelně každý měsíc písemnou formou o výsledcích vzdělávání žáků. Mohou také dostávat krátká průběžná slovní hodnocení za uplynulý týden (či jiné období) v týdenních plánech. Průběžné záznamy o splněných úkolech žáka v jednotlivých předmětech, o jeho sociálním chování a způsobu práce konzultuje třídní učitelka se zákonnými zástupci při individuálních pohovorech.

Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení:

Ovládnutí učiva předepsaného ŠVP	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 – nedostatečný	neovládá
Úroveň myšlení	
1 – výborný	reaguje pohotově, bystře, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení
5 – nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Úroveň vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné

2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 – nedostatečný	i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští	
1 – výborný	užívá vědomostí a dovedností spolehlivě a uvědoměle, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomostí a dovedností při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 – nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Píle a zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 – nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

8. 5 Hodnocení chování žáků ve škole a na akcích pořádaných školou

1 – velmi dobré	Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 – uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly a ustanoveními školního řádu. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo ustanovením školního řádu, nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 – neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se natolik závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně hrubým způsobem narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

8. 6 Celkové hodnocení

Celkové hodnocení se řídí pravidly stanovenými § 15 a § 16 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky.

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním
- b) prospěl(a)
- c) neprospěl(a)
- d) nehodnocen

Žák je hodnocen stupněm:

a) prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré; v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky,

b) prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,

c) neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,

d) nehodnocen(a)

Pokud žák nemohl být z některého předmětu na konci prvního pololetí hodnocen ani v náhradním termínu, jeho celkové hodnocení je „nehodnocen(a)“. Žák, který nebyl na konci prvního pololetí hodnocen z některého z povinných předmětů a z ostatních předmětů prospěl, má také celkové hodnocení „nehodnocen(a)“.

8. 7 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Žáci jsou v průběhu vzdělávání cíleně vedeni všemi vyučujícími k sebehodnocení.

Vyučující vytváří vhodné prostředí k tomu, aby žák mohl objektivně a poučeně hodnotit sebe a svoji práci.

K sebehodnocení jsou používány různé formy písemných a grafických záznamů i ústních vyjádření dle věkových a intelektových schopností žáka.

8. 8 Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR

Podle ustanovení § 15, odst. 6 vyhlášky 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, se při hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany České republiky a plní v České republice povinnou školní docházku, úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost podle odstavců 2 a 4, která ovlivňuje výkon žáka.

8. 9 Komisionální přezkoušení, opravné zkoušky, přezkoušení

Komisionální přezkoušení a opravné zkoušky se řídí pravidly stanovenými § 22 a 23 vyhlášky 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky:

8. 9. 1 Komisionální přezkoušení

Má-li zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace v jednotlivých předmětech na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří dnů ode dne, kdy bylo žákovi vydáno vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení.

- (1) Komisi pro komisionální přezkoušení (dále jen "přezkoušení") jmenuje ředitelka školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitelka školy, jmenuje komisi krajský úřad.
- (2) Komise je tříčlenná a tvoří ji:
  - a) předseda, kterým je ředitelka školy, popřípadě jí pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitelka školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy
  - b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu
  - c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
- (3) Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením podle § 15 odst. 2 nebo stupněm prospěchu podle § 15 odst. 3. Ředitelka školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
- (4) O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.
- (5) Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitelka školy v souladu se školním vzdělávacím programem. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

8. 9. 2 Opravná zkouška

- (1) Komisi pro opravnou zkoušku jmenuje ředitelka školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitelka školy, jmenuje komisi krajský úřad.

- (2) Žák koná opravnou zkoušku v případě, že byl na konci druhého pololetí 6. – 9. ročníku klasifikován stupněm „nedostatečný“ nejvýše ve dvou předmětech.
- (3) Termíny opravných zkoušek určí ředitelka školy tak, aby byly vykonány nejpozději do 31. srpna. Pokud se žák nemůže ze závažných důvodů v tomto termínu ke zkoušce dostavit, lze povolit vykonání opravné zkoušky nejpozději do 15. září. Do té doby žák podmíněně navštěvuje nejbližší vyšší ročník.
- (4) Žák může v jednom dni vykonávat nejvýše jednu opravnou zkoušku.
- (5) O termínu konání opravné zkoušky informuje škola písemně zákonného zástupce žáka.
- (6) Žák, který se bez vážných důvodů ve stanoveném termínu k opravné zkoušce nedostaví, a do dvou dnů se neomluví, je klasifikován z daného předmětu stupněm „nedostatečný“.

8.9.3 Zkouška v náhradním termínu

Zkoušku v náhradním termínu koná žák, který:

- (1) nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci prvního pololetí. Termín zkoušky v náhradním termínu určí ředitelka školy tak, aby klasifikace mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné ohodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
- (2) nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci druhého pololetí. Termín zkoušky v náhradním termínu určí ředitelka školy tak, aby klasifikace mohla být provedena nejpozději do 31. srpna příslušného školního roku, nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

8.9.4 Postup do dalšího ročníku

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených školním vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch.

Příloha: Pravidla pro hodnocení žáků, kritéria hodnocení**Příloha č. 1 Školního řádu ZŠ Mladá Boleslav, Dukelská 1112, p. o.**

Vzdělání vede člověka k poznání svých schopností a reálných možností a k uplatnění vědomostí a dovedností v profesním životě. Učitelé přistupují k průběžnému hodnocení úrovně vzdělání žáků s vědomím motivační funkce a formativního významu hodnocení. Hodnocení žáků vychází z požadavků daných výstupy rámcového a školního vzdělávacího programu. Žáci mají právo být předem srozumitelně seznámeni nejen s cíli vzdělávání, ale i s určenými kritérii hodnocení. Důraz je kladen na práci s chybou, která je nedílnou součástí každého učení, kdy chybovat je normální.

(1) Při hodnocení vyučující přihlíží k:

- a) hodnocení práce ve škole – připravenost, aktivní vystupování v hodinách, spolupráce ve skupinách, aktivita; žáci samostatně vedou záznamový sešit nebo portfolio (rozhoduje učitel) jako svůj dokumentační materiál z hodiny; u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se postupuje podle individuálního vzdělávacího programu
- b) ověřování výsledků vzdělávání – přednostně formou písemnou, není-li vyučující požádán žákem o ústní přezkoušení; u žáků se SVP se postupuje dle IVP

(2) Hodnotíme:

- pracovní sešity (doplňující učebnice) dle požadavků jednotlivých vyučujících
- portfolia jsou hodnocena podle kritérií uvedených v tabulce 1; celkové hodnocení portfolia je v tabulce 2
- samostatné práce, např.: referáty, laboratorní práce (obvykle je možno využívat vybrané pomůcky podle pokynů vyučujícího) – podporují hlavně práci s poznámkami a s dalšími zdroji informací (internet, slovníky, atlasy ...)
- aktivitu – např. práce ve skupině, výjimečné znalosti apod.
- dobrovolné domácí úkoly – správně splněný domácí úkol bude ohodnocen dle kritérií jednotlivých vyučujících; chybné odevzdané úkoly nebudou hodnoceny; domácí úkoly mají pevný termín, do kdy mají být splněny
- referáty, projekty a prezentace jsou po zadání závazné pro všechny žáky a musí splňovat kritéria daná tabulkou 4, pravidla pro ústní prezentování prací jsou uvedena v bodě 5

(3) Hodnocení výchovných předmětů**Hodnocení tělesné výchovy a sportovních her:**

- žák se aktivně zapojuje do výuky
- při dlouhodobé zdravotní komplikaci je možno požádat o uvolnění z TV – na základě lékařského potvrzení
- žák usiluje o zlepšení své fyzické kondice – účastní se testů výkonnosti v průběhu pololetí
- žák dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při tělesné výchově; pokud ze zdravotních důvodů nemůže žák cvičit, předloží písemnou omluvenku podepsanou rodiči před zahájením hodiny tělesné výchovy; při náhlé indispozici dodá omluvenku dodatečně
- žák dodržuje dohodnutá pravidla při jednotlivých aktivitách a zásady fair play
- žák každou odcvičenou hodinu tělesné výchovy zaznamenává do určeného listu

- pokud žák zapomene cvičební úbor nebo obuv, necvičí a nebude připuštěn k aktivní účasti na výuce
- pokud se žák aktivně neúčastní hodiny TV, je připraven pomoci s přípravou náradí, náčiní nebo rozhodovat při sportovních disciplínách
- žák je klasifikován pouze při splnění alespoň 70 % aktivní účasti v hodinách TV, při účasti menší než 70 % bude žák komisionálně přezkoušen
- při mimořádných událostech (např. lázně, úrazy léčba po nich) se po předložení lékařské zprávy počet hodin odučených v daném pololetí, ze kterých se počítá 70% aktivní účast, sníží o počet hodin takto zameškaných

Hodnocení výtvarné výchovy:

- hodnotíme kvalitu tvůrčího projevu dle individuálních schopností a nadání
- hodnotíme vztah žáka k výtvarným činnostem a zájem o ně – pomůcky, připravenost
- pro hodnocení práce používáme kritéria dle tabulky 6

Hodnocení hudební výchovy:

- znalosti hodnotíme především písemnou formou, není-li požádáno žákem o ústní přezkoušení
- hodnotíme aktivitu – např. práce ve skupině, výjimečné znalosti apod.
- hodnotíme kvalitu projevu dle individuálních schopností a nadání (zpěv, hra na hudební nástroj, aktivní zapojení se do hodin)
- hodnotíme vztah žáka k hudební výchově a zájem o ni – pomůcky, připravenost, hra na hudební nástroj
- pro hodnocení práce se používá kritérií dle tabulky 6

(4) Rozdělení metod pro ověřování znalostí v průběhu vzdělávání:

- a) kontrolní průběžné zkoušení – ověření právě probíraného jevu nebo jevu nezbytného k osvojení dalšího učiva
- b) dílčí průběžné zkoušení – ověřuje míru zvládnutí více probíraných jevů; vyučující povinni zapsat do plánu zkoušení s předstihem; hodnoceno podle tabulky 3
- c) souhrnné tematické zkoušení – ověřuje míru zvládnutí celého tematického celku v souvislostech; vyučující jsou povinni zapsat do plánu zkoušení s předstihem; hodnoceno podle tabulky 3
- d) opravné zkoušení – týká se souhrnného zkoušení, žák má právo při své nespokojenosti s výsledkem hodnocení požádat o jedno opravné přezkoušení v době mimo vyučování; platí známka z opravné zkoušky a do klasifikace se započítává pouze tato známka; možnost opravy je umožňována pouze žákům, kteří při vyučování aktivně pracují a plní všechny své povinnosti.

1. Hodnotící kritéria pro portfolia

Kritérium	Vysvětlení	Váha (počet bodů)
Úplnost	Žák odevzdá alespoň 70 % úkolů a prací (mimo testy). Do požadovaných 70 % odevzdaných PL bude započítán pouze ten, který bude alespoň z ½ vyplněný.	1
Věcná správnost	Všechny pracovní listy jsou zcela vyplněné a případné chyby opravené (žák musí získat alespoň 1 bod za toto kritérium).	3
Estetická úroveň + přehlednost	Práce jsou seřazené podle data, které je na každém listě uvedeno, jsou čitelné a nejsou výrazně umazané a pomačkané.	2
Vlastní hodnocení prací	Portfolio je opatřeno neformálním hodnocením žáka (forma dle zadání vyučujícího).	2

2. Celkové bodové hodnocení portfolia

Počet bodů	Známka
8 – 7	výborně
6	velmi dobře
5	dobře
4	dostatečně
3 – 0	nedostatečně

3. Klasifikace podle bodového ohodnocení

Přiřazovací postup	
100 % – 90 %	1
89 % – 75 %	2
74 % – 50 %	3
49 % – 25 %	4
24 % – 0 %	5

Hodnocení v cizích jazycích

Hodnocení testů						
<u>Project + němčina + ruština</u>			<u>Happy Street 2</u>			
100 % – 85 %	1		25 – 21	1	100 % – 85 %	1
84 % – 70 %	2		20 – 17	2	84 % – 70 %	2
69 % – 41 %	3		16 – 11	3	69 % – 45 %	3
40 % – 25 %	4		10 – 7	4	44 % – 30 %	4
24 % – 0 %	5		6 – 0	5	29 % – 0 %	5
<u>Happy Street 1</u>						
25 – 21	great		great		učivo zvládá bez problémů	
20 – 17	well done		well done		učivo zvládá s drobnými chybami	
16 – 11	good		good		učivo zvládá s chybami	
10 –	učivo nezvládl		učivo nezvládá			

4. Pravidla pro referáty, projektové práce a prezentace

Referáty, projektové práce	Prezentace
Úvodní snímek (část referátu, projektové práce) obsahuje název, jméno autora a datum vzniku.	
Text musí být přehledný a strukturovaný (nadpis, podnadpisy, odstavce, číslování, odrážky).	
Nadpisy by měly být graficky zvýrazněny (font, velikost apod.).	
Doporučená velikost fontu pro text referátu je 11–12 při řádkování 1,5, pro prezentaci je doporučená velikost fontu pro text 18–24 bodů.	
Vždy je třeba dodržovat typografická pravidla.	
Musí být uvedeny zdroje použité pro tvorbu (text, obrázky).	
Prezentace nebo referát by měly obsahovat správně umístěné názorné obrázky, je-li třeba též grafy, tabulky a mapy.	
	Texty jsou uvedeny pouze stručně a v bodech (pomocí odrážek).
	Barva textu musí kontrastovat s pozadím.
	Jednotlivé snímky by měly mít jednotnou formu úpravy.
	Jsou využity nerušící animační a přechodové efekty.
Celková délka prezentace, referátu, projektové práce dle domluvy s vyučujícím	

5. Pravidla pro ústní prezentování prací

1. žák se drží zadaného tématu
2. žák nečte, ale přednáší – mluví tzv. z hlavy a pouze nahlíží do svých poznámek nebo prezentace
3. práce obsahuje pouze podstatné a systematicky utříděné informace
4. práce má přiměřený rozsah (dle pokynů vyučujícího)
5. práce je srozumitelná – žák volí výrazy přiměřené chápání spolužáků
6. práce je názorná – využívá další doplňující materiály (obrázky, tabulky, videa ...)
7. přednes je kultivovaný, hlasitý a srozumitelný
8. žák uvede alespoň tři důvěryhodné zdroje, ze kterých čerpal
9. žák provede závěrečné shrnutí nejdůležitějších údajů
10. oceňuje se zapojení spolužáků (diskuse, otázky...)

6. Hodnocení ve výtvarné a hudební výchově

Stupeň	Úsilí žáka a vztah žáka k výtvarným a hudebním činnostem	Kvalita práce
1	Velmi aktivní, pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně se rozvíjí	Pracuje na maximum podle svých schopností, odevzdá téměř všechny práce
2	Aktivní, pracuje samostatně	Pracuje pouze částečně podle svých schopností
3	Málo aktivní, nevyužívá dostatečně své schopnosti projevu, potřebuje pomoc učitele, ale práci dokončí	Pracuje částečně, při nedostatcích projevuje zájem o nápravu
4	Velmi neaktivní a netvořivý, rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou neuspokojivé	Narušuje výuku a má laxní přístup k veškeré tvořivé práci, odevzdá pouze nedokončené práce, nemá zájem o nápravu
5	Odmítá pracovat, nemá pomůcky, neprojevuje zájem ani snahu	Narušuje hodinu, neodevzdá žádnou vypracovanou práci